

DOLENJSKI LIST

GLASILO SOCIALISTIČNE ZVEZE DELOVNEGA LJUDSTVA OKRAJ

LASTNIK IN IZDAJATEL: Okrajni odbor SZDL Novo mesto - Izhaja vsak četrtek - Posamezna številka 15 din - LETNA NAROČNINA 600 din, polletna 300 din, četrtletna 150 din; plačljiva je vnaprej. Za izoemstvo 1200 din oziroma 4 amer. dolarje - TEKOCI RACUN pri Mestni hranilnici - Komunalni banki v Novem mestu št. 606-70/3-24

Stev. 2 (512)

Leto XI.

NOVO MESTO, 14. JANUARJA 1960

UREJUJE uredniški odbor - Glavn NASLOV UREDNIŠTVA IN UPRAVE Dilančeve ulice, Poštni predal Novo m št. 127 - Nenaročenih rotkopisov in fo podjetje "Delo" v Ljubljani

SIJENICA

Uspehi in težave

O čem so razpravljali na občnih zborih in volitvah v osnovne organizacije Socialistične zveze - Zapiski z zadnje seje predsedstva Okrajnega odbora SZDL Novo mesto - Število članov se je dvignilo za časa volitev za približno 2.000, s tem pa naraščanje članstva seveda še ni zaključeno; nasprotno, šele začelo se je in skrb vseh osnovnih organizacij SZDL ter njihovih občinskih odborov mora biti, da dosežemo tudi v vključevanju novih članov in zlasti mladine čimprej zadovoljive uspehe

Na zadnji seji predsedstva Okrajnega odbora SZDL, ki je bila v torek 5. januarja, so analizirali nedavne občne zборе in volitve v osnovne organizacije SZDL, razpravljali so pa tudi o ostalih problemih.

Udeležba na občnih zborih in volitvah je bila občutno večja kot prejšnja leta. Posebno razveseljuje dejstvo, da so pokazali precejšnjo politično aktivnost tudi tisti kraji, kjer je do zdaj politično življenje le telo, ali ga sploh ni bilo. Na splošno je bila boljša udeležba na občnih zborih in volitvah, ki so precej oddaljeni od občinskih centrov, kot v okoliških vaseh.

Pri pripravah na volitve se je pojavilo nekaj problemov. Nekatere osnovne organizacije so bile prevelike, kar je oviralo oddajene člane, da niso prišli na občne zборе in volitve. Zaradi tega so ponekod zelo zmanjšali število osnovnih organizacij in ustanovili več pododborov SZDL. V občini Brežice imajo le še 13 osnovnih organizacij - prej 23 - in 70 pododborov. Podobno so uredili še v občini Trebnje in Črnomelj.

POHVALE IN KRITIKA

Člani SZDL so na občnih zborih razpravljali o vseh svojih zadevah, tudi o tistih, ki bi jih morali obravnavati zbori volivcev. Ponekod so kritizirali nedelavne odbornike občinskih ljudskih odborov, nekemu so pa celo zagrozili, da ga bodo odpoklicali, če ne bo bolje delal. Razpravljali so še o komunalnih vprašanih krajih in organizacijskih problemih. Na nekaterih občnih zborih so podale poročilo tudi druge politične in množične organizacije - ZB, Ljudska mladina, RK (občina Žužemberk), ki so kolektivni člani SZDL. To dokazuje, da postaja SZDL vedno bolj tista vodilna organizacija, ki povezuje in bo vedno bolj povezovala delo vseh organizacij.

Vse premalo je pa bilo razprav o nekaterih drugih važnih vprašanih, kot so stanovanjske skupnosti, delo šolskih odborov in sploh o šolstvu, potrošniški sveti in podobno.

NIČ TARNANJA O DAVKIH

Prejšnja leta so skoro na vseh občnih zborih po vaseh člani tarnali, češ da so preveliki davki. Tega letos, razen v nekaj vaseh, ki nimajo nobenih razvojnih možnosti, ni bilo opaziti. Kmetje so tudi z odobravanjem sprejeli zakon o zdravstvenem zavarovanju. Sploh je opaziti, da kmetje zelo radi sprejemajo in tudi zahtevajo vse nove ugodnosti, ki jih nudi družba državljanom, medtem ko se le neradi odločijo, da bi po novih načinih tudi proizvajali, več pridelali in tako tudi več dali skupnosti. Torej zahteve imajo sodobne, odnos do proizvodnje pa zastarel, saj gredo, le neradi v kooperacijo in tudi ostale moderne kmetijske ukrepe sprejemajo prepovedi. Če kmet ne bo več proizvajal, kot proizvajal vedno več delavec, potem tudi od družbe ne more zahtevati vedno več.

KRITIKA ZBOROV VOLIVCEV

Prav na občnih zborih SZDL je bilo videti, da so programi teh zborov pestrejši in aktualnejši kot na zborih volivcev. Nekateri referati zborov volivcev so bili taki, da tja sploh niso spadali, saj so bili ponekod za vse zborni v občini enaki. Zbori volivcev tudi niso bili dovolj pripravljani, odborniki so še vse premalo povezani s terenskimi organizacijami in preden jih z volivci, zato so bili zbori volivcev slabše obiskani kot občni zbori SZDL.

KAKO SMO VOLILI

Volitve v osnovne organizacije so bile ponekod take kot državne volitve drugod pa na občnih zborih. Od 104.126 vpisanih volivcev je zdaj 48.356 članov SZDL. Kar je za 2.300 več kot lani. Ta številka pa še vedno ni odraz pravega političnega stanja in razpoloženja na terenu, zato bo treba glede vključevanja še precej naprati.

vihi. Najmanj novih članov so dobili v občinah Trebnje in Metlika.

Na volitvah SZDL je bilo izvoljenih 2.560 članov odborov osnovnih organizacij, od tega 120 mladine do 25 let in 787 do 30 let starosti. Kakor vidimo, je zdaj v odborih precej več mladine kot lani in prejšnja leta, vendar še vedno premalo. Zena je v novih odborih 20%. Tudi tu se je odstotek z ozirom na prejšnja leta povečal, vendar še ne dovolj.

NEKAJ UGOTOVITEV

Kljub nekaterim pomanjkljivostim postaja SZDL sila, ki posega v vse naše politično in gospodarsko življenje. Osnovne organizacije delajo vedno bolje, najboljše pa tam, kjer imajo dovolj politično zrelih ljudi. Vodstva osnovnih organizacij pa bo treba še pomlajati.

Se vedno so pa bila vodstva osnovnih organizacij premalo samostojna pri reševanju svoje problematike in so čakala navodil višjih forumov. V nove odbore je bilo letos izvoljenih 1.543 odbornikov, ki še niso nikoli opravljali teh funkcij. Ta pomladitev terja več sistematičnega in idejnovzgojnega dela (seminarji, tečaji) pa tudi več pomoči občinskih odborov (SZDL), kajti vsak odbor in pododbor bo delal dobro le, če bodo v njem politično zreli ljudje, ki bodo znali pravilno voditi ljudi, razlagati in zagovarjati našo politiko in reševati probleme, ki se pojavljajo.

SE NEKAJ MISLI

Pri nas že dolgo govorimo o razonizaciji in kmetijstvu, izdelane pa še vedno nimamo. Kmetijski strokovnjaki naj že enkrat odločno povedo, kaj je uspeva in kje ne, ker bomo mogli šele potem izvajati zakon o racionalnem izkoriščanju zemljišč. Naši ljudje ne zahtevajo več samo tovarne, ampak vidijo, da jim bo višji standard prinesla tudi obrt, servisne delavnice, trgovina in kooperacija.

Razvijati moramo to, za kar imamo pogoje.

Razpravljali so še o nekaterih neizkoriščenih rezervah v našem gospodarstvu. Ponekod bi že lahko uvedli več izmen, da bi bili stroji bolje izkoriščeni, združevali bi sredstva in podobno. Vedno bolj bomo razvijali sistem nagrajevanja po uspehu posameznikov in celotnega kolektiva, kar je najboljše pot k večji storilnosti.

Socialistična zveza delovnega ljudstva bo z vsem tem vedno bolj pobudnik, organizator in izvrševalec vseh del, ki pomagajo človeku do lepšega življenja. J. P.

Zdaj pa zares! V soboto zjutraj nas je pozdravila prva rahla bela odeja, v torek zjutraj ga je pa bilo v naših krajih že kar za podruge ped. Zima nas ni zgrešila (čeprav so se mnogi malce hudomušno posmihali našim vremenskim napovedim zadnje tedne), česar so seveda najbolj veselci otroci in smučarji, ki bodo zdaj morda vendarle spet enkrat prišli v beli opojnosti na svoj račun. Sneg pa bo z milijardami snežnih kristalov koristil tudi ozimim na poljih, da bo žetev bogata in polna kot je bila lani...

Dolg ljudski revoluciji

Zveza borcev pred svojim IV. kongresom

Letos bo IV. kongres Zveze borcev. V našem okraju je v ZB vključenih 12.182 borcev in aktivistov, ki so med NOB aktivno sodelovali z osvobodilnim gibanjem. V skromni, rjavoređi članski knjizici ZB so naloge organizacije opisane približno takole: ZB skrbi, da se hranijo in utrjuje pridobitve NOB, razvija tradicije NOB, skrbi za nekdajne borec in deluje za njihov kulturnoprosvetni napredek ter razvija in utrjuje zavest domoljubja pri ljudstvu in mladini. Te naloge lahko združimo v dve skupini. Ohranitev, utrditve ter razvijanje pridobitev in tradicij NOB se prepletajo z utrjevanjem zavesti domoljubja in prvo skupino nalog, v drugi skupini nalog pa je združena skrb organizacije za nekdajne borec ter prizadevanje za njihov kulturni in prosvetni napredek. Obiskali smo predsednika Okrajnega odbora ZB Maksa Valeta in sekretarja Martina Pavlina in jima zastavili vrsto vprašanj.

Svetel lik ljudske revolucije

Letos bo minjlo 15 let, kar se je izgubil odmev poka zadnje partizanske puške. Svoboda, za katero se je boril partizan s pomočjo vsega ljudstva, je bila po štiri letih vojne pridobljena. Mogoče izzvenijo površnemu opazovalcu naloge kot so: ohranitev, utrditve in razvijanje tradicij iz NOB nerazumljivo. Saj smo si svobodo vendar priborili, čemu torej vse to? Res je, priborili smo si jo, toda za cenno življenj in krvi, zato tega ne smemo in ne moremo pozabiti. Obdobju ljudske revolucije dolgujemo toliko, da dolga zlepa ne bomo poravnali. Zato je prav, da se spominjamo nekdajnih dni boja in pripovedujemo o tem mladini. Mladina bo prenašala te spomine na svoje otroke in lik NOB ne bo nikdar zbledel. Kako je ZB pri nas uredila te naloge?

Letošnji sejmi in razstave v Ljubljani

Letos bodo v Ljubljani sledeči sejmi in razstave: "Moda 1960" od 16. do 24. januarja, Tretji mednarodni lesni sejem od 21. do 29. maja, Mednarodna razstava motorjev in motornih vozil od 11. do 19. junija, Četrty mednarodni vinski sejem od 3. do 8. septembra, Četrty mednarodni sejem "Embalaza 1960" od 3. do 8. septembra in Sedmi mednarodni sejem "Sodobna elektronika" od 15. do 23. oktobra. Vse te prireditve bodo na Gospodarskem razstavišču.

množi pomrli po vojni, spomni na nekatere dogodke že bledijo. Odrgeti jih moramo pozabi. Šolska mladina se pri pouku seznanja z boji partizanov v bližnji okolici, šolski izleti so usmerjeni v kraje, pomembne iz NOB. Mladini na razne načine posredujemo spomine, ki bodo v njej živali naprej. Vsi krajevni in občinski prazniki na našem področju so posvečeni spominu na pomembne dogodke iz NOB. Tudi tisk skrbi, da ne bi spomni borcev utonili v pozabo. Dolenjski list je objavil 486 prispevkov iz obdobja NOB. Radio Ljubljana je objavil 23 oddaj, ki so trajale skupno 690 minut, iz zgodovine NOB na Dolenjskem. Občinski odbori ZB pripravljajo kronike svojih področij, ki bodo zajele vse dogodke iz tega obdobja. Sestavljajo knjige žrtve, 1774 življenjske pisem borcev je že napisanih in zbranih 349 fotografij. V Posavju, na Dolenjskem in v Beli krajini so trije muzeji NOB in dve krajevni zbirkici ter Studijska knjiznica Mirana Jarca v Novem mestu. Te ustanove imajo zbranih in hranijo 10.563 predmetov, ki so jih borci uporabljali, 1963 fotografij dogodkov iz NOB, 6404 dokumentov in 1945 primerkov partizanskega tiska. V zadnjih štiri letih si je te zbirke ogledalo 104.409 obiskovalcev. 31 umetniških in zgodovinskih razstav, ki so zajemale obdobje NOB je bilo v tem času. 72 spomenikov in 146 spominskih plošč spominja mladočude na NOB. Na 172 grobiščih - od njih je 63 dokončno urejenih -

potiva več tisoč padlih. To je nekaj števil, ki prikazujejo delo organizacije ZB v novomeškem okraju za izpolnitev prve naloge.

Glavna skrb veljaj človekul

Socialistični humanizem ima svoje korenine v revoluciji. Vse sila za fronto, za borec in ranjence - to niso bila le gesla, ampak živa resnica v naši revoluciji. Glavna skrb Zveze borcev je bila tudi po vojni posvečena borcem, ki so ostali živi. Skrbela je za njihovo zdravje, za njihov ekonomski položaj, za nadaljnjo rast in strokovni razvoj borcev. V zadnjih štiri letih je iz našega okraja odšlo na zdravljenje 940 borcev, v ta namen je bilo potrošenih 17.518,122 dinarjev. 728 članov je prejelo občanske podpore v znesku 3 mil.

(Nadaljevanje na 4. strani)

120 pionirskih odredov za tekmovanje!

V ponedeljek je bila na Okrajni zadrzni zvezi seja odbora za akcije pionirjev in mladih združnikov. Na seji so med drugim ugotovili, da je v okraju že ustanovljenih 260 pionirskih zadrug z nad 1400 člani, za tekmovanje v akciji se je pa prijavilo kar 120 pionirskih odredov iz vsega okraja. Nekatere zdruge so izdelale že tudi podrobne programe dela, ki so zelo obširni in zajemajo razen kmetijske dejavnosti tudi ostale oblike dela v pionirskih krogih. Zelo lep program sta izdelali pionirski zadrugi "Belokranjsko polje" iz Dragatusa in odred "Maršala Tita" iz Leskova.

Posvetovanje o kmetijstvu

30. januarja bo na Grmu pri Novem mestu posvetovanje Društva kmetijskih inženirjev in tehnikov. Razen članov so vabljene še veterinarji in zastopniki političnih organizacij. Na posvetovanju bodo razpravljali o bodočem razvoju kmetijstva v okraju, o razonizaciji, razvoju družbenih posestev in kmetijskih zadrug. Analizo in načrte o bodočem razvoju kmetijskih področij in panog bodo podali agronomi. Razpravljali bodo še o vlogi žena in mladine v kmetijski proizvodnji ter o kadrih in šolstvu. Isti dan bosta tudi občna zborna obeh podružnic Društva inženirjev in tehnikov - brežiške in novomeške - ki se bosta predvidoma združili.

VREME

za čas od 14. do 24. januarja Nestalno vreme s pogostimi snežnimi padavinami in snežnimi zamet.

Razjasnitve ne bodo trajale več kot dva dni. V jasnih nočeh hud mraz. Dr. VM.

Več z združevanjem!

● V ponedeljek popoldne so se v Sevnici zbrali predstavniki okrajnega ljudskega odbora občine in večjih podjetij, da bi skupno pregledali težave in načrte za letošnje gospodarsko leto. Po že predloženih družbenih planih za leto 1960 so skoro vsa podjetja planirala za investicije večinoma lastna sredstva. Po razgibani razpravi so ugotovili, da bi s temi sredstvi lahko dobili, če jih vložijo kot lastno udeležbo, znatno večje kredite na raznih inštancah in bi jim ob taki politiki investiranja ostal še lep del teh, že planiranih sredstev za razpolaganje. Ocenili so, da bi tako pridobili v sevnici občini okoli 50 milijonov dinarjev. Te bi delno naložili v okrajni investicijski sklad, delno pa v občinskega. Tu bi denar lahko koristila podjetja, ki nimajo tako močnih skladov in bi se s centralizacijo sredstev lahko važne gospodarske naloge izvršile v zelo kratkem času.

● V razpravi je tovariš Niko Zelopavlovič dejal, da je bistveno za gospodarstvo okraja v zločem letu to, da z vsemi silami težimo iz zaostalosti. Centralizacija sredstev in trošenje stih na najbolj rentabilnih investicijah, ki se lahko ob tistem združevanju sredstev izvedejo z domačimi - okrajnimi sredstvi, je prvi korak v tem "bežanju". S pravilno delitvijo in z namenom uporabe je seveda potrebno seznaniti predvsem delavske svete podjetij, ki bodo sredstva posodili tema dvema skladoma.

● Ker so v industriji sevnike občine kar tri podjetja, ki so potrebna izdatne podpore pri urešičevanju investicijskih nalog v tem letu, je verjetno, da

bi občina od akcije zbiranja verjetno več dobila kot pa dala. Na ta način bi dosegli tudi to, da kapital, ki leži mrtev v skladih podjetij, obrnejo vsako leto v koristne investicije. Bistvo je namreč v tem, da tak trmave kapital v posameznem podjetju

ne zadošča za pametno investiranje, v zbrani obliki pa lahko daje, če ga investirajo v najbolj donosne panoge, hitreje rezultate. Ob tej akciji se bo pričela široka razprava v OLO, Občlo do zadnjega delavskega sveta.

Med Kolodvorsko in glavno cesto je zraslo spet novo stanovanjsko naselje, ki bo spomladaj še nared za vseitev. Pravijo, da se bo povečalo število prebivalstva za tisoč ljudi in še več. Hotel Sremič sedaj ne bo več osamljen, ker mu bodo delali družbo novi stanovanjski bloki. Nedaleč stran so zgradili tudi trgovsko poslopje, ki že služi svojemu namenu. V njem je razen trgovine tudi mesnica.

Letos bodo položili temelje novim stanovanjskim blokom, za katere je še dovolj prostora do Stare vasi. S tem bodo občutno zmanjšali probleme tovarne časopisnega papirja, ki zaposluje predvsem ljudi iz bližnjih in daljnjih vasi. Mnogi teh delavcev se bodo že spomladaj preselili v nova stanovanja v bližini tovarne. Začutili bodo novo, bogatejšo življenje. Začutili bodo večjo navezanost na podjetje. Razbremenjeni bodo številnih skrbi, ki so jih imeli doslej z zemljo. Vse sila bodo vložili v napredek tovarne, s katero bodo utripali, ker bo od nje

negar razvoja odvisna tudi bogatitev njihovoga življenja.

Tik ob Savi rastejo novi industrijski objekti kot gobe po dežju. Videnje jutrišnjega Vidma-Krškega je bližnja stvarnost. Tovarna časopisnega papirja bo dobila še en papirni stroj, ki bo omogočil povečanje narodnega dohodka za milijarde. Tovarnica papirne konfekcije se je s svojo dejavnostjo že toliko razmahnila, da se bo treba preseliti v nove prostore, ki so že v gradnji. Potem so tu še načrti za hidrocentralo na Savi, za tovarno kvass, za prestavitve čokoladnice bliz k postaji in še marsikaj. Pravijo, da tudi ni več daleč dan, ko bodo začeli graditi nov most čez Savo, da bi zamenjali sedanje, ki je že zdavnaj odslužil. Ali sploh lahko slutimo, kakšno bo mesto Videm-Krško čez nekaj let?

● Otroški vrtec je odprt samo od osmih do dvanajstih, starši pa bi želeli, da bi lahko prepustili otroke nje-

Videm - Krško

malo v soncu, malo v senci

Videm-Krško vsak dan spreminja svojo podobo. Kar je bilo večera novo, je danes že staro. Na levem bregu Save je nastalo sodobno naselje, ki ni nič podobno prejšnjemu. Življenje pa se še ni umirilo. - Razvoj mesta gre s tako nezadržno silo naprej, da jutrišnje podobe Vidma-Krškega se slutiti ni mogoče.

Med Kolodvorsko in glavno cesto je zraslo spet novo stanovanjsko naselje, ki bo spomladaj še nared za vseitev. Pravijo, da se bo povečalo število prebivalstva za tisoč ljudi in še več. Hotel Sremič sedaj ne bo več osamljen, ker mu bodo delali družbo novi stanovanjski bloki. Nedaleč stran so zgradili tudi trgovsko poslopje, ki že služi svojemu namenu. V njem je razen trgovine tudi mesnica.

Letos bodo položili temelje novim stanovanjskim blokom, za katere je še dovolj prostora do Stare vasi. S tem bodo občutno zmanjšali probleme tovarne časopisnega papirja, ki zaposluje predvsem ljudi iz bližnjih in daljnjih vasi. Mnogi teh delavcev se bodo že spomladaj preselili v nova stanovanja v bližini tovarne. Začutili bodo novo, bogatejšo življenje. Začutili bodo večjo navezanost na podjetje. Razbremenjeni bodo številnih skrbi, ki so jih imeli doslej z zemljo. Vse sila bodo vložili v napredek tovarne, s katero bodo utripali, ker bo od nje

negar razvoja odvisna tudi bogatitev njihovoga življenja. Tik ob Savi rastejo novi industrijski objekti kot gobe po dežju. Videnje jutrišnjega Vidma-Krškega je bližnja stvarnost. Tovarna časopisnega papirja bo dobila še en papirni stroj, ki bo omogočil povečanje narodnega dohodka za milijarde. Tovarnica papirne konfekcije se je s svojo dejavnostjo že toliko razmahnila, da se bo treba preseliti v nove prostore, ki so že v gradnji. Potem so tu še načrti za hidrocentralo na Savi, za tovarno kvass, za prestavitve čokoladnice bliz k postaji in še marsikaj. Pravijo, da tudi ni več daleč dan, ko bodo začeli graditi nov most čez Savo, da bi zamenjali sedanje, ki je že zdavnaj odslužil. Ali sploh lahko slutimo, kakšno bo mesto Videm-Krško čez nekaj let?

govemu varstvu vsaj, od sedmih do dveh, če že ni mogoče, da bi bil odprt od jutra do večera. Zaposlenim staršem sedaj otroški vrtec dostikrat ne koristi dosti, zato tudi ni polno izkoriščen.

● Odkar so na zboru volivcev na desnem bregu Vidma-Krškega kritizirali slabo ulično razsvetljava, se je marsikaj izboljšalo. Pregorele žarnice so zamenjali z novimi. Le od kina do mosta je še vedno temno. Kako lepo bi bilo, pravijo Krčani, če bi kaka svetilka izboljševala tudi ta del ceste. Razen tega pa si meščani želijo, da bi luči ugasnili ob pravem času, ne pa enkrat že ob petih zjutraj, drugič pa šele ob enajstih dopoldne.

■ V naselju na desnem bregu Save grade kopalnico, davno željo Krčanov. V tem delu Vidma-Krškega je namreč zelo malo novih stanovanjskih blokov. Večina stanovanj je bila zgrajenih pred vojno in - razumljivo - nima kopalnic. Zaradi tega je gospodinjki center dal pobudo za zgraditev kopalnišča, katerega ureditev pa žal prepovedi napreduje.

Sanitarna inšpekcija je pri pregledu trgovinskih lokalov ugotovila ključno stanje. Prostori, v katerih prodajajo

živila, so vlažni in tudi drugače neprimerni. V predalih so našli mišje odpadke in podobne stvari. V neki trgovini so isto tehtnico uporabljali za tehtanje sira, moke, barv in raznih kemikalij! Mesnice niso opremljene z vodo, tako da si mesarji niti rok ne morejo oprati. Voz za prevažanje mesa so uporabljali tudi za kaj drugega. V pekarnah ni nič bolje. Prodajalke z isto roko sprejemajo denar in prijemajo kruh. Pekri nimajo predpisanih belih oblek. In tako dalje.

O ugotovitvah sanitarne inšpekcije je razpravljali tudi zbor volivcev. - Predlagani so bili ukrepi, izmed katerih so nekatere že začeli izvajati. Tako so v prodajalni nasproti Murkove gostilne prenehali prodajati živila. Odslej bodo potrošnikom na voljo vsakodnevne življenjske potrebščine samo v dveh poslovalnicah, ki so še kolikor toliko primerne za to. Od te začasne rešitve pa bo treba še naprej. Obstoječe trgovske lokale bo treba primerno preurediti ali pa zgraditi nove. Naselje na desnem bregu bo kljub hitrejšemu utripu življenja na drugi strani Save živelo še naprej, zato ne bi smeli zanemariti reševanja njegovih življenjskih, velikih in drobnih problemov. fr.

Pomenek na Štrekljencu

Pred nedavnim je bil na Štrekljencu dobro obiskan zbor volivcev. Hkrati je bil tudi seštevane živinorejce. Ti so sklenili, da bodo obnovili kolektivno zavarovanje živine, ker so sprevideli, da je tako najbolj prav, kajti nesreča ne počva.

Volivcem je tovariš Franc Kapš predložil proračun OBLO. Volivci so se zanimanjem poslušali, od kod se zbirajo sredstva in za kaj se porabijo. Priporočal je volivcem naj v redu poravnajo svoje obveznosti do družbe.

Razpravljali so tudi o potrebi investicij za naše področje v IEV Vrtača in pri Mizarški delavnici v Semicu. Obnoviti je treba bivšo restavracijo pri Drganu, ker bife v Semicu ne zadostuje potrebam. Nujno potrebno je zgraditi železniško po-

stajo v Semicu. Razen tega so tu še kole, ki potrebujejo popravila. Volivci so se zanimali, zakaj ni dokončana šola na Štrekljencu, ki čaka na omet že celo desetletje.

V občini je precej ciganon, ki berajo in nadlegujejo ljudi, zato so volivci predlagali, naj jim občina določi prostor za naselitve, kjer bi lahko delali.

Poseben problem pa je avtobus. Ljudje sprašujejo, zakaj ne bi vozil vsaj avtobus, ki vozi na progi Crnomelj-Ljubljana, iz Stranske vasi na Štrekljencu.

vec in potem v Semicu. S tem bi zamudil le dobrih 10 minut, ljudem bi pa veliko koristilo.

Zadružniki so se pritožili, da niso mogli čistiti pšenice za seme, čeprav jim je še bivša KZ Štrekljencu nabavila čistilnik, pa je pokvarjen. Tako so nekateri kmetje sejali nečisto seno, krivpa pa je zadruga.

Kmetje so z zadovoljstvom sprejeli vest o ustanovitvi poravnalnih svetov pri krajevnem uradu, ker se bo tako rešil marsikak spor.

Televizor v Šentjerneju

Kakor vsako leto, so tudi letos naši pionirski tekoči čakali novega leta in daril Dedka Mraza. No, tudi ta dan je kon-

čno prišel. Zbrani so bili v Domu kulture in se radovedno ozirali na oder. Pred prihodom Dedka Mraza so se vrstili različni novoletni prizoriščki, nato pa se je z vsem spremstvom pripeljal Dedek Mraz. Malčki v dvorani so začudeno strmeli v belega moža, palčke in smešno Krpanovo kobilico, ki je pomagala nositi darila. Tudi naše darilo je imela na svojem hrbtu. Dobili smo namreč televizor! Zelo smo se razveselili bogatega darila, saj televizijski sprejemnik močno odtehta sladkarije, ki smo jih doslej prejeli od Dedka. Sladkarije poješ in jih ni več, televizor pa bo trajen posrednik zabave in znanja.

Zato se iskreno zahvalujemo vsem podjetjem in ustanovam za pomoč pri obdaritvi! Se isti dan popoldne smo se sedeli pri televizijskem sprejemniku in gledali prenos sprejema Dedka Mraza v Ljubljani. Ko bi imeli še primeren prostor, kamor bi postavili televizor, da bi ga videlo čimveč otrok, bi bilo vse v redu.

Upajmo, da bomo v novi šoli, ki nam je obljubljena, tak prostor kmalu dobili. Do takrat bomo pa potrpeli in se stisnili. Dedku Mrazu še enkrat najlepša hvala!

PIONIRJI IN MLADINCI OSNOVNE SOLE SENTJERNEJ

Skrbi belokranjskih vinogradnikov

Lanske slabe vremenske razmere, ki so precej vplivale na razne pridelke, so v Belokranjski in v glavnem prizadejale največjo škodo vinogradništvu. Pridelček je bil manjši in povrh tega še slabši. Čeravno so

se tega vinogradniki Bele kranjske zavedali, vseeno opažajo, da mnogi niso vsega storili; prvi znaki podrobnejšega in temeljitejšega pregleda vkladnišev vin v kletih vinogradnikov kažejo, da napada vsa vina nekakšna bolezen, ki se bo po vsej verjetnosti pojavila še bolj, ko bo toplejše vreme. Ker kaže, da še ni prepozno, vinogradniki Stražnježe vna, Tanče gore, Maverlena, Doblitke gore, Rodin in drugih vinogradniških področjih zdaj v celoti upoštevajo navodila strokovnjakov in skrbno, da bi pridelček vin ohranili kar najkvalitetnejši. I. D.

**● OGLASUJTE
● V DOLENJSKEM
● LISTU!**

Uživam **REDIN** zato se redim!

Mešajte v hrano dvakrat ali trikrat na dan po eno žličko REDINA, uspeh bo presenetljiv!

Proizvajala Veledrogerija, Ljubljana, Mestni trg 22.

Komisija za sklepanje in odpovedovanje delovnih razmerij pri podjetju

ELEKTRO NOVO MESTO

razpisuje mesto

POMOŽNEGA SKLADIŠČNIKA in INŽENIRJA PROJEKTANTA

Pogoji za skladiščnika so: dovršena osemletka ali izučen trgovski pomočnik.

Pogoji za inženirja projektanta: dovršena fakulteta elektro stroke, močni tok, odslužen kadrovski rok.

»Vino mi je porjavelo«

Ni malo kmetovalcev, ki se letos sprašujejo čemu jim je vino porjavelo. Lani je bila razmeroma pozna trgatve in grozdje je bilo precej gnilo. Čimbolj pa je grozdje gnilo, tembolj je vino podvrženo rjavjenju. Ko nalijemo vino v kozarec in ga pustimo na zraku, opazimo, da začne rjaveti od vrha in končno porjavi do dna. Nekatera vina dobijo prav močno rjavo barvo. Isti pojav opazimo pri jabolkah. Če ga prezehtimo, porjavijo na rezni ploskvi. Porjavelo vino ima neprijeten vonj in okus. Spominja nas na sveže pečen kruh, suho sadje ali celo na seno. Vino, ki je v dotiku z zrakom, sprejema iz zraka kisik, ta pa s posebnimi encimi oksidira črneljavine in druge snovi. Kolikor dlje je bil mošt na tropinah, toliko bolj je vino podvrženo rjavjenju. Tudi iz popolnoma zdravega grozdja dobijemo vino lahko porjavilo, zlasti če smo ga dali v sod, v katerem je bilo prej rjavo vino in nismo soda razkužili.

Kako preprečiti porjavitev? Tako, da nabrano grozdje takoj specljamo, to drozgo kar najbolj hitro sprešamo, da je mošt čim manj časa v stiku z zrakom.

Kako zdravimo porjavitev? Ko smo opazili, da nam vino na zraku porjavi, ga brez prisotnosti zraka preločimo v močno žveplano sod, da uničimo povzročitelje porjavitve. Se bolj enostavno pa je, da v manjši količini vina raztopimo kalijev metabisulfit, ki ga damo 10-15 gramov na 100 litrov vina, to raztopino primešamo v vino in nato šele čez 8 dni preločimo. Če je vino tako močno podvrženo porjavjenju, da se kljub temu ni očistilo, je po žveplanju potrebno še čiščenje z želatino, eponitom ali z drugimi čistili.

Jože Skof

Vpis v višje razrede dopisne splošno-izobraževalne šole

GLAVNI ODBOR ZVEZE BORCEV SLOVENIJE RAZPISUJE

za svoje člane vpisa v višje razrede dopisne splošno-izobraževalne šole - osemletke, bivše nižje gimnazije, po programu za odrasle. Šola bo organizirana v dveh stopnjah.

V prvo - nižjo stopnjo (snov 5. in 6. razreda osemletke) se lahko vpiše vsak, ne glede na doseženo šolsko izobrazbo.

V drugo - višjo stopnjo (snov 7. in 8. razreda) se lahko vpiše vsak, kdor je končal 6 razredov osemletke ali tej ustrežno šolo.

Rok vpisa smo podaljšali do 1. februarja 1960. Prijave in potrebna navodila dobite pri okrajnih odborih, krajevnih in terenskih odborih ZB ali na Dopolni šoli Ljubljana, Likovarska ulica št. 3 (Telefon 30-013).

RAZPIS DELOVNIH MEST

Komunalna banka Brežice razpisuje naslednje delovna mesta:

1. številke
2. referenta v knjigovodstvu

Pogoji: za število - 6 razredov gimnazije, za referenta v knjigovodstvu - popolna srednja šola. Nastop službe 1. februarja 1960. Plača po uredbi o bančnih uslužbenih. Pismene ponudbe pošljite do 23. januarja 1960 na Komunalno banko Brežice.

Zazidava nacionaliziranih zemljišč po prejšnjih lastnikih

Na podlagi 2. odstavka 40. člena zakona o nacionalizaciji najemnih zgradb in gradbenih zemljišč (Ur. list FLRJ, št. 52-58) je Občinski ljudski odbor na seji občinskega zbora in zbora proizvajalcev dne 23. 12. 1959 sprejel naslednji

SKLEP

1. Rok, do katerega prejšnji lastnik nacionaliziranega zemljišča lahko zahteva, da mu Občinski ljudski odbor Novo mesto da to zemljišče v uporabo, da si sezida družinsko stanovanjsko hišo, se določi do vključno 31. julija 1960.
2. Ta rok velja za vsa zemljišča na območju ožjih gradbenih okolišev občine Novo mesto, to je mesta Novo mesto ter naselja Dol. Toplice, Gor. Straža in Šentjernej.
3. Občinski ljudski odbor Novo mesto da prejšnjemu lastniku nacionaliziranega zemljišča v uporabo, da si sezida družinsko stanovanjsko hišo le v primeru, če se sme po uradni

PRASIČJEREJCI!

Svinjako kožo KOTEKSU, vam pa denar, ki ga boste prejeli za skrbno odtega prasčiča!

Povejmo brez strahu!

Če bi morali brez posebnega premišljanja odgovoriti na vprašanje, v čem je skrivnost naših izrednih uspehov, zlasti v gospodarstvu, bi lahko takoj odgovorili: V razvitem sistemu samoupravljanja, ki je postal odločujoč na vseh področjih našega družbenega življenja.

Pravimo: družbeno samoupravljanje. Kako torej, da vsako toliko časa pridejo v javnost primeri samovolje posameznikov, celo v važnih vprašanjih, ki so življenjskega pomena za ves kolektiv, za vso komuno?

Kako se more na primer zgoditi, da navkljub velikim in nedotakljivim pravici, ki jih imajo organi samoupravljanja, lahko kdo uzurpirira oblast, vsili svojo voljo in več ali manj diktira vsemu kolektivu?

Ali kako boste razložili to, da morajo posamezniki, ki ne trpijo, da se v »njihovi hiši« dočajo nepravilnosti, pisati anonimna pisma, s katerimi prosijo za pomoč družbene sile zunaj podjetja ali ustanove?

In mi odgovorjamo: Načelno več takih primerov, če jih veste!

Šlišal sem za nekater. Verjamem celo, da jih ni mnogo, in prav zato, ker jih je malo, ali ne bi bilo prav posebno v oči? Ali ne bi morali o tem, čeprav redkem po-

javu, razmisliti, opozoriti nanj, ga ozirosati, iztrebiti v korenini? Imate prav; strinjamo se z vami, da ničesar ne more tako zabolati, kakor če šlišimo, da je v kakem kolektivu ali na drugem mestu, kjer živijo in delajo ljudje, kjer imamo družbene organe upravljanja, da je torej tam bahavost in samovolja enega ali več njih, pa naj bo tisti eden ali več njih še tako sposoben, docela utišala vest kolektiva.

Šlišali smo nedavno, da v neki zdravstveni ustanovi, vseeno kje, upravniki običajno pravi, da je on v ustanovi bog in batina, in da se na te njegove besede nihče ne upa niti črhnuti. Neki član kolektiva se je skušal upreti taki samopasnosti svojega predstojnika, toda imel je briske težave, da se mu je posrečilo ostati v službi.

Omenili ste anonimna nisma posameznikov, naslovljena družbenim organizacijam zunaj kolektiva, da bi pomagale zatrepi samovoljo in malverzacije v njihovi »hiši«.

Priznamo, da so taki primeri, in kaj je najbolj zanimivo, najpogostejši so sodatki v takih vrstnih resnični.

Ta neodvisna nisma opozarjajo na dve stvari. Prvič, da se na tem in tem mestu dogajajo nepravilnosti, in drugič, da na tem in tem mestu beseda kolektiva ostroma org-

ana samoupravljanja ni odločujoča, da se zatira kritika in onemogoča vsak upor samovolji. Kako naj si drugače tolmačimo to, da pisci anonimnih pisem niso izkoristili možnosti, ki jim jih daje naš sistem samoupravljanja, in niso povedali svojih misli, da bi jih vzel v pretes ves kolektiv.

Je resnica v pojmovanju, da jim manjka državljanske hrabrosti, zato svojih misli ne povedo javno, boje se epsoledie, če bo ves kolektiv molčal ali pa odobral tisto, kar se jim zdi nepravilno. Mislimo, da je tako pojmovanje precej krivo, da tu pa tam ni slišati besede kolektiva in organa samoupravljanja in se vse stvari sprejmejo kot da so v najboljšem redu. In prav v tem je vzrok, da se, zavestno ali pa podzavestno, organe samoupravljanja »prinese okrog«.

Naš delavec in državljan ima večje pravice in možnosti, da aktivno sodeluje v vseh zadevah kolektiva ali občine, kot v kateri koli državi na svetu. On te pravice in možnosti tudi običajno izkorišča. Njegova beseda je odločujoča, njegovo mnenje se upeljuje in se mora upeljavati. Njegovim besedam in njegovemu mnenju se moramo v prvi vrsti zavedati za take rezultate, kakršne dosegamo. Zaradi tega so posem

nespametne in z našo prakso nezdržljive vse bojazni, ki mučijo nekatero spricho dozdennih posledic v primeru, da v kolektivu javno povedo svoje mnenje, ki ni v skladu z »uradnim«. Prepostavljam, da se lahko zgodi, pa tudi res je, da kdo zato, ker je opozoril na nepravilnosti, zaid v neugoden položaj. Toda ali ta res nima možnosti, da se tega neugodnega položaja reši? Družbene sile zunaj kolektiva so dovolj vplivne, da mu priskočijo na pomoč v primeru, če odpovedo te sile v njegovem kolektivu, in zaden na bo kaj hitro prav urejena.

Treba je torej brez strahu najprej opozoriti na tisto, kar se zdi, da je nepravilno, pokazati na napake - mirno in dokumentirano in je potsem nedomno, da to ne bo »glas vpijočega v puščavi«. In če bo, je zdravilo tudi za take reči.

Družbeno upravljanje in samoupravljanje je temeljni kamen naše družbe in vsako okrnjevanje in omalnoževanje tega temelja škoduje našemu razvoju. Zato je treba družbeno upravljanje in samoupravljanje neopovrati in naprej oglabljati, pri čemer je pa potrebno aktivizirati družbene sile in vsakega posameznika.

M. M.
(-SEDEMA SILA-)

ZUNANJEPOLITIČNI TEDENSKI PREGLED

Britanski premier Macmillan se je odpravil na pot v Afriko. Obiskal je oziroma bo obiskal še Gano, Nigerijo, Srednjeafriško federacijo in Južnoafriško unijo. V britanskim krogu je slišati mnenje, da je ta pot ministrskega predstavnika Macmillana morda prav tako pomembna kot njegova pot v Moskvo pred letom dni. Zakaj?

O Afriki dosti pišejo časniki pri nas in v tujini. Če je nekdo veljal izrek, da je tisto, kar je najbolj črno pri Afriki, naše neznanje o njej, danes to več ne velja ali ne velja več popolnoma. Zakaj zadnja leta smo vsi priča neverjetno naglega razvoja vsakega kontinenta v smeri neodvisnosti.

Ce gleda človek zemljevid Afrike in šteje države, ki so v zadnjih desetih letih dosegle neodvisnost (vsaj politično), ima vtis, da je bil kolonializem načrt na robovih kontinenta in da se ta proces osamosvajanja širi vedno bolj v globino. Pri tem nastajajo novi problemi in nove težave. Ta proces osamosvajanja še najbolj gladko poteka na zahodni afriški obali, kjer belih naseljencev tako rekoč ni. Ti kraji so bili in so v precejšnji meri še precej malarčni, trdi in neprijetni. Seveda se je že marsikaj zboljšalo, toda takrat, ko so se belci najbolj naseljevali v Afriki, so se izogibali zahodni obali (Senegalija, Gvineja, Sierra Leone, Liberija, Gana - nekdanja Zlata obala, Nigerija, Kamerun in druge). Vse te države so dejansko neodvisne z izjemo Sierra Leone, ki je še britanska kolonija, a bo tudi kmalu postala neodvisna.

Izmed teh držav je Macmillan obiskal Gano in Nigerijo. Prva je članica Bri-

tanjske skupnosti narodov, druga pa bo najbrž zahtevala pristop k tej skupnosti, brž ko bo letos postala formalno neodvisna. Tukaj ni posebnih težav, prehod oblasti je stekel dokaj gladko in glavni problemi so gospodarske narave.

Popolnoma drugačen je položaj v Srednjeafriški federaciji, ki obsega Južno in Severno Rodezijo in Nijsao, in v vsej Vzhodni Afriki nasploh. V tem delu so »močne« skupine belih naseljencev, ki se

zahtevali postopno neodvisnost za ta afriška področja v doglednem času in z navdvo letnici. Kenija naj bi sicer dobila popolno neodvisnost šele leta 1970 (razvoj gre tako hitro, da se bo to najbrž zgodilo še prej), toda značilno je, da se tudi britanski konservativci zavedajo, da čas beži in da se bo morala uradna britanska politika prilagoditi v Afriki novim razmeram, če hoče ohraniti trdne gospodarske stike s prebujeno celino.

Macmillan v Afriki

živlo upirajo političnim, ustavnim in gospodarskim spremembam. Če pravimo »močne« skupine, mislimo razmeroma močne, zakaj v primerjavi z afriškim prebivalstvom so kot kaplja v morju. Lani se je posebno razburkalo področje Srednjeafriške federacije, ko je kolonialna uprava uvedla izredno stanje, pozaprila afriške voditelje in raztrobila v svet, da je to storila zaradi nevarnosti pokola beglega prebivalstva po Afričanih. Dejansko se ni niti enemu belcu nič zgodilo.

Na tem področju se je Macmillan znašel med dvema milinskima kamnoma. Z ene strani so nepopustljivi belci, z druge strani pa buta v ta preživel svet in sistem morje afriških množic, ki hočejo neodvisnost in odločanje o svojih zadevah. Nihče ne dvomi, kdo bo naposled zmagal, gre le za čas in način. Kolikor bi britanski premier še omahoval, ga je pred odhodom v Afriko gotovo spodbudila spomenica mladim konservativcem, to je mladine v njegovi lastni stranki, ki so

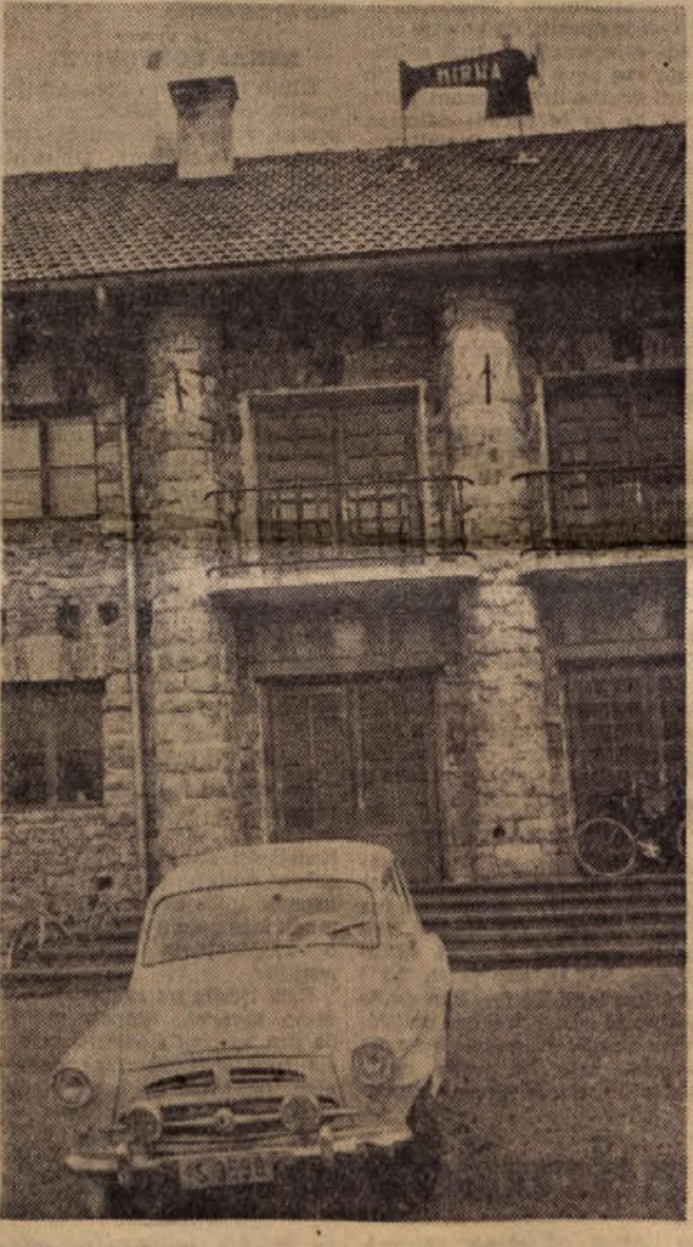
Spet drugačen položaj vlada v Južnoafriški zvezi, državi, ki je po vsem svetu znana kot najhujša zatiralka Afričanov in vseh drugih ljudi nebele polti. Macmillan prihaja tja na obisk v času, ko se v Veliki Britaniji in drugod pripravljajo širokopotezni bojkoti blaga iz Južnoafriške zveze. Teža bojkota se voditelji zveze bolj bojijo, kot to pokažejo, saj bi uspešen bojkot lahko resno prizadel gospodarstvo, predvsem pa žepo južnoafriških belih gospodarstev. To pa ni šala. Ti sicer grozijo s protibojkotom britanskega blaga, a vedo, da ta nikakor ne more biti tako uspešen kot bojkot proti njim. Njihovo področje je v bistvu grozdna, da se bodo v skrajnem primeru odcepili od Britanske skupnosti narodov. Toda v tem primeru bi postali še bolj osamljeni, kot so, in to sredi prebujene in razburkane Afrike. Če bo Macmillan tolmачil tam razpoloženje britanske javnosti, bo moral južnoafriškim voditeljem povedati nekaj zelo resnih besed v svarilo.

ZANIMALO VAS BO:

■ V občini Videm-Krško so dosegli družbeni plan za leto 1959 v bruto proizvodu za nekaj več kot 25%. Planiranje je bilo torej realno. Uspeh je pomemben, saj je občina Videm-Krško ena najmočnejših v bruto proizvodu v novomeškem okraju.

■ O Tovarni cementsa resno razmišljajo na Senovem. Zaloga premoga pohajajo, na Armeškem vrhu pa je 184 milijonov kubnih metrov apnenca in laporja. Oba sta kot nalasé za proizvodnjo cementsa. Zaloga bodo zadostovale za 100 let. Investicija ne bo uresničljiva na hitro, ker bodo potrebna za novo tovarno znatna sredstva. S polno paro pripravljajo investicijske programe.

Poznate »Mirno«?

Takale je zunanja podoba vhoda v znano tovarno šivalnih strojev »MIRNA« na Mirni. Ze od daleč pozdravlja obiskovalce podjetja in potnike v Mirenski dolini znak podjetja - velika glava šivalnega stroja

Kratke IZ RAZNIH STRANI

■ V Zenevi so se po skoraj enomesečni prekinitvi ponovno začeli posajanja o prepovedi atomskih poskusov. Ta pogajanja se začeljo v nekoliko skrajšem vzdušju zaradi sklepa ameriške vlade, ki je preključila začasno opustitev atomskih poskusov in si pridržala pravico, da začne z novimi poskusi, kadar bo imela to za potrebno. Vendar sovjetski komentariji podarjajo, da to nikakor ne pomeni, da bi zenevska konferenca začela v siepu ulico.

■ Zahodnonemški kancler dr. Adenauer je obiskal Berlin in je v berlinskem senatu izjavil, da sedanji statut Berlina ne sme biti krišen, ker bi bila to »kapitulacija svobode«.

■ Avstrijski notranji ministere je napovedal, da bo vlna izdelala dva zakonska osnutka, ki določata hude kazni za neonacistično dejavnost. Izraelska odstopa se postaja ozji konflikt siji OZN za preprečevanje diskriminacije in zaščito manjšin pismo, v katerem zahteva, naj store vlade korake, da bi preprečile protidržavne izgrede v Nemčiji in drugih državah.

■ Predsednik Združenih arabske republike Naser je uradno začel delo pri gradnji velikega jezua na Nila pri Asuanu. To bo največji jez na svetu. Dela so se začela s eksplozijo dvajset ton ekrazita v granitni steni na mestu, kjer bo čez pet let zgrajen jez, čez deset let pa široko zasnovan kombinat, ki bo z vsemi svojimi objekti pospešil razvoj ZAR.

■ Glasilo levega krila britanske laburistične stranke »Tri-bune« piše v zadnji številki, naj voditelj stranke Gaitskell odstopi, če za prihodnji letni konferenci stranke, ki bo letos oktobra, ne bodo sprejeli njegovih predlogov o spremembi strankinega statuta o javnem lastništvu in nacionalizaciji.

■ Sovjetska zveza je sporočila, da bodo sovjetski znanstveniki v Tihem oceanu izstrelili z ladji rakete v vesolje. Raziskovalna ladja sovjetske hidrometeorološke službe »Vojekov« je že izplula iz Vladivostoka in bo dva meseca križarila med 150. in 170. stopinjno vzhodne dolžine ter 45. in 15. stopinjo severne širine, to je nedaleč od področja nameravanih poskusov.

Mladi šentjanški traktorist

Prisodil bi mu kakih 14 let. Ne vem, če jih ima kaj več ali manj. Gre za Janka Kuslja iz Šentjanža. Kar zajal sem, ko sem ga videl na traktorju. Saj ga bo polomil, ko je še tako mlad! Toda on je spretno spe-

ljal v lopo, skočil s traktorja in povedal:

— Traktor sem se naučil voziti v mladinski delovni brigadi na avtomobilski cesti. Ko sem se vrnil domov, so mi v zadrugi zaupali najprej motorno kosilnico, ker sem se pri delu z njo še kar izkazal, so mi dali tudi traktor.

— In noveletne želje?

— Da bi napravil traktorski tečaj.

— Kdo pa skrbi v Šentjanžu za zabavo?

— Naše prosvetno društvo, ki nas vedno s čim prijetno preseneči.

J. P.

Pismo s Kosmeta

Dolenjca, ki služita voljke v Vučičanu, prav lepo pozdravljata svoje domače in vse fante iz Šentjernejske doline in trebanjskega konca, prav tako vse rojake, ki služijo vojaški rok in jim želita srečno novo leto! Toni Gregorič iz Brezvice in Fani Lavrlé iz Trebnjave

Proč s tovarniškimi plotovi!

V ponedeljek je bilo v sejni sobi OLO Novo mesto širše posvetovanje, katerega so se razen sindikalnih aktivistov in občan v večjih podjetjih udeležili tudi sekretarji občinskih komitejev in tovarniških organizacij ZK ter predsedniki občinskih kadrovskih komisij. Posvetovanje je vodil sekretar OK ZKS Franc Pirkovič, uvodne misli je pa prispeval predsednik OSS Ludvik Kebe.

Letošnji občni zbori sindikalnih podružnic bodo morali, kakor je bilo poudarjeno na posvetovanju, posvetiti posebno skrb nadaljnjemu izpopolnjevanju nagrajevanja po učinku, izvajanju družbenih načrtov in sploh gospodarjenju v podjetjih. Sindikati bodo morali usmeriti vse sile v iskanje notranjih rezerv, ki še daleč niso izkoriščene. Vedeti je treba, da je nadaljnji napredek novomeškega okraja kot nerazvitega področja, ki pa je bil po vojni deležen velike pomoči družbe, odvisen predvsem od lastnih možnosti. Nadaljevali je treba z izpopolnjevanjem nagrajevanja po učinku, ki je doslej zajelo komaj 57 odstotkov delovnih mest. Bolj bo treba izkoristiti obstoječe proizvodne zmogljivosti, saj so v mnogih podjetjih možnosti za uvedbo druge in celo tretje delovne izmene. K napredku novomeškega okraja pa lahko izdatno prispeva združenje razpoložljivih sredstev, ki so sedaj razdrobljena in nesmotno izrabljena. Napore v tej smeri bodo ovirale

razne lokalistične in druge škodljive težnje, ki se jim morajo zavestne sile upreti z vso silo. V miselnosti ljudi je treba smelo odstranjevati tovarniške plotove, ki ločijo podjetja od problemov komune. Začetek napora v tej smeri je bila lanske letošnja akcija »dveh tretjin«, ki se mora v ustrezni obliki nadaljevati tudi letos.

Posvetovanje je opozorilo na potrebo, da v podjetjih napnejo vse sile za čimuspješneje izvajanje družbenih načrtov že takoj v začetku leta. Sedaj ni čutili pomanjkanja električne energije, ne vemo pa, kaj bodo prinesli poznejši meseci. Letni načrti podjetij se ne bi

smeli toliko opirati na lanske letošnje realizacije, temveč je treba upoštevati nekatere nove činiteleje — nagrajevanje po učinku, izkoriščanje notranjih rezerv in podobno — ki bodo

stev niso člani Socialistične zveze. V okraju je še vedno okrog 4.000 zaposlenih izven sindikalne organizacije, čeravno je bil lani dosežen lep napredek pri vključevanju novih

PRIPRAVE NA OBČNE ZBORE SINDIKALNIH PODRUŽNIC

v letošnjem letu vplivali na povečanje proizvodnje. Načrtovanje v podjetjih mora biti torej stvarno in spodbudno, sodelovati pa mora ves kolektiv in ne samo posamezniki.

Sindikalne podružnice čakajo v letošnjem letu velike naloge, zato je treba izbrati kadra za njihova vodstva posvetiti tudi vso pozornost. Nekatera vodstva, ki so slabo delala, bo treba v celoti zamenjati. V nova vodstva mora priti več mladih delavcev. V sedanjih sindikalnih odborih je premalo visokokvalificiranih delavcev. Mnogi člani sindikalnih vod-

članov. Vsem tem in podobnim problemom bo treba v pripravah na občne zборе posvetiti vso pozornost, da bodo nova sindikalna vodstva, okrepjena z najboljšimi kadri, kos vedno večjim in odgovornejšim nalogam, ki škrlj za ozimnico, nabavo kmetijskih ostankov in podobne stvari potiskajo čedalje bolj v ozadje.

Na posvetovanju je bila še posebej poudarjena naloga delovnih kolektivov, da s svojo vedno zavestno vplivajo na napredek kmetijstva, ki mora postati skrb vse družbe in ne samo kmetijskih zadrug. fr.

Stanovanjski bloki OLO in SGP Pioneer v Kandiji. Pet jih je, kar prestejete jih! Priznamo, petga boste težko našli. Je šele »surovo« dograjen, pa se je sramežljivo skrival za ostale in v zgeternem desnem kotu slike kaže le streho z dimniki...

Nekaj drobnih

... z Rake ...

Priključek na cesto prof. Smednicku si želijo prebivalci Rake in okolice. Sami so cestice na grobo- toba le še zaključena strokovna dela. Prebivalci pričakujejo, da bo spomladi njihovi želji ustrezno.

... iz Vidma-Krškega ...

Novo mizarsko podjetje v Vidmu-Krškem je pričelo obratovati letos. Nastalo je iz mizarskega obrata gradbenega podjetja SAVA, ki so se mu priključili tudi nekateri mizarski zasebni sektorja. V

novem podjetju dela zdaj 30 ljudi. Pripravljajo program za gradnjo začasnih obratnih prostorov. Podjetje izdeluje predvsem stavbeno pohištvo (končni proizvodi) pozneje pa bodo pričeli s proizvodnjo različnih pohištvenih izdelkov, predvsem za izvoz.

Dosedanja bencka črpalka v Vidmu-Krškem ne zadošča več potrebam, in tudi ni na primeren prostoru. Se letošnje bodo zgradili novo sodobno črpalko za 4 vrste goriv. V neposredni bližini bo podjetje Transport zgradilo še servisno delavnico za motorna vozila. Poleg črpalke je pozneje predvidena trgovina z avtomobili in prostori avto mota društva. Avto moto društvo Vidmu-Krško je zelo dejavno in tudi tradicijo ima, že zaradi vsakoletnih speedway dirk.

Kmetijska zadruga Videm pripravila v zadnjih prostorih priložnice za 50 glav goveda. Dela so že v zaključni stopnji. Zadruga naglo pripravila tudi vrtnarstvo, ki bo oskrbovala prebivalce z zelenjavo in novi lokal za prodajo zelenjave. Pobernalo je, da kmetijska zadruga Videm usmerja svojo delavnost v kmetijsko proizvodnjo, ki je namenjena oskrbi domačega tržišča v Vidmu-Krškem.

... in iz Brestanice ter Senovega

Mizarstvo Brestanica se bo razširilo. Projektni biro Novo mesto je pripravila načrt. Proizvodnja bo po razširitvi za 100% večja, bruto proizvod na delavca pa bo dosegel milijon dinarjev. Za dokončano dograditve bo potrebnih 50 milijonov dinarjev. V obratu bo delalo takrat 150 delavcev, medtem ko jih je zdaj zaposlenih le 50.

V večerno politično šolo na Senovem se je vpisalo 21 študentov. Zdal jih pa redno obiskuje pouk je 12. Prav bi bilo, če bi se podjetja in ustanove zanimale, kako njihovi delavci in uslužbenici, ki so se v šolo vpisali, pri pouku sodelujejo.

Regerčani bi radi vodovod

Že več let razpravljajo prebivalci Regerč na o tem, da potrebujejo vodovod. Vodovod pa goče »zra- ziti« Zato se bodo morali vaščani zbrati, izvoliti svoj gospodarski odbor, ki mu naj bo na čelu odborik Obč. Zvezo naj, koliko bo ta stvar stala. Pogovorilo se naj, koliko bo kdo prispeval v materialu, prostovolnem delu ali denarju. Občinski ljudski odbor bo, ko bo videl, da so vaščani res pripravljani na pripravo, tudi nekaj primikalni. Potem bodo lahko začeli graditi... in zrastle jim bo težko pričakovani vodovod. Dokler bodo pa samo želeli, ne bodo ničesar imeli!

Težke pričakovane stroje je dobila tovarna čokolade in likerjev Videm-Krško.

Dva stroja sta že prispela, tretjega pa še pričakujejo. Kolektivno se je po štirih letih izpolnila velika želja. Novi stroji bodo omogočili znatno višjo in tudi racionalnejšo proizvodnjo.

Kmetijski rudarji so nakopali letni 115 tisoč 600 ton premoga, od tega v rednem delovnem času 115 tisoč 139 ton, ob nedeljah pa 4.441 ton. V rednem delovnem času so letni plan proizvodnje presegli za nekaj manj kot 5%, če upoštevamo še nedeljsko delo pa za več kot 9 odstotkov.

Sinove, može ali funte, ki služijo vojaški rok v vrstah JLA, boste prijetno presenetili, če jim naročite DOLENJSKI LIST!

Tehniko mladini in šoli

O načrtih Ljudske tehnike novomeškega okraja

Ljudska tehnika v našem okraju je lani dosegla veliko pomembnih uspehov, posebno med mladino. To sta pokazali obe razstavi Ljudske tehnike, sad velikega tekmovanja pionirskih odredov v okrajnem in republiškem tekmovanju, in 30 nagradnih odredov. Ta razstava dejavnosti Ljudske tehnike se bo nadaljevala in še boji rasla tudi v letošnjem letu.

Tako v republiškem kot okrajnem programu tehnične vzgoje naše mladine bo več akcij. V 6. razred osemletk bo uveden pouk tehnične vzgoje, v Ljubljani bo nova razstava tehnične dejavnosti pionirjev, na kateri bodo sodelovali tudi tehnični krožki pionirskih odredov našega okraja. Priključiti se

bomo tudi zvezni akciji Ljudske tehnike pod geslom: »Tehniko mladini in šoli«. Vključujemo se v letošnjo akcijo pionirjev-mladih zadrugov. V pomoč tej akciji bodo vse naše komisije skušale s pomočjo strokovnjakov organizirati pouk pionirjev 7. in 8. razreda v spoznavanju traktorjev in drugih kmetijskih in poljedelskih strojev.

Nujno je treba najti tudi stik s taborniško organizacijo, ki vključuje v svoj program tudi elemente tehnične vzgoje in ji nuditi strokovno pomoč. V »Tehniko mladosti« bo tudi Ljudska tehnika dala svoj prispevek s prvo republiško pionirsko razstavo fotografskih izdelkov in vemo, da se bodo tudi naši fotokrožki pri odredih na to posebno pripravili.

Bo pa še več akcij, ki se jih bodo udeležili pionirji-tehnikji. Posebno skrb bodo posvetile komisije vzgoji domačega mladine v gimnazijah učiteljski in na vaških šolah z ustanovitvijo klubov Ljudske tehnike odnosno krožkov, kot so se te oblike izkazale pri odredih. Tudi njihova dejavnost se

bo vključevala v razstave in tekmovanja. Da se bo pouk tehnične vzgoje čim laže uvažal tudi v obvezne šole, bodo komisije poskušale ob pomoči republiške komisije za literaturo in posebne tečaje za osnovno in nadaljevalno stopnjo po obsegu in vsebini. V programu so že v zimskih počitnicah ter nato v glavnih. Zaradi zmanjšanja stroškov bodo nekatere občine združile te tečaje. Okrajni odbor pa bo priredil tečaje za specialne veje tehnične dejavnosti med odredi. Ponovno se je govorilo tudi o sodelovanju LT z gospodarskimi organizacijami v okraju in po občinah ter bo sklicana posebna konferenca z našimi gospodarstveniki, ki naj bi le našli otok do tehničnih kotičkov v odredih in klubih mladih tehnikov pri organizacijah Ljudske tehnike. Delavnice, tehnični krožki naj bi bili skrb tega sodelovanja in prevzema patronatov nad odredi in šolami. Tako bo Ljudska tehnika tudi letos z vso prizadevnostjo nadaljevala svoje delo in širila tehnično vzgojo med naše najmlajše državljane in ostalo prebivalstvo novomeškega okraja. S tem pa bomo izvedli tudi sklepe tretjega kongresa Ljudske tehnike Slovenije.

Na Reki je bil pred kratkim sestanek tehničnih direktorjev reških podjetij, ki bodo na čelu s podjetjem »Roparje« sodelovali v proizvodnji težkih kamionov z 19 do 12 tonami nosilnosti. Take pri nas še ne proizvajamo. Sprva so menili, naj bi letna proizvodnja dosegla 300 do 400 kamionov, na sestanku pa so ugotovili, da bi bila lahko znatno večja.

Ne mislim reči, da bi morale take stvari reševati stanovanjska skupnost ozir. njen upravni odbor, ampak je dolžnost vsakega občana, da ne dovoljuje takih primerov. M.

Stanovanjska skupnost v Vidmu-Krškem

Prvotno so bili mnjenja, da bi bile v Vidmu-Krškem dve stanovanjski skupnosti, in sicer ena za področje levega, druga pa za področje desnega brega Save. Pozneje so tudi razmišljali, da bi bila ena stanovanjska skupnost industrijska, druga pa teritorialna. Končno so le prišli do zaključka, da je najbolje ustanoviti eno stanovanjsko skupnost za celotno področje mesta Vidmu-Krško. V zvezi s tem so razpravljali tudi na zborih volivcev in izvolili upravni odbor stanovanjske skupnosti. Na prvi seji Ljudskega odbora bo le-ta potrjena.

Novo izvoljeni upravni odbor stanovanjske skupnosti bo imel polne roke dela. Čeprav se je mesto Vidmu-Krško v zadnjih letih močno razvilo, mu še vedno primanjkuje različnih uslužbenostnih podjetij oziroma delavnic. Željo dobro se je razvila pralnica, ki jo je ustanovil gospodarski center. Zai pa je nekaj časa ne obratuje, ker ni bil pravilno urejen dovod vode. Zato sedaj napekujejo vodo naravnost iz črpalke in v kratkem bo pralnica spet obratovala.

Prav gotovo bo stanovanjska skupnost skrbela tudi za čistočo, ki je v nekaterih primerih zelo slaba. Pred kratkim so bili odprti novi lokali na levem bregu Save. Mesnica je zelo lepo urejena, tako da potrošnik z veseljem kupuje meso v novi mesnici. Tudi trgovina s kolonialnim blagom je že v novih pro-

storih. Vzorna je higiena in dobra postrežba. Drugi del poslojpa je še prazen, upamo pa, da ga bodo v kratkem napolnili s tekstilnim blagom in tako nudili potrošnikom čim več. V neposredni bližini novega trgovskega bloka pa še stoji stara stavba, ki jo bodo v kratkem podrli. V njej so stanovanjci, ki čakajo na nova stanovanja. Poleg te hiše je grenzica, iz katere stekata stranikata proti hotelu, trgovini pa pošilja »prijetne duhove«.

Ne mislim reči, da bi morale take stvari reševati stanovanjska skupnost ozir. njen upravni odbor, ampak je dolžnost vsakega občana, da ne dovoljuje takih primerov. M.

IZ DELA ORGANIZACIJE SOCIALISTIČNE ZVEZE DELOVNEGA LJUDSTVA

Prvo: več novih članov

Pregled razprav na občnih zborih osnovnih organizacij SZDL novomeške občine

Glavno delo pred občnimi zbori in volitvami v osnovne organizacije SZDL v novomeški občini je bilo pridobivanje novih članov, uvrstitve organizacije, razdeljevanje novih članskih izkaznic, pobiranje članarine in ureditev finančnega poslovanja. Politične in družbene organizacije pa so še pred občnimi zbori in volitvami predvidele svoje kandidate za nove odbore SZDL.

Občni zbori so bili v sedežih osnovnih organizacij pa tudi v ostalih večjih vaseh. Osnovna organizacija Mirna peč je imela na primer občne zборе v 12 vaseh. Ponekod so se zborov udeležili tudi nečlani. Na vaških zborih so člani razpravljali predvsem o gra jrah in popravilu vodovodov, pečišč, napajališč, in poti. Izvolili so tudi gospodarske odbore, ki jih bodo predlagali zborom volivcev v potrditev in kateri bodo reševali ta vprašanja, seveda skupno z odborikom. Zahtevali so tudi več kmetijskih predavanj in sploh več razprav o kmetijstvu, ki naj bi bile pozimi, ko imajo kmetje čas. Ponekod so kritizirali odbornike Ob LO (Dol2), nedelavnost SZDL (Orehovica), gasilska društva (Bela cerkev), zahtevali pošto (Šmihel) in

drugo. V Novem mestu so razpravljali predvsem o ekonomski, najemnihah, o svetih stanovanjskih skupnosti, potrošniških svetih, živliskem trgu, hišnih svetih in trgovinah, ki imajo še premajhno izbiro blaga.

Volitve v vseh 49 osnovnih

SZDL in kmetijstvo brežiške občine

Posvetovanje o kmetijstvu pripravlja občinski odbor SZDL Brežice. Na posvetovanje bodo povabljeni vsi člani občinskega odbora SZDL, občinskega komiteja ZKS, sekretarji osnovnih organizacij ZKS in predsedniki osnovnih organizacij SZDL, odborniki skupine zborov proizvajalcev, upravniški kmetijskih zadrug ter predsedniki združenih svetov in upravnih odborov. Posvetovanje bo 21. januarja in računajo, da se ga bo udeležilo blizu 180 ljudi. Pogovorili se bodo o sedanjem delu v kmetijstvu, sodelovanju v letošnjem letu. Seznanili se bodo tudi z velikimi moralnočlenskimi deli na področju Gabernice. Tam vodi z izuševanjem jztrgal vodi 350 ha zemlje in na tem področju uvedli vaški kotobar.

Občni zbori Socialistične zveze v Brežicah so končani. Na volitvah so izvolili razen dose-danjih 23 še 47 novih vaških odborov, tako da je zdaj v občini Brežice 70 vaških odborov SZDL. Obnem je bilo izvoljenih 13 krajevnih odborov Socialistične zveze.

Občinska konferenca SZDL bo zagnala dni januarja. Po vseh organizacijah se nanjo živahno pripravljajo, saj je naloga za vse dovolj.

Kako gre v Mokronogu

Na občnem zboru SZDL so ugotovili, da je precej volivcev, ki niso člani v SZDL. Sklenili so jih pridobiti in so zato izdelali načrt. Na seji krajevne- ga odbora SZDL Mokronog so se 11. januarja pogovorili in si razdelili delo. Na sejo so povabili

upravnike vseh podjetij, predstavnike družbenih organizacij, odbornike vaških odborov in člane osnovne organizacije ZK. Vsakdo izmed prisotnih se je zadal, da bo pridobil vse ne- člane svojega okoliša za pristop v članstvo SZDL. Nove člane na

Pojdimo med ljudi!

V Leskovcu pri Vidmu-Krškem je krajevna organizacija Socialistične zveze pridobila že več kot 100 novih članov. V okoliških vaseh, posebno v Sečah in Veliki vasi, je bilo do nedavnega bolj mrtvo. Prebivalci se niso udeleževali sestankov in tudi odborniki SZDL ni marali biti nihče. Pa so odborniki krajevne odbora SZDL sklenili: če ne marajo ljudje k nam, pojdimo mi k njim. Zato so občne zборе organizirali po vaseh. In udeležba je bila navdise lepah. Ljudje so se razgovorili in nastili svoje težave. Vaščani Seic bi radi novo pot. V ta namen je bilo že predvidenih 75.000 din. Ker ni bilo lani na zboru volivcev, ko so o tem razpravljali, nobenega predstavnika iz Sele, so zvezek znižali na 40.000 din. To je pa bilo premalo. V vaseh ob avto cesti so ljudje potolihi nad vzdrževanjem podvozov, ki so ponekod v delovnih dneh neprebrani. Mnogi se beded je bilo izrečnih tudi na račun vaških poti. Skratka, ljudje se spregovorili. To pomeni, da si želijo sestankov. Odborniki SZDL so odšli na občni in prošili za pomoč. Občina je Seičanom novo pot ponovno odobrila in kmalu je bodo pričeli trasirati. Tudi za podvoze na avto cesti in za vzdrževanje vaških poti se bodo nekako pogovorili.

Ze prejšnji odbor je vabil na svoje seje predstavnike družbenih organizacij in vaških odborov. Ker se je tak način dela že dostoj obnesel, ga bodo uporabljali še

● V petek je bila v Brežicah razširjena seja predsedstva občinskega odbora SZDL, na kateri so se pogovorili o pripravah na občinsko konferenco.

● Danes popoldne ob 17. uri bo na Senovem za vse prebivalce predavanje o razpravi tovariša Edvarda Karčelja o kmetijstvu.

● Včeraj je bilo v domu JLA v Brežicah posvetovanje vseh prosvetnih delavcev, članov ZK občine Brežice. Navzoči so poslušali poročilo o šolstvu v brežiški občini, v katerem je bilo še posebej zajeto delo prosvetnih delavcev, članov ZKS. V nadaljevanju so poslušali referat tovariša Jakoba Drnčiča o vlogi zavestnega nazora v šolstvu, znanosti, kulturi in prosveti ter nalogah prosvetnih delavcev-komunistov.

● V ponedeljek je bil v Trebnjem plenum občinskega komiteja ZKS, na katerem so obravnavali naloge Zveze komunistov pri socialistični preobrazbi vasi in kmetijskih naseljih. O tem so pred nedavnim razpravljale tudi osnovne organizacije ZK v trebnjski občini.

● Prejšnji teden je bil sestanek upravnega odbora sindikalne podružnice čevljarstva podjetja Plan'na v črnomaljski občini. Na sestanku so se pogovorili o pripravah na občni zbor in o nekaterih drugih problemih v podjetju. Sklenili so, da bodo imeli občni zbor v prvi polovici februarja.

● Prejšnji četrtek je bilo tudi v Novem mestu posvetovanje tajnikov in blagajnikov vseh sindikalnih podružnic novomeške občine. Na posvetovanju so obravnavali naloge sindikalnih organizacij v pripravah na letne občne zборе. Področje so se pogovorili o delovnih načrtih za prihodnje obdobje in o izbiri kadrov za nova vodstva sindikalnih podružnic. Sklenili so, da bodo občni zbori končani najkasneje do 31. marca. Pogovorili so se še o sestavi zaključnih računov za minulo leto, sestavi poročanj za tekoče leto in etatskih načrtih. O kulturnem in izobraževalnem delu sindikalnih podružnic v minulih letu.

NOTRANJEPOLITIČNI TEDENSKI PREGLED

V četrtek se bo prvič v letošnjem letu sešla Ljudska skupščina LRS. Poslanci bodo razpravljali o družbenem načrtu za letošnje leto. Z nekaterimi podatki iz tega načrta, zlasti pa z dejstvom, da bomo z letošnjim načrtom skušali izpolniti tudi naloge, ki smo si jih zadali s perspektivnim gospodarskim načrtom, smo vas že seznanili. Če bo letošnji načrt uresničen, bomo leto dni pred rokom izpolnili tudi perspektivni načrt za razvoj gospodarstva. To bo vsekakor velik gospodarski, pa tudi politični uspeh.

Po perspektivnem načrtu bi morali do konca leta 1961 ustvariti 791 milijard družbenega bruto proizvoda. No, načrt za letošnje leto kaže, da bomo do konca leta dosegli že vsoto 806 milijard dinarjev, torej celo več kot je predvideval petletni načrt. Podobno je z narodnim dohodkom. V letu 1961 bi morali ustvariti 335 milijard dinarjev narodnega dohodka. Letošnji načrt pa predvideva, da bomo to vsoto presegli za 13 milijard in ustvarili 348 milijard narodnega dohodka. V

Večja proizvodnja boljše življenje

Štirih letih se bo potemtakem povečal narodni dohodek v naši republici za svojih 120 milijard dinarjev, leta 1956 smo ga namreč ustvarili 228 milijard dinarjev. Tako povečanje narodnega dohodka se je zlasti v lanskem letu močno poznalo tudi pri osebni potrošnji in če bomo uresničili plan tudi v letošnjem letu, ni nobenega dvoma, da se bo standard znova povečal. Pričakujemo, da se bo realna osebna potrošnja na prebivalca povečala v letošnjem letu za 6,9 odstotkov tako, da bi ob koncu tega leta zabeležili že 57 odstotkov večjo osebno potrošnjo v primerjavi z letom 1956. S perspektivnim načrtom smo šele za leto 1961 predvidevali nekaj manj kot 40-odstotno povečanje osebne potrošnje. Vsekakor raste osebna potrošnja hitreje, kot smo računali, kar je povsem umestno, pa tudi utemeljeno, saj se standard povečuje v skladu s povečanim narodnim dohodkom oziroma s povečano industrijsko proizvodnjo. Industrija na primer bo v letošnjem letu naredila za 491 milijard dinarjev proizvodov, računano po cenah iz leta 1956. Plan pa je v enakih primerjavah računati na 487 milijard dinarjev v letu 1961. Tudi v ostalih gospodarskih dejavnostih, vsehviš kmetijstvo, bo vrednost proizvodnje v letošnjem letu večja kot smo je predvidevali za leto 1961. Izjema sta edinele gostinstvo in turizem. Letos računamo ustvariti na tem področju 16 milijard dinarjev, medtem ko smo predvidevali s perspektivnim načrtom za leto 1961 skoraj 18 milijard dinarjev vrednosti družbenega proizvoda.

Se beseda o investicijski dejavnosti. Za gospodarske investicije bomo v letošnjem letu porabili 52 oziroma skoraj 53 milijard dinarjev, za negospodarske investicije pa 27 milijard dinarjev, skupaj torej nekaj manj kot 80 milijard dinarjev. Za investicije bo šlo v letošnjem letu okoli 8 milijard dinarjev več kot lanske leto, obenem pa za vsota zaostaja le še za 7 milijard za načrtom, ki ga bomo morali uresničiti v zadnjem letu petletnega gospodarskega načrta. Do konca leta bomo dali za gospodarske investicije 74 odstotkov vseh tisoših sredstev, ki smo jih kanili porabiti za to v petih letih in 88 odstotkov sredstev za negospodarske investicije. Bralce bo zanimalo, kako bomo uporabili sredstva za negospodarske investicije. Za stanovanja bo šlo svojih 17 milijard dinarjev, o je 11 odstotkov več kot lani, za šolstvo 3 milijarde in 400 milijonov kar je 22 odstotkov več kot lani, za zdravstvo 3 milijarde, to je 11 odstotkov več kot lani in tako dalje. Omenili bomo še telesno kulturo. Tu se bodo sredstva povečala za 32 odstotkov, za gradnjo fizikalnih objektov bomo dali 450 milijonov dinarjev. To pa še daleč niso vsa sredstva, ki jih kanimo uporabiti za te namene. Računamo namreč, da bodo gospodarske organizacije tem vsotam prispevale še svoja sredstva, tista, s katerimi sama razpolagajo. Tudi v letošnjem letu se ne bomo mogli odreci naporem, da bi ta sredstva združevali pri občinah in v večjih vsotami gradili najbolj potrebne objekte. Ponovno naj zapišemo, da ne bi bilo napak, če bi v občinah, tako kot so ponekod že storili, razpisovali ankete in referendume ter tako ugotavljali, kaj je najbolj potrebno. Skratka, če upoštevamo povečevanje narodnega dohodka, predlagano povečanje osebni dohodkov in velike negospodarske investicije, lahko trdimo, da se bo življenjska raven v letošnjem letu ne glede na velik skok v lanskem letu, lahko znovno izboljšala. Seveda en sam pogoj je: proizvodnja mora doseči predviden obseg in vrednost.

NEPOKORJENI BREGOVI

PIŠE: Milan Babčević RIŠE: Mire Cetin

(Nadaljevanje s 1. strani)

1.500.000 din, 65 borcev je odšlo na preventivno zdravljenje. Za vse to je skrbelo ZB ob pomoči zdravstvenih organov in organov oblasti. Skoro 2126 vlog za priznanje posebnega dodatka borcem izpred 9. sept. 1943 je bilo rešenih lani v kratkem obdobju nekaj mesecev.

Človek, ki je v najtežjih dneh ostal zvest domovini, ji bo zvesto služil tudi v dobi miru. Delo v gospodarski izgradnji zahteva strokovno usposobljenost, ki je mnogim borcem preteklosti ni nudila. Pred tremi leti je pričela ZB pomagati borcem tudi na tem področju. Danes se jih šola 181 iz našega okraja na srednjih in višjih strokovnih šolah, 210 pa jih obiskuje oddelke za odrasle pri osnovnih šolah.

Posebna skrb organizacije je posvečena otrokom padlih. Materialna plat tega vprašanja je bila rešena z uredbo o invalidskem dodatku. Ne bo odveč, če povem nekaj številk o tem, koliko daje družba v ta namen. Leta 1955 je bilo v našem okraju 1364 otrok padlih borcev. Do danes se je osamosvojilo že 771 otrok. Od tega jih je 248 kontaklo srednje in višje šole, ostali pa so se zaposlili v drugih poklicih. 613 otrok še obiskuje šole, 98% uspešno, teh 613 otrok bo prejelo letos skupaj 39 milijonov 981.800 din študentskega in invalidskega dodatka. Od leta 1955 do leta 1959 je bilo porabljenih za politične kolonije otrok padlih borcev 8 milijonov 546.000 dinarjev, letovalo pa je 1235 otrok. Organizacija ZB bodo morele skrbeti le še za vzgojno plat otrok padlih borcev, saj je materialna že rešena.

Najvažnejše naloge v kongresnem letu

Ta pregled dela v zadnjih štirih letih je sicer skromen, vendar delu prikazuje, kaj zmorejo, polni dve uri smo zadovoljno sledili sporedu, ki je bil lepo nastudiran in izbran. Kvintet stopniških fantov nas je takoj v začetku spravil v dobro voljo. Z obhajevanjem smo gledali folkloriste, ki so se posebno postavili v narodnih belokranjskih nošah pri spletu gorenskih plesov. V belih nošah so izvajali belokranjske ples. Razen teh so izvajali še srbske ples, vojvodinski ples »Stara sika« in »Logovac«. Seveda tudi pesmi ni manjkalo. Veliko smeja so vzbudili skeči in endejanka »Solski nadzornik«. Sporedu res ni kaj oporekati in tudi napovedovalca je znaša kratke odmore izpolniti s šaljivimi pesmicami. S tem programom so gostovali na Dolju, v Podgradu, Gaberju, na Malem Slatniku in v Briljnu. Povsod so jih ljudje navdušeno pozdravljali.

Članje društva ne morejo pozabiti lepega sprejema zlasti na Dolju, Malem Slatniku, Briljnu in trenutkov, ki so jih preživeli s tamkajšnjim prebivalstvom. Po vsaki prireditvi so odšli iz dvorane: »Se pridite!« Namen, razvedriti delovnega človeka, je bil v polni meri dosežen. Pri prireditvi je sodelovalo okoli 30 članov, največ iz vrst mladine. Razen tega so delovni člani tega društva za 29. november uprizorili mladinsko igrano »Uroki«. Iz tega vidimo, da je v majhni vasi, ki šteje le 40 h. ž., življenje precej razbujeno. Mladina neutrudljivo dela z velikim veseljem.

Veseli so uspeha; to jim je priznanje za vse večere, ki so jih porabili za vaje. Dobro so

bili in izpolnili osnovno dolžnost pletete do padlih. Šole naj prevzamejo patronate nad grobišči padlih, šolski otroci pa naj grobove oskrbujejo in kičijo s cvetjem preko vsega leta, ne samo za večje praznike. Skratka, leto 1960, ki je kongresno leto Zveze borcev, naj se izpremeni v tekmovalno obdobje. Vse organizacije ZB naj medsebojno tekmujejo v izved-

KULTURNO ŽIVLJENJE V STOPIČAH

Veseli večer z bogatim sporedom narodnih plesov, pesmi, polk, valčkov in veselih enodejank je decembra v podgorjskih vaseh privabil mnogo gledalcev in poslušalcev. Člani PD Stopiče so po dvomesečnem trdem delu prikazali, kaj zmorejo, polni dve uri smo zadovoljno sledili sporedu, ki je bil lepo nastudiran in izbran. Kvintet stopniških fantov nas je takoj v začetku spravil v dobro voljo. Z obhajevanjem smo gledali folkloriste, ki so se posebno postavili v narodnih belokranjskih nošah pri spletu gorenskih plesov. V belih nošah so izvajali belokranjske ples. Razen teh so izvajali še srbske ples, vojvodinski ples »Stara sika« in »Logovac«. Seveda tudi pesmi ni manjkalo. Veliko smeja so vzbudili skeči in endejanka »Solski nadzornik«. Sporedu res ni kaj oporekati in tudi napovedovalca je znaša kratke odmore izpolniti s šaljivimi pesmicami. S tem programom so gostovali na Dolju, v Podgradu, Gaberju, na Malem Slatniku in v Briljnu. Povsod so jih ljudje navdušeno pozdravljali.

42 mladincev in mladink so svečano sprejeli v SZDL. Novi mladi člani so učenci III. in IV. razreda. Predsednik občinskega odbora SZDL Janez Korčič jih je seznanil z zgodovino SZDL ter njenimi nalogami in uspehi v preteklosti in bodočnosti. Poudaril je, da je najvažnejša naloga SZDL krepiti socialistično zavest delovnega človeka. Vsi mladinci in mladinke kandidati so nato vstopili v SZDL in prejeli članske legitimacije.

GIMNAZIJCI - ČLANI SZDL

delavni. Obnovili so tradicijo osmošolcev iz leta 1957, ki so za slovo od gimnazije pripravili igro, zato pripravljajo igro Draga Ruth, ki jo režira profesor Matija Pogorelec. S svojimi igralci se režiser pohvali. Upajo, da bo premiera že v začetku januarja. Maturanti razen tega pripravljajo tudi veseli večer. Z njim se bodo poslovili pevci in godbeniki iz njihovih vrst od črnomaljskega občinstva, saj so za nekaj let nazaj z mnogimi nastopi zabavali. Vstopnino teh prireditev bodo porabili za valet in izlet po maturi, nekaj pa odstopili mladinski biagajni. Q-re

bodo porabili za valet in izlet po maturi, nekaj pa odstopili mladinski biagajni. Q-re

V ČRNOMLJU ŠOLSKA ZADRUGA

Črnomaljski mladi proizvajalci imajo svoje polje, ki so ga dobili v uživanje od splošnega ljudskega premoženja. Na površini polja hektarja raste pšenica. To je prva posejana površina šolske zadruga; ostalo pa ne bo le pri tem. Dej zemljišča, ki je že proran, čaka pomladanske setve. Tu bodo sadili razne vrtnine.

Začetki niso bili tako enostavni. Ni bilo denarja, toda dobili so zaproseno denarno pomoč. Proizvajalna zveza jim je nudila strojne usluge, kmetijska zadruga je dala seme in umetna gnojila, mlade roke pa so prijele za delo. Sodelovali bodo pri vseh delih od setve do posprav. Ijuna in se tako seznanili s proizvodnjo. Njihovi organi družbenega upravljanja bodo odločali o uporabi ustvarjenega dohodka.

Na ta način bomo vzgojili sposobne kader zadrudnikov in proizvajalce, mladina bo pa že zgodaj prav cenila delo. J. S.

Belokranjski fantje česitajo

Srečno, veselo in zadovoljno novo leto želijo vsem, posebno pa znanec in domačin fantje: Jože Hudelja, Darko Kralj, Vinčo Sauer in Julij Kavšek, vojak iz Dervente v Bosni.

49. »Hej, ljudje — kje ste?« je zaklical. V globeli pa je bilo vse tiho, nihče se ni oglašil. Še enkrat je poklical. — »Saj to je on, Mohor je!« je skoraj zavriskal ženski glas in Mohorjeva žena je planila iz goščave. Ko je zagledala mrtvega Janezka, je najprej obstala, nato pa ga objela, se zvrzila v njegove steklene oči in zajejala, da je gozd vztrepetal.

50. Zvečer se je Mohor napotil v vas. Tam pa ni našel nobenega gospodarja več. Ostal je le stari preuzikar Matevž, ki je ležal na smrt bolan, pa so ga zato Lah pustili. Vse ostale moške so odgnali s seboj. Nekaj fantov je še pravočasno zbežalo in jih ni bilo nazaj v vas. V gozdovih so se pridružili partizanom.

51. Tih je bil pogreb na malem vaškem pokopališču. Pokopali so Janezka in še tri druge vaščane. Dva moška, ki sta hotela zbežati, pa so ju Italijani ustrelili, in eno žensko. Ta je skočila iz goreče hiše v laškega oficirja in ga hotela zadaviti. Pobil jo je s puškinimi kopiti. Otroci so gledali prve žrteve s široko odprtimi očmi.

52. Mohor se je zdaj hitro odločil. Na domačiji je obokano klet uredil za stanovanje. Z vseh vetrov je znosil nekaj surovih desk in z njimi pokril vogal hiše, da so tja shranili še fišto, kar ni uničil ogenj. Z debli in vejicami je pokril hlev in vanj spravil živino. Nato pa je odšel za Mihom in Jožetom.

IVO PIRKOVIČ:

Iz vojnega dnevnika

Zvečer nam zopet zasveti elektrika, ki smo jo večraj izgubili. Ne vem, ali so domobranci tako nespretni uničevalci ali partizani tako spretni popraviljanci.

Sreda, 29. marca 1944
Jutranje oblaknost prežene kmalu dopoldansko sonce in mrzli severni vetrovi, ki se trdovratno upirajo južnim sapam, nosečim močo za prvo pomladansko rast.

Na poti v politično šolo v Beli krajini sedi v moji podstrešni sobici ljubljanski študent, četrtošolec, ki je prenočil v Toplicah. Se vsi »okuženi« od konspirativnosti ne ne predstavljamo... Prihaja naravnost iz bojev v Levstikovi brigadi okoli Velikih Lašč in Ribnice. Levstikovi imajo sedaj tudi majhen bataljon Rusov, 60 do 70 moč, ki so prebežali iz nemških posadk na Primorskem. So pogumni borci in plemeniti tovariši, prave ruske duše iz Tolstojevih romanov. Pričakujejo, da jih bo odslej še več prihajalo.

Ko so se naše brigade uma-

knile iz Suhe krajine, so se jim Nemci za petami utrdili v Ribnici in Velikih Laščah. V bunkerju v Ribnici so domobranci med našim obleganjem harmonično in razuzdano igrali brasserbo in norčevaje se iz zivali partizane, naj pridejo po cigarete, ko je čisto od blizu zagrmel težak top in odnesel bunker.

V Velikih Laščah so partizani vrgli sovražnika že z vseh položajev. Beli so drveli v cerkev in odinili župnika, ki jim je branil. Sedaj pa so se pustili naši premoci: beli so se začeli pogajati, barantati in zavlačevati toliko časa, da so jih prišli obkoljeje, rešit Nemci.

Južno železnico, ki oskrbuje nemško bojšče v Italiji, so z gosto mrežo bunkerjev zavarovali domobranci. Naši mineri so se med strojniškimi gnezdi, v katerih so beli spali, spizali na tir in pognali v znak vojaški vlak. Računajo, da je bilo ubitih 120 nacistov...

Ob enajstih letih nad nami dva aviona proti Italiji. Student zamisljeno poslušal. »Leta nam ne delajo več nobene

škode,« pravi. »Dolgo nas je nadlegovala le še smešna, pošastna Rupnikova »storžja«. Visoko nad nami se je pozibavala in nas z varne višine obstrlejevala s strojnico in spruščala bombe, dokler je niso nekeje pri Krimu zbil. V njej so dobili — Italijana. Potem so začeli Nemci pošiljati zastarelega Heinkla. Obstrlejuje vasi, ki niso domobranske, čeprav ni v njih partizanov. Sodražico so že tridesetkrat bombardirali.«

— O Rupnikovi štocihji mi je štirinajst dni kasneje pripovedoval divizijski obveščevalec, bratranec Vid Kušljan. V zraku so jo presenetili angleški lovci. Nekaj časa so jo obletavali in se z njo igrali, potem pa jo kar pritisnili na tla, da je počlenila med partizane, ki so fašista ujeli.

Nekoč so tuji letalci narisali z megle na nebo srp in kladivo. Mislimo, da so bili Angleži, se spominja študent.

»Dobro, da ni bilo letos hude zime,« pravim partizanu, »od mraza niste toliko trpeli, kakor druga leta.«

NAS OBIŠK

PRVI JE ČLOVEK

FRANC VESELIČ je bolničar v brežiški bolnici. Zaradi pomanjkanja prostora sva se pogovorila kar v kopalnici.

— Tovariš Veselič, sindikalni delavec ste, povejte kaj o vašem sindikatu.

— Tukaj živim že več kot 10 let. Doma sem iz Ptuj. Od leta 1949 sem član občinskega sindikalnega sveta, 8 let sem bil tajnik sindikalne podružnice v bolnišnici. O sindikatu veliko pišete v vseh časopisih. Kaj naj bi novega povedal jaz? — Je upravljal in obmoženil. Kmalu pa je nadaljeval.

— Po tem, kar sem ravnokar povedal, se bo zdelo, da sem star sindikalni delavec. Mogoče je to res. Mene v sindikatu že od nekdaj zanimajo predvsem odnosi med ljudmi. Veste, nekateri ljudje gledajo vse preveč gospodarsko, vsaj po mojem. Toda prvi in najpomembnejši je človek. Med ljudmi se hitro kaj zatakne. Zato so, kot jaz mislim, odnosi med ljudmi tista osnova, na kateri moramo graditi.

— Ze vrsto let delam v sindikatu. Obšel sem številne kolektive in to neposredno ugotovim. Ljudje v sindikatu danes ne vidijo več preskrbovalnega podjetja, kot je bilo to takoj po vojni. V njem iščejo nekaj globljega. Sindikat mora urejati notranje odnose v podjetju, kolektiv zblíževati in združevati. Če so odnosi med ljudmi urejeni, so ljudje dobre volje in radi delajo. Seveda je tudi uspeh dela zato boljši. Mislim, da je ena od prvenstvenih nalog sindikata urejanje odnosov, globljih

človeških odnosov v kolektivu.

— Tako je tovariš Veselič! — sem mu pritrđil. — Gotovo ste že opazili kakš-

na izboljšanja v tej smeri. — Sem; moram reči, da sem. Koliko ljudi, toliko čudi, pravijo Hrvti. To povsem velja. Ko gradimo in iz dneva v dan ustvarjamo novo, je gotovo marsikaj, kar ne ugaja vsem graditeljem. Vsi ljudje niso vneti za vse, toda kljub temu težko najdeš človeka, ki bi rekel, naj gre, kakor hoče, in bi stal čisto ob strani. Sodelujejo, zadeva jim je mogoče tuja, pa vsoeno sodelujejo. Ali pa drug primer. Se pred leti je bilo med fanti veliko izstvanj in pretepanj kot posledica pijančevanja. Zda tega ni več. Saj ne rečem, še se primeri, toda največ enkrat ali dvakrat na leto. Ljudje se torej spreminjajo na bolje. Pridejo v kolektiv, v novo okolje in rastejo z njim. Polščajo si zdravo zabavo in staro odmiru. Oboje, kar sem povedal, pa pomeni nove, spremenjene odnose.

GIMNAZIJCI - ČLANI SZDL

delavni. Obnovili so tradicijo osmošolcev iz leta 1957, ki so za slovo od gimnazije pripravili igro, zato pripravljajo igro Draga Ruth, ki jo režira profesor Matija Pogorelec. S svojimi igralci se režiser pohvali. Upajo, da bo premiera že v začetku januarja. Maturanti razen tega pripravljajo tudi veseli večer. Z njim se bodo poslovili pevci in godbeniki iz njihovih vrst od črnomaljskega občinstva, saj so za nekaj let nazaj z mnogimi nastopi zabavali. Vstopnino teh prireditev bodo porabili za valet in izlet po maturi, nekaj pa odstopili mladinski biagajni. Q-re

bodo porabili za valet in izlet po maturi, nekaj pa odstopili mladinski biagajni. Q-re

V ČRNOMLJU ŠOLSKA ZADRUGA

Črnomaljski mladi proizvajalci imajo svoje polje, ki so ga dobili v uživanje od splošnega ljudskega premoženja. Na površini polja hektarja raste pšenica. To je prva posejana površina šolske zadruga; ostalo pa ne bo le pri tem. Dej zemljišča, ki je že proran, čaka pomladanske setve. Tu bodo sadili razne vrtnine.

Začetki niso bili tako enostavni. Ni bilo denarja, toda dobili so zaproseno denarno pomoč. Proizvajalna zveza jim je nudila strojne usluge, kmetijska zadruga je dala seme in umetna gnojila, mlade roke pa so prijele za delo. Sodelovali bodo pri vseh delih od setve do posprav. Ijuna in se tako seznanili s proizvodnjo. Njihovi organi družbenega upravljanja bodo odločali o uporabi ustvarjenega dohodka.

Na ta način bomo vzgojili sposobne kader zadrudnikov in proizvajalce, mladina bo pa že zgodaj prav cenila delo. J. S.

Belokranjski fantje česitajo

Srečno, veselo in zadovoljno novo leto želijo vsem, posebno pa znanec in domačin fantje: Jože Hudelja, Darko Kralj, Vinčo Sauer in Julij Kavšek, vojak iz Dervente v Bosni.

Vzgoja, izobraževanje, zabava

Poročali smo že o nedavnem okrajnem plenumu Svobode in PD v Cateških Toplicah. Kaj pa počno naši občinski sveti v novi delovni sezoni, nam bodo povedali odgovorni tovariši v teh svetih. Na troje važnih vprašanj so nam odgovorili predsednik občinskega sveta v Sevnici Jože Bogovič, predsednik PD Dušan Jereb in v Novem mestu Tone Gortnar, predsednik Svobode v Senovem Karel Šterban, predsednik občinskega sveta Svobode v Črnomlju Slavko Grahek, predsednik občinskega sveta PD v Žužemberku Karolina Mlakar in član upravnega odbora Svobode v Brežicah Ivan Vogrinc.

KAKO OCENJUJETE LETOŠNJE OBČNE ZBORE SVOBOD IN PROSVETNIH DRUŠTEV TER OBČINSKO SKUPŠČINO?

Jože Bogovič:
Težko je v nekaj stavkih oceniti občinsko in vsebinsko bogato problematiko občnih zborov. Delovni program obsega sicer polno letno delo, uresničeno pa se v glavnem od septembra do maja. Razveseljivo je, da so bili vsi občni zbori v dogovorjenem roku. Druga značilnost je, da so občni zbori razpravljali in z nekaterimi spremembami tudi sprejeli pripravljene delovne programe. Društva so uspešno članstvo zainteresirali za vsebino kulturno-prosvetnega dela. Zato so bili zbori nenavadno dobro obiskani in deležni živahne razprave, kar se lani ni zgodilo. Posledje so društva bila odvisna od priložnostnih dotacij, danes pa imajo izdelan predračun za delovni program. Od občinskih LO bo tokrat odvisno, s kakšnimi sredstvi bodo podprli družbene pomembne dejavnosti. Če namreč v ničemer ne odstopajo od amaterstva, toda vzdrževanje domov in rekvizitov presega družbeno finančno zmogljivost. Občinska skupščina je pozitivno ocenila društvena prizadevanja in tudi nagradila nekaj najdelavnejših tovarišev. Odeležila se je, da bo pomagala predvsem izobraževanju vodstvenega kadra. Organizirala bo potujočo knjižnico in potujoči kino za tiste kraje, kjer bodo društva hotela organizirati to vrsto kulturnega dela.

Slavko Grahek, predsednik občinskega sveta Svobode in PD v Črnomlju

ki je sledila poročilo. Zelo potrebna bi bila gradnja kulturnega doma.

Slavko Grahek:
Prav tako kakor občni zbori naših društev je bila tudi letna skupščina občinskega SSPD Črnomelj izraz težen kulturno-prosvetnih aktivitetov, da svoje delo v prihodnje v vsem izboljšajo. Čeprav je bilo veliko storišev, moramo v bodoče storiti še več. Da bi bilo to mogoče, bo treba najprej utrditi naše vrste, društva organizacijsko učvrstiti. Glede društev v občini, ki jih je 22, smo lahko povsem zadovoljni, glede članstva pa ne, saj je v naši občini vključenih le 6 % prebivalcev. Članstvo moramo pomožiti in pritegniti v svoje vrste predvsem mladino iz tovarn in podjetij, mlade združevalce in naše oajmljše — pionirje.

Društva imajo sicer izdelane programe za nadaljnje delo. Razumljivo je, da so vsa društva programske sestavnice na podlagi svoje zmogljivosti in se pri tem niso zanašala na pomoč od drugod. Zato bo naloga sveta, zlasti pa ustanovitve ljudske univerze, da vključimo v vrsto izobraževalnih aktivitet tudi našo vas.

Občinski svet bo v bodoče deloval v širši sodelitvi: za izobraževanje, dramatik, glasbo in folkloro ter za pionirje. Ena najvažnejših nalog je, da obnovimo belokranjsko folkloro. Ker smo zadnja leta zanemarili naše lepe narodne plesne, ni čudno, da je današnje stanje slabo. S pomočjo okrajnega SSPD bo organizirali tečaje za folkloriste in tamburaše. S tečajem in organiziranim prireditvami, morebiti tudi s festivalom, bomo zainteresirali našo mladino in poživili belokranjsko folkloro, ki se prehaja v pozabo.

Karolina Mlakar:
Poročila in razprave na letošnjih občnih zbora so pokazale, da je delo teh društev še vedno enostransko, ker se društva

Jože Bogovič:
V vseh društvih imamo močne težnje za uvedbo klubov. Te težnje bomo postopoma uresničevali. Najdlje smo v tem oziru v Sevnici, pa tudi drugod razmišljajo o tem.

Tone Gortnar:
V poročilih je bilo govora tudi o klubih, vendar se razprava tega problema ni lotila, v glavnem zato ne, ker je to nova oblika in članom še nejasna. Osebnostno mislim, da bo moč o klubih govoriti šele tedaj, ko bodo dani pogoji za njihov ustanovitev in delovanje. Za klub so v prvi vrsti potrebni opremljeni prostori, da se bodo obiskovalci v njih počutili bolj kot v kavarni in gostilni. Preden se klub ustanovi, je treba temeljite priprave, da ne bo doživel usode nekdanjih ročnih koticov. Pomisliti pa moramo tudi na to, da je vsaka obnovitev oanga in če je izvedena še tako dobro, so prostori vendarle stari. Mislim, da bi bila odgovornejša v sklopu bodočega kulturnega doma v ta namen še najprimernejša. Tak kulturni dom bomo v Novem mestu moral graditi in bi bilo najbolje, če bi sredstva, ki bi bila na

Karel Šterban, predsednik občinskega sveta Svobode in PD v Senovem

DPD Svobode v Senovem se dobro zaveda svoje naloge, da v okviru društvenih sekcij vzgaja in izobražuje delovne množice. Na zunanje se ta dejavnost izraža v nastopih in prireditvah, ki so v letošnjem letu dobile poseben poudarek ob 40-letnici KPJ in SKOJ. Kadrovali ugotavljamo naslove in število izvedenih prireditiv, redkekdaj ali pa nikoli ne pomislimo na vsebino, ki spreminja miselnost ljudi, jo razvija, bogati in plemeniti.

Naše društvo težko prav za tem, da vzgaja pri ljudeh socialistično miselnost. Kljub vsem težavam si člani na vsi moči prizadevajo razvijati kulturno delo. V pretekli sezoni so dobro nastupili 3 igre, 3 koncerte in odigrali nekaj šahovskih tekmovanj. Razen tega

tvorci mladina. Ta se z veseljem vključuje v delo.

Osnovna ugotovitev občinske skupščine je bila, da je bilo do sedanjega delo preveč priložnostno, brez jasno začrtanega programa. Ker pa je delo PD tudi političnega značaja, bodo morale organizacije nuditi društvom več pomoči in podpreti njihovo delo.

Skupščina je sprejela nekoličan večji program. Organizirali bomo centralno občinsko knjižnico, ki bo izposojala knjige po vseh vaseh. S pomočjo OBLO bomo organizirali predavanja z vzgojno, politično in zdravstveno tematiko, spremljana s diafilmi in sklopičnimi slikami. V vseh vaseh, kjer je elektrika, bomo predvajali ozke filme. Za režiserje bomo organizirali ogled dveh predstav v ljubljanski dramti in operi. Razen tega bomo nudili pomoč društvom pri izvajanju njihovih programov. Nova društva bodo ustanovljena v Sela-Sumberku, v Prevolah in v Smihelju. Občinski svet Svobode in prosvetnih društev si bo skušal zagotoviti sredstva tudi izven svoje proračuna.

Ivan Vogrinc:
Letni občni zbor društva lahko dobro ocenimo tako glede udeležbe članov kot glede raz-

V DRUŠTVENI DEJAVNOSTI JE VEDNO BOLJ POUČENA ZABAVNO-VZGOJNA OBLIKA. KAJ LAHKO ZVEMO O TEM PRI VAS?

Jože Bogovič:
Skupščina je glasno poudarila, da je pri nas skrajni čas, da se delovno razpoloženje dopolnjuje z oblikami družabnega razvedrila. Gre za druženje koristnega s prijetnim, kar vpliva na večjo ustvarjalnost. Ustanovljen je bil poseben svet za zabavno in klubsko življenje. Ta ima polno roko dela. V našem delu je to nov pojav, ki bo imel pa tudi krajševne specifičnosti, ki so pogojene s prostori, občinstvom, z opremo in samimi organizatorji. Na tem področju nikdar ne prepuščamo neurejenemu razvoju, marveč želimo z dobro vsebino prodirati z novimi oblikami.

Tone Gortnar:
Kar zadeva nove oblike dela, so bili stavljeni tudi predlogi. Osnovna naj bi se nova sekcija, ki bi skrbelo samo za zabavni program, seveda dobro pripravljena in na dostojni višini. Razen tega, naj bi se osnovala še posebna vokalno-instrumentalna družina, ki bi izvajala le lahko glasbo. K družini bi bilo treba pritegniti še nekaj novih članov.

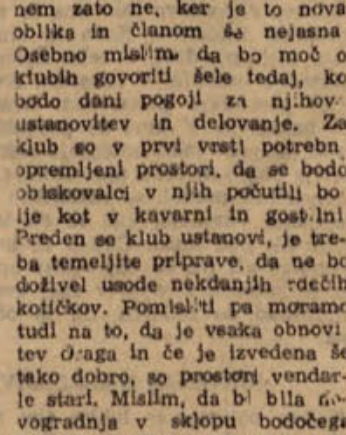

Karolina Mlakar, predsednica občinskega sveta Svobode in PD v Žužemberku

MNOGI SI ŽELIJO KULTURNEGA IN ZABAVNEGA IŽIVLJANJA V OKVIRU KLUBA. KAKŠNI SO POGOJI ZA USTANAVLJANJE TAKIH KLUBOV?

Jože Bogovič:
V vseh društvih imamo močne težnje za uvedbo klubov. Te težnje bomo postopoma uresničevali. Najdlje smo v tem oziru v Sevnici, pa tudi drugod razmišljajo o tem.

Tone Gortnar:
V poročilih je bilo govora tudi o klubih, vendar se razprava tega problema ni lotila, v glavnem zato ne, ker je to nova oblika in članom še nejasna. Osebnostno mislim, da bo moč o klubih govoriti šele tedaj, ko bodo dani pogoji za njihov ustanovitev in delovanje. Za klub so v prvi vrsti potrebni opremljeni prostori, da se bodo obiskovalci v njih počutili bolj kot v kavarni in gostilni. Preden se klub ustanovi, je treba temeljite priprave, da ne bo doživel usode nekdanjih ročnih koticov. Pomisliti pa moramo tudi na to, da je vsaka obnovitev oanga in če je izvedena še tako dobro, so prostori vendarle stari. Mislim, da bi bila odgovornejša v sklopu bodočega kulturnega doma v ta namen še najprimernejša. Tak kulturni dom bomo v Novem mestu moral graditi in bi bilo najbolje, če bi sredstva, ki bi bila na

Ivan Vogrinc, član upravnega odbora Svobode in Brežicah

prave o preteklem, predvsem pa o bodočem delu društva. Veselilo nas je, da je na občni zbor prišel tudi sekretar obč. komiteja Silvo Gorenc in še nekaj drugih predstavnikov društev in organizacij in da so se živo za-

Ivan Vogrinc, član upravnega odbora Svobode in Brežicah

nimali za delo našega društva. To je bilo našim članom v veliko moralno podporo. Saj so videli, da niso prepuščeni sami sebi, temveč da se tudi skupnost preko svojih predstavnikov zanima zanje.

Karel Šterban:
Glede novih oblik dela smo sklenili prirediti več veselih večerov. Po možnosti bomo ustanovili plesno šolo, organizirali razna predavanja in pred vsako prireditvijo obrazložili pomen prireditve.

Slavko Grahek:
Ker ne moremo predvidevati, kak organiziran meddruštveni zabavno-vzgojni program, bomo skrbeli za preprežanje društvenih zabavnih večerov s kulturnim programom. Trudili se bomo za sodelovanje vseh društev in takih večerih, ker bomo s tem omogočili kvalitetno izvedbo in medsebojno povezavo.

Karolina Mlakar:
S pomočjo društvenih delavcev bo svet sestavil program zabavno-vzgojne vsebine in organiziral vesel večer. S tem programom bomo obiskali vsa društva.

Ivan Vogrinc:
Da bi našim članom lahko nudili več kulturno-zabavnega življenja, bomo organizirali ogled razstav in pomembnih krajevne dramske sekcije pa bo gostovala v okolici. Kakor doslej, bomo imeli tudi v bodoče nekaj družabnih večerov, za mlačno pa bo organiziran plesni tečaj. P. izkusili bomo z organizacijo strokovnih predavanj s filmi in upam, da bomo to lahko izvedli s pomočjo novo ustanovljene ljudske univerze.

MNOGI SI ŽELIJO KULTURNEGA IN ZABAVNEGA IŽIVLJANJA V OKVIRU KLUBA. KAKŠNI SO POGOJI ZA USTANAVLJANJE TAKIH KLUBOV?

Jože Bogovič:
V vseh društvih imamo močne težnje za uvedbo klubov. Te težnje bomo postopoma uresničevali. Najdlje smo v tem oziru v Sevnici, pa tudi drugod razmišljajo o tem.

Tone Gortnar:
V poročilih je bilo govora tudi o klubih, vendar se razprava tega problema ni lotila, v glavnem zato ne, ker je to nova oblika in članom še nejasna. Osebnostno mislim, da bo moč o klubih govoriti šele tedaj, ko bodo dani pogoji za njihov ustanovitev in delovanje. Za klub so v prvi vrsti potrebni opremljeni prostori, da se bodo obiskovalci v njih počutili bolj kot v kavarni in gostilni. Preden se klub ustanovi, je treba temeljite priprave, da ne bo doživel usode nekdanjih ročnih koticov. Pomisliti pa moramo tudi na to, da je vsaka obnovitev oanga in če je izvedena še tako dobro, so prostori vendarle stari. Mislim, da bi bila odgovornejša v sklopu bodočega kulturnega doma v ta namen še najprimernejša. Tak kulturni dom bomo v Novem mestu moral graditi in bi bilo najbolje, če bi sredstva, ki bi bila na

Tone Gortnar, predsednik PD Dušan Jereb in Novem mestu

nosti, izdelal elaborat in ga predložil prebivalstvu v pretres. Klubi predstavljajo za nas precejšnjo novost, zaradi tega naglica ne bi bila koristna.

Karel Šterban:
Člani upravnega odbora in sindikalne organizacije rudarjev rudnika Senovo so objavili, da bo lahko naše društvo souporabljalo sindikalno dvorano. Tja bi namestili televizor, razne revije, mize za šah in koticke za debatne večere. V koliko bo to uresničeno, še ne vemo. Klubsko življenje bi delo društva zelo poživilo, predvsem pa mladino.

Slavko Grahek:
Zavedamo se važnosti klubskega življenja. Skušali bomo ustanoviti klube povsod, kjer so pogoji. V Črnomlju bomo ustanovili pionirski klub, kasneje tudi klub za članstvo PD Miran Jarc. Pričakujemo, da nam bo pri ustanovitvi pomagala tudi tovarna Belt, medtem ko so se člani kanizarske Svobode že resno lotili formiranja kluba.

Karolina Mlakar:
Za ustanavljanje klubov so pri nas slabi pogoji. Skušali bomo vsaj v Žužemberku dobiti prostor, kjer se bo odvijalo klubsko življenje.

Ivan Vogrinc:
Pogojev za ustanovitev klubov v našem društvu žal ni, ker nimamo primeren prostorov, ne denarja za opremo. Morda bo lažje v Brežicah samih, če se bodo volj pristojni čimtelji za to zavezati.

O neuspelem občnem zboru in še kaj

Pod tem naslovom je bil v zadnji številki Dnevnega lista objavljen članek, ki je razpravljal o smehliškem KUD Janca Trdina, ki je dvakrat brez uspeha sklicoval občni zbor. Tjaki, ki radi spremljajo delovanje društva, se te udeležbi prav nič ne čudimo, saj ni imel odbor o kulturnem delu v lanskem letu prav ničesar naročiti. Člani pa niso vedeli, kdaj naj bi prišli, kaj se bo odvijalo in kako se bo odvijalo. To pa je bilo tudi vse.

Vse bolj aktivni so bili in čas pionirji, ki so v sklopu dvorani imeli medtem kar štiri prireditve: novolejno jeklo, maskarado, akademijo ob dnevu mladosti in zaključno šolsko prireditev. V vsem drugem času pa je dvorana zvala prazna, le nekaj so gospodarili v njej. Nesreča je bila v tem, da je prišla sreča leta občinska komisija, ki je našla nametno lepo uveljavljeno, ki je dvakrat brez uspeha sklicoval občni zbor. Tjaki, ki radi spremljajo delovanje društva, se te udeležbi prav nič ne čudimo, saj ni imel odbor o kulturnem delu v lanskem letu prav ničesar naročiti. Člani pa niso vedeli, kdaj naj bi prišli, kaj se bo odvijalo in kako se bo odvijalo. To pa je bilo tudi vse.

Vse bolj aktivni so bili in čas pionirji, ki so v sklopu dvorani imeli medtem kar štiri prireditve: novolejno jeklo, maskarado, akademijo ob dnevu mladosti in zaključno šolsko prireditev. V vsem drugem času pa je dvorana zvala prazna, le nekaj so gospodarili v njej. Nesreča je bila v tem, da je prišla sreča leta občinska komisija, ki je našla nametno lepo uveljavljeno, ki je dvakrat brez uspeha sklicoval občni zbor. Tjaki, ki radi spremljajo delovanje društva, se te udeležbi prav nič ne čudimo, saj ni imel odbor o kulturnem delu v lanskem letu prav ničesar naročiti. Člani pa niso vedeli, kdaj naj bi prišli, kaj se bo odvijalo in kako se bo odvijalo. To pa je bilo tudi vse.

Krivo o nedelavnosti pa je seveda treba iskati izven sebe, kajne? In tako so krivi vsi, le odbor ne. Zato se je našel nekdo od odbora, ki je novinarju tovarišu Šopru natvezel laž, da bi oni radi aktivno delali, le da se želijo v prireditvi, ki bi sicer za prostore v šoli za vaje na razpolago, toda samo v popoldanskem času, ker da ga baje v večernih urah motijo. Pa še vprašaj v oklepaju je dostavil. Seveda je vzel novinar to izjavo in celo za resno in senzacijo obelodanil javnost naj ve, da je odbor voljan delati, le v šoli ne najde podpore! Vsek pa, ki so mu razmere v šolski hiši znane, ve, da so vsi prostori v tej stavbi že dve leti od 7. ure zjutraj do 6. zvečer zasedeni s šolsko mladino. Torej je v tej »non-stop« šoli, kjer se v treh izmenah poučuje prav v popoldanskem času, prostori ne morejo biti nikomur na razpolago — tudi KUD jih ne more dobiti! To je torej le slobno zavijanje resnice, da bi lastno krivdo prikrili. V večernih urah je pa vsem društvom in organizacijam šola vsa leta na razpolago. To je vsem zdravstvenim, šolskim, pedagoškim in ostalim predpisom popolnoma nesprotno, zato namerava DPM v Smihelju dobiti od nadrejenih šolskih forumov, da uporabijo šolskih prostorov predvsem za svoje prireditve. Vsi pa, ki poznajo naše razmere, vedo, da je obstajala za dvorano velika in primerna garderoba, ki bi popolnoma ustrezala društvu za sestanke, vaje in podobno. Ni pa nikogar, ki bi ta prostor šil, ogreval in razsvetljeval. Pripominim naj še, da ni bila dvorana vedno in vsakomur na razpolago. Ko jo je hotela šolska znanlika očistiti in pripraviti za šolsko mladino, je bila po ključ k mešanju, kot je sama imenovala sloveca, ki se s tem poslom bavi. Zakaj ni šlo ravno kar v župnišče bi bi lahko povorili o »prepletnih starih« starih. Ali mislite, da je ključ dobil kaj še. Šam upravitelj naj pride ponje je bil odgovor in šele na ponovno intervencijo ga je dobila. Prav tako kot je Tavčar zapisal v svojem romanu o šenkavskem mešanju v ljubljani. Pripominim naj še, da družbene organizacije posvečajo vse premalo pozornosti delovanju KUD. Mladinska organizacija se obtaja, mladina

Adlešičih so nam povedali
Mladinska organizacija upravitelja na mladinskih sestankih kratke enodajne. Mladina zato raje obiskuje sestanke, saj se na njih razvedri in nato v pogovoru zve še marsikaj novega. Precej je tudi dobrih predavanj.

Tamburska skupina s 13 tamburami pridno vaje skladbe da bi se lahko z 10-člansko folklorno skupino začela pripravljati na festival folklornih plesov, ki bo letos v okviru Zlata mladosti na Otočcu.

Igralski kolektiv novomeških gimnazijev, ki je minul četrtlet z njo ob polni dvorani novomeškega Doma LP odlično zaigral Mollerove »Scapinove zvijače«, je po večjih gostovanjih obiskal v nedeljo popoldne še Trebnje. Tudi tamkajšnji ljubitelji gledališča so lepo pozdravili prizadevanje mladega kolektiva, ki se je tudi topot odlikoval z izredno sproščeno, doživeto igro

Kaj pravite, Preločani?

Folklorna skupina s tamburškimi zborom iz Preloke je bila pred leti znana v Beli krajini in izven njenih meja. Nastope Preločanov so povsod navdušeno pozdravljali. Skupina zdaj počasi odmira. Fantje in dekleta ki so v njej nastopali, so se izučili v šolah in se odselili drugam v službe. Ko smo se ustavili v Preloki, smo videli precej mladih fantov in deklet, tudi otroškega droblja je dobvolj. Treba se je torej le zbrati in pričeti. Le malo truda, pa bo stari in lepi sloves spet priložljn ljen nazaj. In še navet: Preločani, ne ponavljajte stare napake in pazite na dotok mladih

ljudi v folklorno in tamburško skupino! Priprani smo, da bomo o preloški folklori, lahko kmalu spet pisali.

»KRAPL« v Dragatušu
KUD Dragatuš pripravlja pod vodstvom učiteljice Sirojčeve trodejanico »Krapl«. Igralci se učijo že drugo deljanje, Dragatuščan željno in nestrpno pričakuje prvo uprizoritev.

leta ni obogatila z novo knjigo. Vsekakor je dolžnost podpreti kulturno dejavnost v kraju, da bo taka kot je bila prva leta po osvoboditvi, ko je bil KUD Smihel med prvimi v občini in tedajšnjem okraju. Težji se pridružuje tudi pisec tega članka.

Lojze Nešmer

Reformnim prizadevanjem veljaj stalna skrb

(Nadaljevanje in konec)

Če hočemo šolo tesneje vezati na družbeno in gospodarsko problematiko, bi morala podjetja in ustanove bolj pogumno odpreti vrata šolski mladini. Zlasti industrija se otepa šolskih ogledov. Kaže se potreba po posebnem posvetovanju s predstavniki podjetij, da bi se informirali o bodoči obvezni praksi srednješolcev v proizvodnji. Dogaja se namreč, da je celo dijakom srednje tehnične šole, ki jim je praksa že predpisana, težko priti v podjetje. Po novem učnem načrtu za gimnazije pa je tudi tem dijakom določena obveznost 14-dnevnega proizvodnega dela.

Na srednji tehnični šoli v Krškem primanjkuje časa za družbeno politično vzgojo. Glede učnih uspehov pa meni in šola, da je na stopnji osnovnega šolanja premalo intenzivne vzgoje, pa tudi predmetno znanje učencev je slabo. Ker so dijaki prišli v to šolo z različnih osnovnih šol, je tudi razna znanja zelo različna, v mnogih primerih pa le preveč pomanjkljiva. Tako profesorji s predpisanim programom ne morejo naprej. Tudi učni načrti te šole niso vsakein, kajti ista snov se obravnava pri fiziki, mehaniki in matematika. To neskladje kaže čimprej odpraviti. Dijaki so na šoli močno zaposleni, saj imajo pouk dopoldne in popoldne.

V Suhli krajini se šolska reforma le malo čuti. Drži pač dejstvo, da reforme šolstva ni mogoče povsem ločiti od materialnega vprašanja in kadrovske zasedbe. Dokler se v tem ne premaknejo z mrtve točke, bo ostala reforma več ali manj le težko izpolnjiva želja.

Ker mora sodobna šola uporabljati vedno več tehničnih učil, je potrebno, da okrajno tujništvo za prosveto organizira tečaje, kjer bo učiteljsko dobilo praktične napotke za uporabo diaprojektorjev, magnetofonov, kinoprojektorjev in drugih aparatov.

Aktivni komunistov prosvetnih delavcev morajo biti gonilna sila napredka in šoli. Ti aktivni pa slabo delajo. Snovi za razpravljanje ne manjka, kljub temu pa se aktivni ne sestajajo na pogostejše posvete. Mlajšim komunistom ostane problematika neznanja ali neobdelana, zato se branijo dela, čeprav čakajo raznovrstne naloge na rešitev.

Končno je padla tudi beseda o vpisu na učiteljske. Današnji socialni sestav dijakov ne ustreza povprečnemu republiškem sestavu prebivalstva. Okrog 80 % učiteljskihnikov je kmečkega porekla, le 20 % pa delavskega. Seveda se ta sestav odraža tudi v miselnosti, nazorih in življenjski zakoninjenosti. Ekonomski položaj naše vasi se še ni izpremenil v taki meri, da bi dovolj vplival na miselnost njenih prebivalcev. Upravitelji osnovnih šol, posebno v mestih, naj bi vplivali na učence iz delavskih družin, da se usmerijo na učiteljske.

Na vsi prihaja predvsem mlad kader, ki mu je potrebna strokovna in idejna pomoč. Manjše šole zlasti pogrešajo te pomoči. Ne moremo trditi, da se glede šolske reforme nič ne dela, toda v tej smeri šele ubiramo začetne korake. Reformirati bi bilo treba tudi strokovne izpite na učiteljskih, kakor je navajal tovariš z učiteljske. Vsebinsko se šolska reforma pri opravljanju strokovnih izpitol učiteljev še ni le pozna. Vsem učiteljskimom bi bilo treba poskrbeti oskrbo v mestu, kjer je učiteljske. Precej dijakov se vozi in živi v okolju, ki je povprečno še najbolj zaostalo. To pa daje tudi petat njihovemu poznejšemu delu. Šola sama pa ne more opraviti vsega potrebnega vzgojno-ideološkega dela.

Ob vprašanju, kakšna je raven izobrazbe učencev, je bilo izrečenih le nekaj besed. Ob tem kratkem času, ko se uvaja novi učni načrt šole za 5. razred osnovne šole, ne moremo reči nekaj dokončnega. Res je, da si marsikdo predstavlja reformo šole dokaj preprosto in dopušča tudi propuste v izobrazbeni ravni učencev. Prav to pa se s šolsko reformo ne sme zgoditi. Nasprotno, znanje otrok se mora zvišati in širiti. V doslej preveč teoretični in verbalni puk naj prore ona primerna delovna praksa, ki daje pouku in teoriji življenjsko trdnost in prepričevainost.

Volite šolskih odborov niso bile povsod zakonito izpeljane. Dolžnost aktivov ZK je, da se zavzemajo pri odgovornih organih za pravilne volitve šolskih odborov. O tem pa, kako se šolski odbori volijo, govori zakon o šolstvu.

Sklepi posvetovanja je bil, naj se oblikuje več delovnih aktivov komunistov prosvetnih delavcev. Organiziraj naj se povsod tam, kjer obstajajo tudi podružnice sindikata prosvetnih delavcev. Ko bo organizacija ZK trdnjša, bo tudi delo sindikalne podružnice boljše in kmalu bomo lahko ugotovili tudi drugačne rezultate, kakor se nam kažejo danes, P.K.

ŽENA IN DOM ☆ SODOBNO GOSPODINJSTVO ☆ ŽENA IN DOM ☆ SODOBNO GOSPODINJSTVO

Skrb za mlečne zobe

Povedal bi rad nekaj misli o uspehih in neuspehih zdraviljenja zob v minulem letu in o tozadnjih načrtih v novem letu. Predvsem bi se dotaknil nege zob pri otrocih. Ljudje krivo sodijo, da so mlečni zobje že tako in tako obojeni na izpad, zato jim tudi ni treba posebnih nikakršne pozornosti. Vendar je to mnenje povsem napačno. Mlečni zob je so tisti, ki pripravljajo prostor stalnim zobem, od njih je odvisno, kakšni bodo stalni zobje in zato je treba skrbeti zanje in ravnati z njimi tako kakor s stalnimi zobmi. Moramo jih prav tako plombirati in poskrbeti, da jih ohranimo otroku tako dolgo, dokler niso do kraja opravili svoje naloge.

Kajpak je zdravljenje in plombiranje mlečnih zob kaj težavna zadeva, tako za starše kakor za zdravnika. Pred zobnim zdravnikom vlada hud strah in največ otrok uide izpred zobne ordinacije, če le more. Zadnji pregledi šolskih otrok so pokazali, kakšno vznemirjenje je v čakalnici, zato moramo otroke poučiti že prej, da to le ni tako hučno, kakor se jim zdi. Kako potekajo ti pregledi?

Razrednik pripelje svoj razred, vsakega učenca se natančno vnije v kartoteko, kamor pride tudi podatek o stanju

zob. Če je potrebno mlečni zob izdreti, se to stori takoj, vendar le, če mali pacient dovolj silo se lotimo izdrtja. Večina otrok je pri pregledih, sprevidela, da je strah povsem odveč, saj v večini primerov to sploh ne boli, pri starejših otrocih pa uporabljamo moderna anestezična sredstva. Otroci to vedo in že pri vstopu v ordinacijo zahtevajo injekcijo.

Naša država, naša družba izredno veliko žrtvuje za zdravstvo, več kakor narodi, ki so mnogo bogatejši kot mi. Od nas, zdravnikov, je odvisno, da ta sredstva pravilno uporabljamo, da delamo najbolj vestno in da ne razočaramo naše družbe in ljudi, ki nam tako zaupajo. Če bomo tako delali, bomo pripravili socialnemu zavarovanju težke milijone, saj bodo naši mali pacienti kasneje imeli zdrave zobe, brez kron, mostov ali celo protez.

Preventivno dajemo otrokom kalcium-fluorid tablete, kajti ugotovljeno je, da v takih krajih, kjer voda vsebuje večje količine fluora, ni zobne gnilobe (caries). Na rodilniških sestankih (svetujem tudi drugim kolegom, da se jih udeležujejo) naprošam matere, naj priskrbijo otrokom zobe štete in pazijo, da si bo

ugotovimo stanje zob, potem pa pokličemo tiste otroke, ki so potrebni zdravljenja. To poskrbita razrednik in starši. Velika otrok je pri pregledih, sprevidela, da je strah povsem odveč, saj v večini primerov to sploh ne boli, pri starejših otrocih pa uporabljamo moderna anestezična sredstva. Otroci to vedo in že pri vstopu v ordinacijo zahtevajo injekcijo.

Preventivno dajemo otrokom kalcium-fluorid tablete, kajti ugotovljeno je, da v takih krajih, kjer voda vsebuje večje količine fluora, ni zobne gnilobe (caries). Na rodilniških sestankih (svetujem tudi drugim kolegom, da se jih udeležujejo) naprošam matere, naj priskrbijo otrokom zobe štete in pazijo, da si bo

otrok čistil zobe zjutraj in zvečer, zlasti zvečer pred spanjem, kajti nove raziskave so pokazale, da se tvorijo ponoči kisline, ki povzročajo gniljive zobe. Mimo druge potrebne prehrane svetujem še rženi kruh.

Dr. Niko Sever

Zelo enostavna obleka iz rahlo črtastega blaga v svetlih barvah. Krilo je nabrano v bogatih gubah in ima pri straneh skrite žepce. Ker je brez ovratnika, jo bomo nosile z različnimi ogrlicami. Edini okras obleke je pas, ki je na srednjem delu prerezan in pretakan s kosom iste ga blaga, ki se na koncih končuje z resicami.

Šolska kuhinja v Brežicah

Na osemletki v Brežicah pripravljajo šolsko kuhinjo, ki bo služila vsem brežičkim šolam. Z njo bo ustrezno šolarjem, ki se vozijo v šolo z vlakom ali avtobusom, takšnim, ki hodijo peš in otrokom, katerih starši so v službi.

V šolski kleti so zgradili predvid, postavili bodo nekaj novih oken in vrat, napeljali elektriko, postavili štedilnik in vse bo urejeno. Potrebna sredstva je

prispeval Oskrajni odbor Rdečega križa Novo mesto, ki je že mnogim šolam v okraju pomagala z navetili, z denarnimi sredstvi in inventarjem. Zvijenje »vagonarjev«, kot so včasih rekli otrokom, ki se v šolo vozijo, je vse prej kot prijetno. Takšen šolar na dolgi poti v šolo in domov pogreša tople matereine skrbi in roke. V šolski kuhinji mu kruli, saj malica, če je še tako izdatna, ne zaleže veliko. Enako je z otroci, ki hodijo v šolo od daleč peš in z onimi, katerih starši so v službi. Se posebno težko je, če takšni otroci obiskujejo popoldanski pouk. Dopoldan, ko se zbujajo, staršev ni doma, treba je spisati naloge in se učiti. Tudi skromne kosilice je treba skuhati, saj bo prvi izdaten topli obrok šele zvečer, ko ga bo skuhala mama.

Dosedanja mlečna kuhinja na osemletki I, se bo združila s šolsko kuhinjo. Vsi, ki pri urejanju nove šolske kuhinje sodelujejo, žele, da bi pričela obratovati v drugem polletju šolskega leta, ko se bodo otroci vrnili s počitnic.

Večjo, strovi štrukturi, kompot. Večerja: Krompir v kosih, zeljna solata.

2. Kosilo: sekanica iz svinskega mesa, kiselj, zelje. Večerja: mlečna kaša, kompot iz suhega sadja.

3. Kosilo: ohrovtove klobasice v omaki, krompirjeva solata s hrenom, sadni sok. Večerja: Polenta z mlekom.

4. Kosilo: jetra v omaki, kruhovi emetli, solata. Večerja: skutin narastek, čaj.

V Ziljah so nam povedali

Mladinska igralska skupina v Ziljah pri Vinici je pod vodstvom učiteljice Anice Zalar konec leta 1959 uprizorila igro in 10. januarja gostovala tudi v Preloju.

Model obleke, ki je vidimo na sliki, bo zelo primeren za mlada dekleta. Rokavi so rahlo nabrani, prav tako krilo. Ovrtnik in manšeti so iz belega blaga, zato bo za obleko primerno blago temnejše barve.

ZDRAVNIŠKI KOTIČEK

Kaj moramo vedeti o nalezljivih boleznih

Cepprav je zdravstvena služba močno napredovala, nalezljive bolezni še niso izumrle. Te vrste obolenj sicer upadajo, vendar nas še vedno presenetiijo v tej ali oni obliki. Spominimo se samo nedavnih epidemij gripe, epidemije otroške shromelosti pred leti, večjih ali manjših vsakoletnih epidemij ošpic in drugih otroških boleznih, stalnih pojavov črvenih kužnih obolenj in slinčno. Zato ne bo odveč, da si asvežimo spomin na nalezljive bolezni in na vse, kar je z njimi v zvezi, da se bomo, če bo kdaj treba, lahko pravilno ravnali.

A. UVOD

I. KAJ JE NALEZLJIVA BOLEZEN

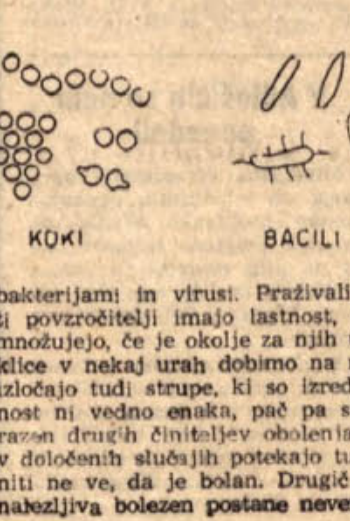
Za nalezljive bolezni je značilno, kar pove že sama beseda, da so kužne. To se pravi, da se prenašajo s človeka na človeka, s predmetov na človeka ali pa jih posredujejo živali. Od drugih boleznih jih ločijo tudi naslednji znaki: a) povzročajo jih poseben povzročitelj; b) od okužbe pa do izbruha bolezni preteče neka določena doba, ki ji pravimo inkubacijska; c) začne se bolezen z nejasnimi znaki; d) čez nekaj časa se razvijejo značilni znaki za vsako bolezen z visoko vročino; e) po končani bolezni traja nekaj časa, da si telo odpomore, čemur pravimo rekonvalescenca; f) bolezen zapusti več ali manj trajno odpornost proti sami sebi, z drugimi besedami, ni to bolezen, ki jo moremo več zboliti, kar imenujemo imunost. Če bolezen zajame tudi organe, ki jih običajno sicer ne, je to komplikacija, kar je nevarno.

Nalezljive bolezni se pojavijo lahko posamično, tedaj govorimo o sporadičnih primerih. Če bolezen zajame v enem kraju v določeni dobi, recimo vsako leto, nekaj ljudi, je to epidemija. Če hkrati zbolijo za boleznijo več ljudi, je to epidemija. Če pa bolezen zajame ves svet, je to pandemija.

2. POVZROČITELJI

Ze v preteklem stoletju sta dokazala Francoz Louis Pasteur in Nemec Robert Koch, da imajo nalezljive bolezni svoje povzročitelje. Te imenujemo kužne klice ali mikrobo, ker so tako majhni, da jih s prostim očesom sploh ne vidimo. Da jih opazimo, jih moramo močno povečati pod drobnogledom. Klice delimo na bakterije, rikicije in viruse ter prazivali. Med bakterije (glej sliko 1.) štejemo okrogle bakterije in koke, paličaste bakterije ali bacile in svedraste bakterije ali spirile. Vsi ti povzročitelji se lahko združijo v različne skupine, v veržice, po dva in dva. Bacili imajo lahko bičke, s katerimi plavajo. Vse to nam služi za njihovo razpoznavo. Virusi so mnogo manjši ob bakterij in imajo nekoliko drugačne lastnosti, rikicije pa so nekako med

BAKTERIJE

bakterijam in virusi. Prazivali so najmanjše živalice. Vsi ti povzročitelji imajo lastnost, da se neverjetno hitro razmnožujejo, če je okolje za njih ugodno, tako da lahko iz ene klice v nekaj urah dobimo na milijone klic. Nekatere klice izločajo tudi strupe, ki so izredno nevarni. Njihova strupenost ni vedno enaka, pač pa se spreminja. Zaradi tega so razna drugačnina obolenja lahko težja ali lažja. Nihko v določenihi čimdalje potekajo tudi tako neopazno, da bolnik ni na ve, da je bolan. Drugič pa skoraj povsem nedolžna nalezljiva bolezen postane neverjetno nevarna.

»Bravo, fantje in dekleta! Dobro ste se odrezali. Tokratnega napredka ni mogoče prikavovati.« - Taki in podobni vzklili in mrdavanja so bili nekaj normalnega po zaključku šolskega srečanja v rodni telovadbi med mestnimi reprezentancama Karlova in Novoga mesta. Stevili ljubitelje športa in telovadbe, ki so skoraj od zadržanja klotiča napolnili dvorano Doma ljudske prosvete, so se zadovoljivo vračali domov. Bil so prijetno presenečeni, ker nibe ni mislili, da so naši telovadci in telovadke toliko napredovali. Iz dvobojev s Karlovanji imamo namreč slabe spomine. Vsa povojna srečanja so gostje iz Hrvaške vedno odločili v svojo korist. Sedaj pa kaže, da je končno prišlo do preobrata. Nova generacija naših mladih telovadcev in telovadk, ki se nima za zobe, je tokrat pokazala vrsto zahtevnih vaj s težkimi prvina in solidno izvedbo. Če bo šlo tako naprej, se novomeški otroci telovadbi med mestnimi reprezentancama Karlova in Novoga mesta imajo v rodni telovadbi že lepo tradicijo, od tod izhaja tudi znan telovadec in večkratni olimpijski zmagovalac Leon Stukelj. Mogoče bo ravno dvoboj s Karlovanji izdatna zmaga začetek novega obdobja v zgodovini novomeške rodne telovadbe.

Dvoboj se je pričel že v soboto popoldne - v telovadnici gimnazije. Ze tam smo opazili, da se naši dobro držijo, toda na končno zmago v dvoboju so računali le največji optimisti, ker je novomeška moška vrsta imela le 0,80 točke prednosti pred Karlovanji, ženska vrsta pa nekoliko več. Prve točke dobila je odru Doma ljudske prosvete so nam pomirilo. Moški so z odlično izvedenimi vajami na bradnji povečali naskok in ga obdržali vse do zaključka telovadbe, enako pa so tudi ženske stalno vodile v točkah in na končno zmagale s 13,20 točkovno razliko.

Rada bi kaj takega, kar se bo zdelo poceni mojemu možu in silno, silno drago mojim prijateljem!

Karlova - ženske: Horvatić, Pe-

KARLOVAČ:NOVO MESTO

Mladina se je ob prehodu iz starega v novo leto vdajala prijetnemu razpoloženju. Mladinske plesne prireditve so se vsrile drugo za drugo, da so mnogi prespeš vesele kilometrov dolgo pot; žal po večini v slabem zraku.

Med to razgibano mladino jih je bilo nekaj, ki so se zgodaj zbirali iz tega vrstila. Šopraj radi plesajo. Pripravljali so se za resno prekužnjo, ki jih je čakala - telovadni dvoboj s Karlovanji.

Večeri za večerom so se zbirali v telovadnici in ko je bila ta zamakna v druge namene, so se uklenili v šolski razred in nemurno vadili tudi ob nedeljah dopoldne.

Uspehi ni izostal. Ceprav so bile napovedi, da bodo Karlovanji zmagali z moško vrsto, Novo mesto pa z žensko, je po hudi borbi uspelo našim telovadcem dobiti dvojno zmago.

Telovadni dvoboj Novo mesto - Karlovača postaja že tradicija. Letos ga je priredilo TD Partizan namesto telovadne akademije. Karlovaški Partizan se je odvalil vablu, ceprav je nastop sodeloval v njegovem letnem skupščini v dvo-boju sta se pomerili moška in ženska vrsta, vsaka po 5 telovadcev in 5 telovadk, od katerih so prišli v poštev za izid štirje najboljši v posameznih disciplinah. Vaje so bile poljubne. Moške vaje so morale obsegati najmanj pet različnih vrst, ženske pa obvezno po 3 od desetih določenih vrst.

Pri telovadanju so po večini hoteli pokazati vse svoje znanje in so nekateri na račun tega izgubili marsikatero točko pri ocenil, ker utrujeni od dolžne vaje niso bili dosti takšnih gibov, ki so jih poskušali izvesti.

Kot najbolj soliden telovadec pri moški vrsti Novomečanov se je pokazal Slavko Pavlin. Nastopil je z vajami, ki jih solidno obvlada in je bil zaslužen najbolje ocenjen med Novomeščani. Zasedel je častno drugo mesto za Karlovanom Prezljem, ki si je priboril prvo mesto.

Prezeli je pokazal veliko rutino pri izvajanju in povezavi težkih prvih. Sodeloval je lani v telovadnem dvoboju Hrvaške proti Srbiji, ki je najboljši dokaz za njegovo znanje.

Ko se je Prezeli pripravil na telovadanje, je pri ogravanju v telovadnici gimnazije odgovoril na nekaj vprašanj: - Novo mesto ima v rodni telovadbi že lepo tradicijo, od tod izhaja tudi znan telovadec in večkratni olimpijski zmagovalac Leon Stukelj. Mogoče bo ravno dvoboj s Karlovanji izdatna zmaga začetek novega obdobja v zgodovini novomeške rodne telovadbe.

Dvoboj se je pričel že v soboto popoldne - v telovadnici gimnazije. Ze tam smo opazili, da se naši dobro držijo, toda na končno zmago v dvoboju so računali le največji optimisti, ker je novomeška moška vrsta imela le 0,80 točke prednosti pred Karlovanji, ženska vrsta pa nekoliko več. Prve točke dobila je odru Doma ljudske prosvete so nam pomirilo. Moški so z odlično izvedenimi vajami na bradnji povečali naskok in ga obdržali vse do zaključka telovadbe, enako pa so tudi ženske stalno vodile v točkah in na končno zmagale s 13,20 točkovno razliko.

V telovadanju vrst so Novomeščani zmagali na vseh orodjih razven v vajah na kroglih, pri ženskah pa je bilo Novomeščanke zmagovalke tudi s 5 točkami razlike. - Končni rezultat je veliko presenečenje, kajti razlika v točkah je velika. Sodniki (sodili so domači in iz 200 ljubiteljev) sta naslov prvaka OKZ Novo mesto za leto 1959 in obenem tudi za vstop v republiško ligo najboljših slovenskih klubov v telovadanju 8 x 200 sta telovadci doma dva ekipe: KK »Razlag« Brežice in KK »Pionir« Novo mesto, ker je KK »Gorjanec« Novo mesto, ki se je tudi prijavilo v zadnjem hipu odpovedalo sodelovanju zaradi nedisciplin in brezbriniga odnosa svojih članov do

Rad igrati tudi rokomet in sem član rokometne reprezentance Karlovača. V Novo mesto nismo prišli iz najmočnejši postavi, zato se računamo na zmago, vendar se bomo borili za vsako točko.

Res so se borili z vso voljo. Član njihove vrste Madžaruh - je vzdržal vse telovadanje, čeprav je poškodovan mišice v kolku nožev ovala.

Med člani novomeške moške vrste sta razen Pavlina prijetno presenetila Koprivnik in Kopač, prvi s svojo ognjevitjo izvedbo, drugi z elegantno in prefinjeno tehniko. Ko si bo Koprivnik s preudarno vajo pridobil zanesljivo oblast nad mišicami, Kopač pa si z marljivim treningom pridobil na moči, bosta oba dosegla še lepe uspehe v rodni telovadbi.

V novomeški ženski vrsti, ki je zmagala s 13 točkami pred Karlovanji, se je izkazala trojica Sitar, Kožuh Mateja in Majda. Mateja je bila najboljša, najboljše uspeh, če bi se znala bolj sbrati, Majda pa je telovadila izredno pozitivno. Imela je lepo izdelane sestave, le pri skoku čez kolena je bila šibka. Sitarjeva je v mnogočem spominja na znano telovalko Rozmanovo z Jesenic, ki je bila pred leti državna prvakinja v rodni telovadbi. Z rednim treningom pod strokovnim

vodstvom bo lahko dosegla še lepe uspehe. Levčarjeva kot četrta telovalka je tudi pokazala nekaj novih prvih, pri seskokih pa je bila nezanesljiva. Z vztrajno vajo si bo moral okrogli članke v gležnjih, da bo postala uspešna telovalka.

V vrsti članic iz Karlovača je zanesljivo telovadila le Horvatićeva, dosegla je skupni očni drugo mesto. Ostalim telovalkam se je poznalo, da še nima lepo izkušenj pri telovadanju. Sodniki zbor je svojo nalogo opravil dosegajoč enakomerno sicer včasih izraziti negotovanje nad ocenami sodnikov, vendar je komajda pravilno upoštevala dobro ali - slabo povezavo posameznih prvih. Zato so bili telovadci, ki so sicer v svojih vajah pokazali težke prvine, niso jih pa dobro povezali, slabše ocenili kot so pričakovali gledalci. Zvižgi nezadovoljstva nekaterih gledalcev so bili samo znak njihove neznanja in nezgovornosti, saj je napovedovalce po mikrofonu najglasneje ocenjevala. Na poljanli kriteriji ocenjevanja. Telovadanje je potekalo v pri-srčnem vzdušju, ki ga je ustvarila že ob začetku telovadanja telovalk Kovačič s pozdravom in v izmenjavi dala.

Novomeščani si želimo še več takih prireditev!

N. K.

PLANINCI PD »LISCA« PRED OBČNIM ZBOROM

Preteklo soboto so se kljub hudim vetrovom in snežnemu metanju zbrali na svoji postojanki člani UO planinskega društva »Lisca« iz Vinca-Kriškega in Sevnice. Predsednik je bil izbrani predsednik in ob tem ugotovili, da je članstvo v preteklem letu naraslo na skupno 43 članov (za 11 članov). Po krajši se razdeljeni tako, da jih je v Sevnici sedaj kar 22, v Kriškem pa 13. Zato je bilo izraženo mnenje, naj bi se vodili kader novega odbora zbral iz vrst sevnških planincev, o čemer bo pa zadnje besede vsakega rekel zbor. Za tega so se zedinili, da bo v petek, 12. februarja 1960 v Sevnici. Na dan obnega zbora bodo programu priključili še zanimivo predavanje z dišlami.

Med drugimi važnimi uspehi v preteklem letu je več novih rekvizitov v postojanki. Razpravljali so resno o centralni kurjavi sob, kar je posebno važno za zimsko težanje v smučanju. Promet je po problemu izračun narasel v preteklem letu za 5,5% napram letu 1959. Obiskov je bilo okroglo 6500, nočin pa manj. Eden izmed važnih predlogov za poživitev planinske uspešnosti je tudi ta, da naj bi letos

poleti priredili planinski teden na Lisci, kjer bi se odvijal spored predavanj in izletov predvsem z mladino, da bi tako v čim širšem krogu bila seznanjena s planinstvom. Običajno je nastopila tudi potreba po tesnejši povezavi PD z Gorskoro stražo tabornikov, da bi uspešneje začeli redke planinske cvetlice na tem področju.

VOJAKI IZ TUZLE POZDRAVLJAJO

Dolenjski fantje, ki služijo vojaški rok v Tuzli, pošiljajo iskrene pozdrave vsem bralcem Dolenjskega lista, staršem, sorodnikom - prijateljem, domačim dekletom ter jim želijo srečno in uspešno polno novo leto 1960. Jože Kapušin, Ivan Vidle, Ivan Zupančič, Anton Kobe, Miloš Kalembur, Vinko Horvat in Zdravko Cajnar.

ŠAROKAJTE

DOLENJSKI LISTI

ZAPISKI S TELOVADNEGA DVOBOJA KARLOVAČ : NOVO MESTO

Pri etna presenečenja telovadcev

Izreden uspeh mladih telovadcev in telovadk novomeškega Partizana, ki se v obeh vrstah uremajali

goste s 357,30 : 340,50

tronič, Dobrinčič, Gevrič, Hrastov, Novo mesto - moški: Koprivnik, Pavlin, Kopač, Moro, Vidmar in Kavčič.

Novo mesto - ženske: Sitar, Kožuh Mateja in Majda, Levčar in Škedelj.

Tehnični rezultati: MOSKI: Preskok - Novo mesto 37,65 ; Karlovač 36,90; posamezno: Koprivnik 9,80, Pavlin (oba Nm) 9,75, Prezeli (K) 9,65.

Konj z ročajl Novo mesto 32,85 ; Karlovač 32,50; posamezno: Prezeli (K) 9,20, Pavlin 9,00, Kopač 8,65 (oba Nm).

Krogli: Karlovač 37,20 ; Novo mesto 36,50; posamezno: Prezeli (K) 9,55, Koprivnik 9,30, Veljača in Korinčić (oba K) 9,25.

Bradlja: Novo mesto 36,85 ; Karlovač 33,70; posamezno: Koprivnik (Nm) 9,30, Prezeli (K) 9,25, Pavlin (Nm) 9,05.

Progi: Novo mesto 33,80 ; Karlovač 33,80; posamezno: Prezeli (K) 9,60, Korinčić (oba K), 8,65 Pavlin (Nm) 8,60.

Partier: Novo mesto 36,33 ; Karlovač 35,90; posamezno: Prezeli (K) 9,40, Pavlin 9,35 ter Veljača (K), Vidmar in Koprivnik (oba Nm) 9,10.

Skupaj - ženske: NOVO MESTO 347,00 : 340,50. Generalni plasman posameznikov: 1. Prezeli (K) 56,90 točk, 2. Pavlin (Nm) 52,10 točk, 3. Koprivnik (Nm) 52,10 točk, 4. Kopač (Nm) 33,25 točk, 5. Veljača (K) 31,80, 6. Moro (Nm).

ZENSKE - Preskok: Novo mesto 35,55 ; Karlovač 36,95; posamezno: Horvatić (K) 9,60, Sitar (Nm) 9,40, Levčar (Nm) 9,30. Konj z ročajl Novo mesto 33,25 ; Karlovač 32,50; posamezno: Sitar 9,40, Kožuh Mateja 9,30, Kožuh Mateja 9,25 (vse Nm). Dvoivinska bradlja: Novo mesto 36,80 ; Karlovač 33,80; posamezno: Sitar 9,70, Korinčić 9,50 (oba Nm), Horvatić (K) 9,15. Partier: Novo mesto 36,50 ; Karlovač 35,60. Skupaj - ženske: NOVO MESTO 347,00 : 340,50. Generalni plasman posameznikov: 1. Sitar (Nm) 37,80 točk, 2. Horvatić (K) 36,40, 3. Kožuh Mateja (Nm) 36,25, 4. Kožuh Mateja (Nm) 35,25, 5. Pavlin (K) 33,75, 6. f. fin 32,85.

KK »Pionir«, član republiške lige 8 x 200

V nedeljo 20. decembra je bilo končno okrajno prvenstvo moških ekip v zelo zahtevni in naporni disciplini v krogličnem športu - ekipno prvenstvo v disciplini 8 x 200 lučajev. Na naslov prvaka OKZ Novo mesto za leto 1959 in obenem tudi za vstop v republiško ligo najboljših slovenskih klubov v telovadanju 8 x 200 sta telovadci doma dva ekipe: KK »Razlag« Brežice in KK »Pionir« Novo mesto, ker je KK »Gorjanec« Novo mesto, ki se je tudi prijavilo v zadnjem hipu odpovedalo sodelovanju zaradi nedisciplin in brezbriniga odnosa svojih članov do

društva. Tak odnos članov do telovadstva je merilo okrajne zveze dalje slabo oceno dela tega društva, ki je bilo več let stalin član republiške lige vsekakor mora biti odlično obdržani in imo omogočiti telovadanje oziroma jih zamenjati z novimi, mlajšimi, ki imajo več veselja in volje do telovadanja.

Zato je bilo okrajno prvenstvo v obliki dvoboja med kluboma KK »Razlag« Brežice in KK »Pionir« Novo mesto, ki sta nastopala na krogličnih v Brežicah, Bralju in pri Vrhovniku v Novem mestu, v telovadanju ekip po 8 x 200 lučajev na vsaki strani. Ekipno prvenstvo v telovadanju 8 x 200 lučajev je za leto 1959 osvojil KK »Pionir« Novo mesto, ki je vse dvoje na štirih stazah odločil v svojo korist.

R. V.

SAH

Dr. Golež in Doki prvokategornika

Pretekli teden so v Novem mestu končali turnir za I. kategorijo. V zadnjih dveh krogih je poskrbel za presenečenja Doki, ki je s Finkom in Avsevom je remiziral in tako zbral isto 4. številno točko kot Saranovič. Ker je v partiji s Saranovičem zmagal Doki, je imel boljši uspeh proti zmagovalcem in je osvojil II. mesto za dr. Goležem, ki je s pol točke prednosti na I. mestu. Oba sta dr. Golež in Doki sta osvojila naslov prvokategornika. Za ugodno presenečenje je poskrbel tudi Fink, ki se je uvrstil na častno 4. mesto s pol točke prednosti pred Kotnikom in Kranjem.

Končni vrstni red je naslednji: 1. dr. Golež 8 in pol, 2. Doki 8 točk, 3. Saranovič 8 točk, 4. Fink 8 in pol, 5-6. Kranj in Kotnik 6 točk, 7. Fic 8 točk, 8-9. Bartoli in Jenko 4 in pol, 10-11. Avsee in Kleivšar 4 točke in 42. Gajski 1 točko.

V NEDELJO V NOVEM MESTU OKRAJNO BRZOPOTEZNO PRVENSTVO

Okrajna šahovska zveza Novo mesto je za nedeljo, 17. januarja razpisala ekipno in posamično okrajno brzopotezno prvenstvo, ki bo v Domu JLA ob 9. uri. Okrajno brzopotezno prvenstvo, za katerega je med lastni priprav za zanimanje, je dobra priprava za nastop na brzopoteznem prvenstvu slovenskih mest, ki bo v nedeljo, 31. januarja v Novem mestu in na 21. januarja kot soboročni preštani teden.

V Črnomlju se je zgodilo

● **Streho nad pogorelim delom občinskega poslopja hito pokrivali.** Začasno jo bodo pokrili s strešno lepenko, ker nameravajo enostranski del stavbe, kjer je streha pogorela, spomlad dvigniti še za eno nadstropje.

● **Seminar za sekretarje osnovnih organizacij Zveze komunistov bo še ta mesec priredila delavska univerza v Črnomlju.**

● **Le z dobro kadrovsko politiko,** ki mora biti tudi načrtna, bomo lahko zadovoljili vsem potrebam. Tega se v občini Črnomelj dobro zavedajo. Kadrovska komisija pri Občinskem komiteju ZKS Črnomelj je zato poslala vsem podjetjem v občini vprašanja o njihovih kadrovskih potrebah za obdobje desetih let. Podjetja bodo zahtevane podatke dostavila kadrovski komisiji, nato pa bodo v skladu s potrebami izdelali načrt stipendiranja.

● **Predavanja, ki jih prireja delavska univerza,** potekajo po pripravljenem načrtu. Doslej sta bila dve predavanja. O novem zakonu o najemnih za stanovanja je predaval predsednik Okrožnega sodišča Novo mesto Stefan Simončič, o perspektivnem razvoju gospodarstva pa podpredsednik OLO Viktor Zupančič. Udeležba na obeh predavanjih je bila dobra, saj ni bilo nikdar manj kot 400 ljudi.

● **Društveni plan za leto 1959** so v občini Črnomelj izpolnili v celoti in celo za nekaj odstotkov presežili, tako so nam povedali na občini. Vprašali smo, kakšni so načrti za leto 1960. Takole so nam odgovorili:

● **Nov stanovanjsko-izvedski blok je tik pred otvoritvijo.** Prihodnji teden bo izvršen tehnični prevzem, v soboto, 23. jan., bo pa svečano izročeno svojemu imenu. Tako bo v kratkem torej matriško začel pokrivali svojo opremo za preselitev, samopostrežna trgovina bo pa hitro in solidno ustregla našim gospodnjam. O otvoritvi in dogodkih okoli tega bomo poročali.

● **Na občini so povedali, da so po grobem zaključnem računu investicijskega sklada za preteklo leto ugotovili, da bo ta sklad razpolagal v tekočem letu z 26 milijoni dinarjev.** Od tega bo 20 milijonov dinarjev za investicije, okoli 6 milijonov dinarjev pa bo na razpolago za obratna sredstva. Podjetja in drugi pa so že vložili zahtevke za 25,6 milijona dinarjev investicijskih kreditov. Iz teh podatkov je razvidno, da tudi letos ne bodo prišli vsi na vrsto.

● **Konfektarja Lisa se je odločil za tekoče leto.** Medtem so namreč tam uvedli drugo izmenjavo in jim gradbeni objekti, ki jih bodo pričeli zidati spomlad, še ne bodo dovoljevali vselitve z drugim oddelkom. Zato je postala nabava 20 brozovinskih strojev za letošnje brezpredmetna. Ta potreba pa se bo pojavila takoj v začetku leta 1961.

● **V torko so v Sevnici zaključili točkovanje stanovanj.** Popisovalci so v sorazmerno kratkem času obšli in ocenili nad 800 stanovanj v občini. Takoj za tem, ko so bili zbrani

● **Le z dobro kadrovsko politiko,** ki mora biti tudi načrtna, bomo lahko zadovoljili vsem potrebam. Tega se v občini Črnomelj dobro zavedajo. Kadrovska komisija pri Občinskem komiteju ZKS Črnomelj je zato poslala vsem podjetjem v občini vprašanja o njihovih kadrovskih potrebah za obdobje desetih let. Podjetja bodo zahtevane podatke dostavila kadrovski komisiji, nato pa bodo v skladu s potrebami izdelali načrt stipendiranja.

● **Nov stanovanjsko-izvedski blok je tik pred otvoritvijo.** Prihodnji teden bo izvršen tehnični prevzem, v soboto, 23. jan., bo pa svečano izročeno svojemu imenu. Tako bo v kratkem torej matriško začel pokrivali svojo opremo za preselitev, samopostrežna trgovina bo pa hitro in solidno ustregla našim gospodnjam. O otvoritvi in dogodkih okoli tega bomo poročali.

● **Na občini so povedali, da so po grobem zaključnem računu investicijskega sklada za preteklo leto ugotovili, da bo ta sklad razpolagal v tekočem letu z 26 milijoni dinarjev.** Od tega bo 20 milijonov dinarjev za investicije, okoli 6 milijonov dinarjev pa bo na razpolago za obratna sredstva. Podjetja in drugi pa so že vložili zahtevke za 25,6 milijona dinarjev investicijskih kreditov. Iz teh podatkov je razvidno, da tudi letos ne bodo prišli vsi na vrsto.

● **Na občini so povedali, da so po grobem zaključnem računu investicijskega sklada za preteklo leto ugotovili, da bo ta sklad razpolagal v tekočem letu z 26 milijoni dinarjev.** Od tega bo 20 milijonov dinarjev za investicije, okoli 6 milijonov dinarjev pa bo na razpolago za obratna sredstva. Podjetja in drugi pa so že vložili zahtevke za 25,6 milijona dinarjev investicijskih kreditov. Iz teh podatkov je razvidno, da tudi letos ne bodo prišli vsi na vrsto.

● **Na občini so povedali, da so po grobem zaključnem računu investicijskega sklada za preteklo leto ugotovili, da bo ta sklad razpolagal v tekočem letu z 26 milijoni dinarjev.** Od tega bo 20 milijonov dinarjev za investicije, okoli 6 milijonov dinarjev pa bo na razpolago za obratna sredstva. Podjetja in drugi pa so že vložili zahtevke za 25,6 milijona dinarjev investicijskih kreditov. Iz teh podatkov je razvidno, da tudi letos ne bodo prišli vsi na vrsto.

● **Na občini so povedali, da so po grobem zaključnem računu investicijskega sklada za preteklo leto ugotovili, da bo ta sklad razpolagal v tekočem letu z 26 milijoni dinarjev.** Od tega bo 20 milijonov dinarjev za investicije, okoli 6 milijonov dinarjev pa bo na razpolago za obratna sredstva. Podjetja in drugi pa so že vložili zahtevke za 25,6 milijona dinarjev investicijskih kreditov. Iz teh podatkov je razvidno, da tudi letos ne bodo prišli vsi na vrsto.

O suhorskih šolarjih

Zadnjega dne lani so igrali učenci vseh razredov suhorske osemletke igro »Dedek Mraz«. Po igri so bili vsi učenci obdarjeni. Pecivo za obdaritev — bilo ga je 20 vrst — so spekle mamice učencev, darila pa je razdelil Dedek Mraz.

Zemljiše, ki ga je odkupila šola, so učenci a prostovoljnimi delom že toliko preuredili, da lahko na njem telovadijo. Spomladsi bodo z deli nadaljevali, saj si nameravajo napraviti na nogometno igrišče in postaviti še telovadno orodje. Dokončno bo igrišče urejeno in opremljeno šele čez nekaj let.

Tudi taborniki, ki jih je na šoli že 20, ne spijo. Za dan republike so kurili kres, 20 decembra so pa imeli enodnevnih taborniški seminar, ki ga je vodil učitelj Jože Kambič iz Metlike. Seminarja so se udeležili vsi taborniki. Kmalu bodo ustanovili samostojno četo.

Na šoli imajo še krožek mladih tehnikov, ki izdeluje različne predmete. Zdad, ko je zima, napravijo največ pečljiv krmilnic, delajo pa še lutke in ostale stvari ter razne predmete po načrtu.

V TEM TEDNU VAS ZANIMA

Tedenski koledar

Četrtek 14. januarja — Srečko Petek 15. januarja — Pavel Sobota 16. januarja — Tomislav Nedelja 17. januarja — Anton Ponedeljek 18. januarja — Vera Torek 19. januarja — Marij Sreda 20. januarja — Boštjan

KINO

DOL. TOPLIČE: 16. in 17. I. ameriški kinemaskopski film »Indijanski borec«. CRNOMELJ: 15. in 17. I. ameriški barvni film »Komu zvonilo 20. I. španski film »Smar kolesarja«. KOSTANJEVICA: 17. I. francoski barvni film »Helena in mojše«. METLIKA: 16. in 17. I. ameriški film »Vera Kruz«. 20. I. italijanski francoski film »Nezpolnjen željez NOVO MESTO »KRAJ«: Od 15. do 18. I. italijanski barvni film »Aida«. Od 19. do 21. I. ameriški film »Peksek Iva Džimas«. SEŃOVICA: 16. in 17. I. ameriški film »Po stezi ubijalca«. 20. in 21. I. poljski film »Etoika«. SEVNICA: 16. in 17. I. mehiški film »Poslednja želja«. VIDEM-KRSKO: 14. I. japonski film »Julica strah«. 16. in 17. I. francoski barvni film »Pazi se La Turc«.

Lutkovno gledališče

UCITELJIŠČA V NOVM MESTU: Nedelja, 17. januarja ob 10. in 11. uri: Niko Kuret »Pavilna v stiski«. Vstopnina 10 in 20 din.

NAKLOGLAS

PRODAM DVA ZENSKA PLASCA za srednje postav, več ženskih oblik in več kosov otroške obleke do starost 18 let. Polanica Franc. Trebnje — blok (16-57). PRODAM HISO v dobrem stanju, s sadnim vrtom, v bližini Novega mesta. Nastov v upravi lista. KUPIM 150 kg TEŽEKA PRASIČA-ČA-PITANCA. Adamičeva 1, Novo mesto. (13-60) ADMINISTRATORKO z znanjem stenografije in strojeopisja sprejmem takoj ali po dogovoru. Nudim tudi prenočišče. Piro Franc. Dolenjska cesta 58 — Ljubljana. (11-60) GOSPOD. POMOČNICO iščem. Nastop službe lahko takoj. Zule, Linhartova 22, Ljubljana (10-60) STUDENTKA je izgubila 8. I. ob 8. uri, zvečer od gimnazije do Kandijske zapesne uro. Najditelja prosim, naj jo odda na (15-60) Dolenjskega lista.

ZAHVALE

Prisrčno zahvalo izrekamo ob zgubi našega ljubljenskega moža, očeta in tasta FRANCETA ZUPANČICA, ki so ga spremlili na njegovem zadnjem potu. Posebno zahvalo mo dolžni dr. Marjani Poljančič, ki je skrbel zanj v času bolezni, sem prijateljem in znancom za izrečeno sožalje, pevcem PD Durjana Jereba, godbi, Zvezi borcev, govornikom in vsem, ki so darovali venca. Zaljubljeni družina Zupančič

GIBANJE PREBIVALSTVA

VIDEM-KRSKO

Decembra sta bila rojena 1 deček in 4 deklica. Porokli so se: Božidar Koprivnik, podoficer JLA iz Pule in Mirjana Vencelj, gospodinja iz Krazujeva. Alojz Kovacic, papirničar, in Marcela Čučnik, uslužbenka, oba iz Vidma-Kraškega, in Ana Baar, poljedelka iz Kostanjevice, in Marija Gorenc, posestnica iz Goleka. Borislav Čretković, kovaški pomočnik Sel pri Dobovi, in Alhina Lapuh, poljedelka iz Zdol. Janko Korbar, delavec, in Teresija Rožman, delavka, oba iz Sremita; Jakob Čentur, električar, in Marija Peč, ženska gospodarica, oba iz Vidma-Kraškega, Ljudmila Stoj, mizar, in Minka Lipar, bolniška strožnica iz Ljubljane. Anton Hribar, godarski tehnik iz Podbošja, in Anica Frankovič, učiteljica iz Brezja, Frankovič študent, in Jožica Vodopivec, študentka, oba iz Vidma-Kraškega. Umrlj so: Franc Koltomaj, upokojenec iz Gor. Pijavice, star 65 let. Maks Zorko, posestnik iz Libeni, star 75 let. in Anton Zorič, posestnik s Trske gore, star 72 let.

GRADAC

Decembra ni bilo ne porok ne rojstev. Umrlj so: Bara Malošič, gospodinja iz Zemlja, stara 68 let. Franc Skradski, posestnik iz Zemlja, star 86 let. in Alojzija Graf, gospodinja iz Gradaca, stara 78 let.

SEMIC

Decembra je bila rojena 1 deček in 2 deklica. Umrlj so: Marija Bezek iz Linovca, stara 63 let. Vinko Hudorovic iz Matija, star 1 mesec, in Anton Simončič iz Osojnika, star 64 let.

CRNOMELJ

Decembra ni bilo rojstev. Umrlj so: Leopold Muhrič, rudar, in Marija Gider, delavka, oba s Dobilke gore. Josip Frankovič, upokojenec, in Kristina Fesih, delavka, oba iz Loke pri Crnomlju. Anton Dragol, pisarniški in Lokve, in Teresija Golobič, delavka iz Strekljčeva. Umrlj so: Ivan Dragol, preuzetnik iz Gribelji, star 96 let. Anton Zupančič, gradbeni delovalec iz Loke, star 27 let. Rozalija Kumar, hiš delavica iz Mavrele, stara 5 mesecev. Anton Požek, delavec iz Gribelji, star 15 let. Jožef Vranetič, upokojenec iz Tribuč, star 80 let. Ana Sterk, gospodinja iz Koberja, stara 57 let. Franciška Matko, gospodinja iz Crnomlja, stara 73 let. Marija Kerin, upokojenka s Sel pri Otovcu, stara 78 let.

NOVO MESTO

V časn od 4 do 11. I. je bilo rojenih 7 dečkov in 13 deklic. Porokli so se: Martin Jančar, delavec iz Leskoveca, in Olga Blatinik, hiš kmetovalnica iz Crmošnjice. Jakob Sašek, delavec s Pristave, in Ana Kuznik, delavka iz Briljana. Umrlj so: Jože Turk, vrbilubec iz Strojčev, star 64 let. Janko Pezdirc, sodnik iz Kotevja, star 39 let. Stefanija Čorž, upokojenka iz Broda, stara 84 let. Ana Dolinar, gospodinja iz Črnomlja, stara 82 let. Frančiška Zupančič, kmet iz Birše vasi star 67 let.

IZ NOVOMEŠKE PODOBNEŠČICE

Pretekli teden so v novomeški pododbišči rodili: Marija Goršek iz Zaprudja, Anica Zonta s Poterha-deklica, Angela Kastelic iz Mihaelca-dekla, Julka Vodopivec iz Smihelca-dekla, Zoška Bajer iz Podbošja.

Sem in tja po trebanjski občini

● **Kmetijska zadruga Mokronog** je prekročila plan odkupa za 8 milijonov dinarjev. Razen osmih kmetijskih pridelkov odkupili tudi precej prašičev, fizola in ajde. Zadruga je pred kratkim oddala zadnjo neimetijsko dejavnost — trgovino z železino. KZ je proti koncu decembra kupila še en traktor, tako da ima že tri. Zadruga ekonomija ima zdaj 14 ha zemlje, v najem pa je do dobila še 25 ha. Ekonomija se bo ukvarjala z živinorejo, imela bo pa še kokošjo farmo. Prvo leto bodo na ekonomiji pridelovali žito, naslednja leta pa kmetne rastline. Mladim zadrugnikom je KZ dodelila njihovo, ki meri 60 arov.

● **Na zadnji seji Oblo Trebnje** so razpravljali o organizaciji in sistematizaciji delovnih mest pri občinskem ljudskem odboru, sprejeli so nove stanovanjske odloke in dali nekaj jamstev za posojila.

● **6. januarja je bil v Trebnju** sestanek ideološke komisije pri Občinskem komiteju ZK in upravnega odbora Ljudske univerze. Pogovorili so se o bodočih predavanjih. Začetni nameravajo namreč s študijem Kardeljevega referata Poučevati bo začela tudi večerna mladinska šola.

● **Tretji januar je bil spet črni dan za divje prašiče** z Blatnega klanca nad Mirno goro. Mirenški in mokronoški lovci so spravili na drugi svet kar štiri štetinarje Lovci domnevajo, da so bili ti divji prašiči, ki so pasasti križanci z domačo turopoljsko pasmo.

Novomeška kronika

● **Slovenski oktet iz Ljubljane** bo v ponedeljek, 18. januarja, privedli v Domu ljudske prosvete večer narodnih in umetnih pesmi s kometarjem dr. Valensa Voduska. Gosle bodo novomeškemu občinstvu pripovedovali tudi o gostovanju na Kitajskem. Dopolne ob 11, uri in popoldne ob 15, uri bosta dijaki predstavi, zvečer ob 20, uri pa za odrasle. Nedvomno bo to ena najkvalitetnejših prireditev letošnje sezone.

● **Zapadlo je precej snega,** kar je zelo razveselilo našo mladež, ki je takoj privlekla na dan sanke in smučerje se začela drščati. Po vseh novomeških klančkih. Njihovo veselje ni bilo dolgotrajno, ker so pripadniki Ljudske milice poskrbeli, da so otroci odvedli sani z mestnih ulic na okoliške klanče, kar je spričo današnjega prometa nujno potrebno.

● **Mestno gledališče iz Ljubljane** bo na pobudo tovarne Novotek uprizorilo v torko, 19. januarja, v DLP mladinsko igro Kekec. Predstava bo ob 11, in 15, uri, zvečer ob 20, uri pa komedija Namisljeni zdravnik, ki je namenjena odraslemu občinstvu.

DVOJE NA POL ALI ENO V CELOTI?

Vreteklo jesen so začeli na temeljih študentskega doma v Kandiji graditi stavbo, ki je za pod streho občina namrava v njej urediti otroški vrtec ter prodajalno špicerijskega blaga, kruha in mleka. Gradnja s sredstvi dveh tretlin. Ker so bili prispevki novomeških podjetij v ta sklad lani polni, bodo zgradili letos le pričetke stavbe. Za kaj več je sredstev premalo. V Kandiji še imajo špicerijsko trgovino, ki resda ni v najprimernejšem lokalu, nekaj korakov od nje, preko ceste je na prodajalno kruha in mleka. Oboje je zaslišno, zašitno rešitev pa predstavlja tudi novi prostori prodajalnice in otroškega vrta v stavi, ki jo gradijo. Pozneje, ko bo več sredstev, jo nameravajo dvigniti še za eno ali dve nadstropji in prostore razširiti.

Prehvalitelj Kandije se vprašuje: Zakaj zašitna rešitev dveh poročil problemov? Otroški vrtec in nova prodajalna, oboje je potrebno. Toda tako, kot smo se zavede lotili, ne bomo rešili ne enega ne drugega. V Kandiji še imamo špicerijsko trgovino ter prodajalno kruha in mleka. Oboje je le zašitno, pa vendarle vsaj svojo, namemu. Novih zaslišnih rešitev tega problema torej ne potrebujemo. Nimamo pa še otroškega vrta. Kandijske gospodinjice, posebno tiste, ki imajo majhne otroke (in takih ni malo), zato želijo, da bi v novi stavi uredili samo otroški vrtec. Otrok je dovolj in utesnjen otroški vrtec ne bi zadostil vsem potrebam, otrokom pa zaradi pomanjkanja prostora ne bi mogli nuditi vsega, kar bi si želeli. Trgovino že imamo, pravilo gospodinjice. Prihodnje leto bodo v Briljani dograjena trgovska skladišča. Nekaj lokalov, ki jih zdaj uporablja grozita kot skladišča, bo nato moč z njihovimi adaptacijami preurediti in prodajalnice raznih strok. Sodobno špicerijsko trgovino z oddelkom za prodajo kruha in mleka bi pozneje, ko bo več sredstev, uredili v stavi, kjer bo v pričetku otroški vrtec. Zakaj torej kmeti z zaslišno rešitvijo, ki ne bo zanimala nič, ko lahko, če upoštevamo nasvet mater in gospodinj, dokončno rešimo letno vsaj vprašanje otroškega vrta?

Občini zato svetujemo, naj v novi stavbi uredi otroški vrtec, v novo trgovino pa naj počaka. Laze je namreč stopiti nekaj korakov od nje, preko ceste je na prodajalno kruha in mleka, oboje je zaslišno, zašitno rešitev pa predstavlja tudi novi prostori prodajalnice in otroškega vrta v stavi, ki jo gradijo. Pozneje, ko bo več sredstev, jo nameravajo dvigniti še za eno ali dve nadstropji in prostore razširiti.

V Brežicah smo zvedeli

● **Delavska univerza je priredila 5. januarja v Brežicah** predavanje o odnosih med spoloma in problemih današnje družine. Predaval je Stanko Holly, predsednik Okrožnega sodišča Ljubljana. Brežičani so se predavanju odzvali v velikem številu in dvoranu napolnili.

● **780 tisoč dinarjev je zbral za prireditve novoletne jelke** Občinski odbor SZDL Brežice. Ta znesek so razdelili sorazmerno s številom otrok na vse šole v občini. Razen tega so društva prijateljev mladine in šole v svojih okoliških organizacijah še posebne nabavne akcije, tako da so otroci oddaja Mraza povsod slovesno pričakali. V Brežicah so šole in DPM pripravili tudi slovesen obhod dedka Mraza s spremstvom po mestu.

● **Posvetovanje prosvetnih delavcev komunistov** pripravila občinski komitej ZKS. Na posvetovanju se bodo pogovorili o nalogah komunistov v šoli pri urejanju šolske reforme in o njihovih nalogah pri izvedenjskem delu.

● **Načrti za novi prosvetni dom** v Brežicah so že narejeni. Izdelala sta jih absolventi arhitekture, študenta občine Brežice, Karel in Franc Filipič. Oba sta Brežičana in torej domača.

Sodnik Janko Pezdirc

V torko, 5. januarja 1960. leta, je po krajši bolezni umrl v novomeški bolnišnici belokranjski rojak, sodnik Okrajnega sodišča Kočevja JANKO PEZDIRC, rojen pred 38 leti v Grmu pri Gradacu. Kot kmetič fant je v rani mladosti spoznal težavno življenje pod kapitalističnim režimom. Kot mladenič se je udeleževal v raznih naprednih organizacijah in se boril za ideje in pravice delavcev. V prvih letih oborožene vstaje ga najdemo pri aktivnem delu za OF in NOB. Zaradi tega je bil interniran, po kapitulaciji Italije pa se je vključil aktivno v vrste NOV. Bil je na raznih odgovornih položajih in je postal oficir JLA. Ko vojni je bil nekaj časa sodnik Okrajnega sodišča Črnomlju, potem pa od leta 1949 sodnik okrajnega sodišča Kočevje. Bil je član številnih množičnih organizacij in priljubljen politični delavec. To je pokazal tudi njegov pogreb 8. januarja 1960, ki je bil v Kočevju. Ob zadnjem slovesu so spregovorili predsednik Okrajnega sodišča Kočevje Marjan Savinšek,

Kaj je novega na Bučki

Oddelek za odrasle so ustanovili tudi na šoli v Bučki. Prijavilo se je 24 prebivalcev, redno pa jih je hodilo k pouku 18. Zdad je omagal tudi teh 18 slušateljev. In kje je vzrok? Do zdad je bil pouk nemškega jezika že v prvi skupini (3. in 6. razred), zato so pouk v tej skupini obiskovali tudi tisti, ki so že imeli 6 rednih razredov osnovne šole. Po novem učnem načrtu pa je nemščina v 6. in 7. razredu ukinjena in se poučuje le v 7. in 8. razredu. Zato so si slušatelji, ki so 6. razred končali že v redni šoli, premislili, za dve skupini šole za odrasle pa je slušatelj premalo in je pouk prenehal.

Solska zadruga na Bučki je

imela 9. januarja občni zbor. Povožili so predstavnika KZ Škočjan in predstavništvo družbenih organizacij, KZ Škočjan se vabilu na žalost ni odzvala. Pionirji iz šolske zadruge so sklenili, skupaj z mladimi zadrugami iz Bučke sodelovati v republiškem telmovanju. Letos bodo delali pouk v travništvu. Na šolskem vrtu bodo sadili jagodnice in uredili cvetlične gredice, tako da bo šola kot lani, obdana s cvetjem. V sodelovanju s pomočjo zadruge se bodo dogovorili z lastnikom enega od bližnjih dobrih sadovnjakov. Tak sadovnjak bodo s čiščenjem drevoja, z gnojenjem in škropljenjem preko leta popolnoma obnovili. Z lastnikom se bodo dogovorili o delitvi priredka.

Upravičena zamera v Črmošnjicah

To je bilo od njega vse prej kot lepo, zato so mu prenežahnosti otrociški zamerali. Svoboda Črmošnjice pripravi vsako zimo kakšno igrico za prebivalce. 29. novembra je uprizorila »Mlade aktiviste«, zdad pa izbirajo drugo odsko delo. Mladih ljudi je premalo, šolski otroci vseh vlog ne zmorejo in je izbor iger zato res težko stvar. Prepričani smo, da bodo vsi naša in še to zimo zaigrali.

Aviobus na prog Sevnica — Studene — Bučka — Škočjan — Novo mesto je več kot potreben,

saj so ljudje okoli Bučke brez zveze z ostalim svetom. Izgvoriti, da je cesta slaba, ne držijo več, saj je bila lani na odseku Bučka — Studene zgrajena nova cesta, ki posreduje zvezo s Sevnico. Prebivalci zato upravičeno pričakujejo, da bo eno od prevoznih podjetij prepotrebno avtobusno progjo kmalu odprlo. Na križišču pod Bučko, kjer se nova cesta odcepi od stare, pa bo treba postaviti smernice, da avtomobilisti ne bodo vpraševali mimoidečih, katera cesta kam vodi.

Neurje v Čatežu pri Brežicah

Od 29. na 30. december je zajelo poročje okoli Čateža veliko neurje. Sava je nenadoma narasla in poplavlila okolico. Mostica in Čatež, Domnevočaj, do s tiste dni morali biti veliki nalivi na Gorenjskem. Takšne poplave ne pomnijo že nekaj desetletij. — Voda je prazdeljala za milijon dinarjev škode Čateških Toplicam za 390.000 dinarjev škode novozasfaltirani cesti Čatež — Čateške toplice. Odnesele je 352 kvadratnih metrov asfaltne površine, cestni gramozni nasp v dolžini 137 m, 1200 m obestnega jarka pa je zasula z naplavinami. Nekaj škode z naplavinami gramozom je voda povzročila tudi na okoliških njivah. Naslednji dan je voda tako hitro, kot je narasla, spet upadla.

ZABELEŽENO

Zahvala podmladkarjem RK v Metliki

Pacienti pljučnega oddelka tukajšnje bolnice smo bili nekaj dni pred Novim letom prijetno iznenadeni, ko smo prejeli od vas lepo novoletno darilo — kolekcijo knjig domačih in tujih avtorjev.

Tembolj smo začutili toplino, ki veje iz vaših mladih src, ko ste pokazali, da čutite z nami našo bol, ko moramo dolgo, dolgo mesece in nekateri celo leta preživeti v bolnici. Spomladi in poleti, ko zasije zlato sonce, ko je narava odeta z zelenjem in cvetjem, ko ostali ljudje uživajo dobroto in svežino narave ter zajemajo življenje s polnimi rokami, smo mi priklenjeni na posteljo. V teh težkih trenutkih nam je dobra knjiga naš najboljši prijatelj, naša najboljša tolažba.

Iz brežiške porodnišnice

Pretekli teden so v brežiški porodnišnici rodili: Slavica Kolar iz Ključevca — dekla, Stefka Kobal iz Letovana — dekla, Marija Sardej iz Stare vasi — dekla, Milica Mikolavčič iz Krškega — dekla, Marija Polak iz Orešja — dekla, Marija Kroselj iz Polkca — dekla, Helena Grunčič iz Rečianja — dekla, Milica Novak iz Vukovega sela — dekla, Marija Mikac iz Krške vasi — dekla, Frančiška Gradnik iz Brezja deklica, Matilda Lenina iz Brezje — dekla, Francka Božak iz Trstenice — dekla, Tatjana Gregoš iz Vratnika — dekla, Marija Sajko iz Krškega — dekla, Ljubica Bičan iz Črešnjeva — dekla, Stefka Kolar iz Čumurova — dekla, Justina Korin iz Brestane — dekla, Režika Devunič iz Ključja — dekla, Teresija Franjko iz Male Rkovic — dekla, Tatjana Lehmaner iz Vel. Havelovca — dekla, Ernestina Blažič iz Rigone — dekla, Angela Golobič iz Peeja — dekla, Teresija Toporišič iz Mostec — dekla, Ana Skvarč iz Mihaelca — dekla, Marija Božič iz Črešnjeva — dekla, Francka Čukac iz Klantca — dekla, Marija Hudina iz Bukovja — dekla, Jožefa Boh iz Malega Kamna — dekla, Marija Moč iz Brezje deklica, Dragica Iveta iz Kraja Doljnega — dekla.

KRONIKA NESREČ

Pretekli teden so se ponestročili in iskali pomoč v novomeški bolnišnici: Anton Novjak, mizar iz Loga, je skočil z voza in si poškodoval desno koleno. Stano Banke, tosn manipulanti v Vrhnji sel, je padel s koleca in si poškodoval glavo. Andreja Strajnarja, sina posestnika z Dvora, je pes ugrizal v ustnico. Milha Režale, redar iz Koberja, je padel in poškodoval levo nogo. Viktorja Avguštinovič, delavca iz Podturja, je na desno nogo padla bukev.

Brežiška kronika nesreč

Pretekli teden so se ponestročili in iskali pomoč v brežiški bolnišnici: Jože Kmetič, upokojenec iz Dol. Boštjanja, si je pri padcu poškodoval rebra. Andrej Martin, posestnik iz Drenovca, je v pretepu dobil poškodbe po glavi. Alojz Vovčko, delavec iz Prečadola, si je pri padcu s koleca zlomil levo nogo. Karel Zupan, poljski delavec iz Pečje, je v pretepu dobil poškodbe po glavi. Milena Cerovšek, delavka iz Lese, si je pri padcu poškodovala desno nogo. Alojz Bunc, delavec iz Krške vasi, se je pri delu polji z vrelco snovi po levi nogu.

Medvedje na Dolenjskem

Ker večina slovenskih lovcev ne pozna loviških razmer v naših dolenskih loviščih, sem se namenil, da to nekoliko opišem in sicer predvsem iz lovskega splošnega do naših največje divjadi — medveda, ki je postal stalen prebivalec v lovišču lovske družine Novo mesto in sicer v področju Brezova reber. Ta del lovišča nosi ime po vasi Brezova reber še iz časov močnega soteskega fevdalca kneza Auersperga, ki je poleg ogromnih kočevskih in roških gozdov imel tudi okrog 2900 ha obsegajoči predele najlepših gozdov na levem bregu reke Krke, s središčem kmečkega naselja Brezova reber. Tu je imel manjši loviški gradčič s posebno gozdarsko upravo ter dve logarnici in sicer nad Straško rebrjo ter na današnji Frati, kjer je vsako jesen velika dolenski vzorna lovska brakača.

Najstarejša lovca, ki sta ločila v tem lovišču, upokojeni župnik Voic iz Soteske ter upokojeni bivši Auerspergov logar Dular iz Polja pri Soteski, ki je bil na področju Brezove reber zaposlen polnih 30 let kot logar, trdita, da so se prvi medvedovi pojavili v tem lovišču okrog leta 1912. Župnik Voic je bil izrazit nacionalni nasprotnik kneza Auersperga, s katerim sta si bila v stalnih gospodarskih in lovskih sporih, ker je župnik Voic bil dolgoletni zakupnik občinskega lovišča katastrske občine Soteska in Polje še pred prvo svetovno vojno in tudi za časa

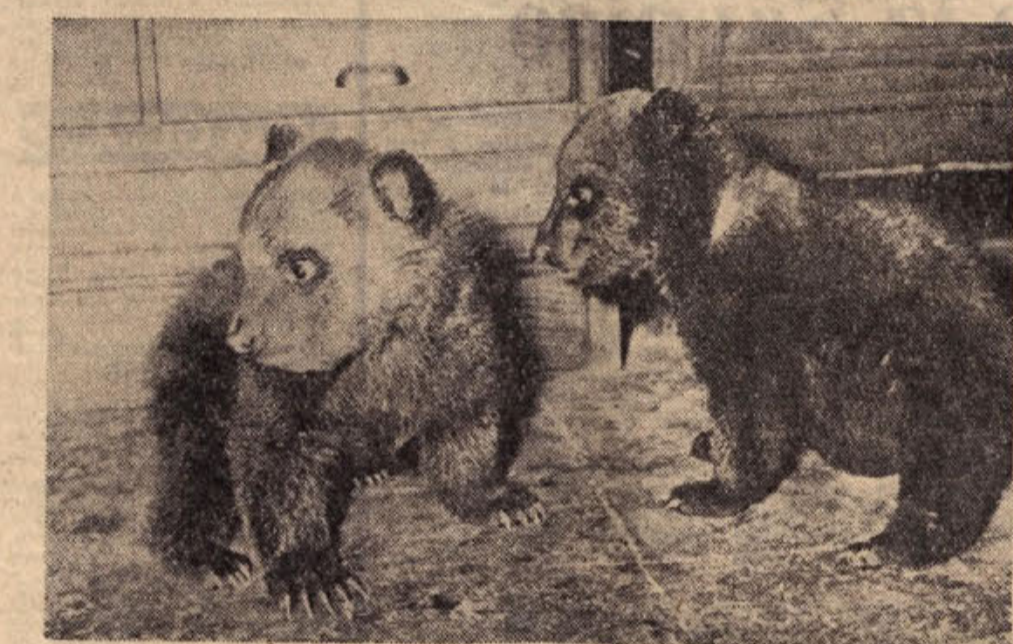
Brezova reber, vendar so se pred zimo umaknili čez reko Krko v roške gozdove. Stalni prehod so imeli na plitvinskih Krke med žago v Soteski in Grmadarjevo območje proti Dvoru v Suhi krajini. Da je na tem mestu v približni razdalji dveh km res prehod za medvede in tudi za drugo veliko divjad (to je za jelene in divje prašiče) potrjuje dogodek v prvih zimskih dneh konec leta 1956. Ko je nekoga dne cestar iz Soteske na službenem obhodu ugotovil, da je po zasneženem južnem pobočju iz smeri Brezova reber—Lipovec preko ceste prišla skupina bosih ljudi proti Krki ter jo na znanih plitvinskih prekorah la proti roškim gozdovom. Seveda je bilo na ta račun precej smeja, ker je bilo poznaneje ugotovljeno, da je bila ta skupina 5 do 7 medvedov različnih velikosti. Zanimiva pa je pri tem ugotovitve sedanega nadzornika brezovskega lovišča, člana LD Novo mesto, logarja Jožeta Rozmana, ki je ravno v tej zimi, to je 1956-57, pregledoval stalna medvedja prezimovališča, za katere ve, da so skoraj vsako zimo zasedena in je ugotovil, da je bilo od sedem stalnih brigov pet zasedenih po medvedih.

Ugotovljeno, se medved v Brezovi reber po prvi svetovni vojni niso začrčevali oz. stalno naselili v večjem številu. Čeprav je bilo lovišče pod dobro organizacijo čuvajske službe, ni bilo mogoče točno ugotoviti, koliko je stalnih in koliko prehodnih medvedov. Znano je, da je pokojni Auerspergov logar Mihel poletji 1925. leta odkril brlog v oddelku 15 ter tam neko jutro opazoval medvedov z dvema mladičema. Ker pa se je brigu preveč približal, ga je medvedka napadla in je moral zbežati.

Piše Janko Kastelic

stare Jugoslavije, pač pa se je zelo dobro razumel s Auerspergovim logarjem Dularjem in sta tudi marsikatero lovsko skupaj uganila na meji Auerspergovega in zakupnega lovišča. On pravi, da je nekako okrog leta 1912 v začetku zgodnje zime sledil srednje velikega medveda, kije prišel čez reko Krko iz roških gozdov pri Grmadarju, to je na plitvinskih nad žago v Soteski, kjer je bilo tudi včasih napajališče za živino. Ta medved, ali bolj verjetno medvedka, se je umakal v centralni del lovišča, proti naselju Brezova reber čez občinsko lovišče, po katerem ga je Voic zasledoval do meje Auerspergovih gozdov na grebenih soteskega korita. Seveda je o tem Voic takoj obvestil logarja Dularja, ki je drugi dan sledil medveda še daleč v Auerspergovo lovišče. Nekako v istih letih, kot trdi Dular, je nekdo v poznem popoldnevu, ko je neki kmet spravil seno na polju ob Krki, kar preko travnikov »hlačal« precej velik medved od Roga proti Krki. Ker so ljudje začeli zmedeno gledati, je seveda tudi medved nekoliko hitreje »stopil« — zlezel v Krko, jo preplaval ter mahnil preko ceste v bližini vasi Polje in v strme bregove Brezove reber in to kmalu po sončnem zahodu.

Kot je bilo v zadnjih letih

Kot dve mehki, kosmati kepi sta mlada rjava medvedka. Kadar vodijo mamice tak narasčaj na sprehod, je bolje, da se jim človek ne daleč umakne. — Lovci to dobro vedo, saj je medved njihov dober znanec in čemu nepotrebne zamere!

Ta del lovišča, ki je po svojem sestavu sredogorskega značaja, s strmimi grebeni, ki se začnejo na vzhodu s Straško rebrjo ter se vedno bolj strmo padajoče vlečejo nad Spodnjo in Gornjo Stražo ter nekako zaključijo okraj strme soteske v jugozahodni smeri pri Dvoru v Suhi krajini, je popolnoma naravno zaključeno lovišče. V globoki Soteski vijača se reka Krka loči to lovišče od Suhe krajine na zahodu in velikih roških gozdov, samo v severozahodni smeri, proti Frati in Dobrnju ter dalje proti Zasavju je to lovišče odprto. Sem prehaja tudi vsa »izrinjena« divjad in sicer je to kak jelen iz kočevskih gozdov, predvsem pa se preko tega predela selijo proti Zasavju divji prašiči. Proti zahodu meji ta del lovišča na dve večji sredogorski naselji in sicer severozahodno na vas Brezova reber, jugozahodno pa na vas Velji Lipovec. Prebivalci teh dveh vasi zelo dobro poznajo tako medveda kot divjega prašiča. Saj oba dostikrat, najraje seveda v temnih nočeh gospodarita na že tako revnem polju oziroma na njegovih pridelkih. Predvsem medved, ki razen drugega, najdejo v jeseni še talo skrito divjo hruško ali lesnika v brezovskih ali lipovskih »gnajnah«. Na severu meji to lovišče na naselje Suhorski laz, Kuzarjev Kal ter dalje proti severozahodu na naselje Jablan — Grč Vrh pod Frato.

Tik pred prvo svetovno vojno je logar Dular večkrat sledil samsame medvede po obnoških brezovskega »revirja«, kot ga on še danes imenuje. Večinoma so ti sledovi vodili iz roških gozdov. Ko je za to primer izvedel knez Auersperg, je najstrože prepovedal streljanje medvede. Prva svetovna vojna seveda tudi tem takrat še maloštevilnim medvedom kot ostali divjadi ni prizanesla. Saj so še danes znana imena strastnih divjih lovcev iz naselja ob meji tega velikega lovišča. (Šele pred tremi leti je na meji tega lovišča podrl velikega čez 200 kg težkega medveda znani divji lovec iz tega kraja.)

Dular trdi, da so se tik pred prvo svetovno vojno čez polje redno, posebno pa proti jeseni, sdrževali medved v lovišču

TELEVIZIJSKI SPREJEMNIK

je prva nagrada VELIKEGA NAGRADNEGA ŽREBANJA, ki ga razpisujemo ob desetletnici izhajanja Dolenjskega lista. Razpis nagrad bomo objavili 17. februarja 1960 v slavnostni številki našega tednika. Kaj smo uvrstili med 99 drugih nagrad, boste izvedeli sredi prihodnjega meseca; že zdaj lahko povemo, da bodo sodovalela tokrat v našem velikem nagradnem žrebanju najbolj znana podjetja novomeškega okraja.

Kdo bo lahko sodeloval v žrebanju?

Na ponovna številna vprašanja naših bralcev in naročnikov sporočamo: tokrat bodo sodelovali v nagradnem žrebanju VSI STARI IN NOVI NAROČNIKI, ki bodo imeli do dneva žrebanja poravnano polletno naročnino (300 dinarjev). Naročnino bodo pobrali pri vseh naročnikih v Sloveniji pismonoše v februarju in marcu 1960, naročniki izven Slovenije pa naj takoj nakažejo vsaj polletno naročnino na položnici, ki so jo dobili v noveletni številki našega lista. Dan žrebanja bomo objavili v slavnostni številki Dolenjskega lista, ki bo izšla 17. II. 1960.

Če Dolenjskega lista še ne prejmete, si ga takoj naročite pri Vašem pismonoši ali z dopisnico! Pri nagradnem žrebanju bodo sodelovali samo stalni naročniki našega tednika, ki prejemalec list na svojo naslov po pošti!

žine, saj se je že njegov praded bavil s lovom, njegov oče pa je bil znani Auerspergov gozdar. Jarc Stane namreč trdi, seveda po ustnem izročilu, da je njegov praded pred več kot 120 leti hodil čakati medveda s dvema prednjačema v znane »Lukčeve doline« pod Suhorskim laz nad Prečno, ko je hotel medved v eno teh dolin na zorečo koruzo.

CE PES IGRA POKER
Gost pride v lokal in neznanco osupne, ko opazi za mizo tri moške in psa, kako kvartajo.
»To je pa res najbolj čudno, kar sem kdaj videl! Pes, ki igra poker.«
»Eh, kaj pomaga, če zna igrati,« potarna lastnik psa.
»Kadar dobi dobre karte, zmeraj pomaha z repom.«

USPEH PREDAVANJA
»Vino, to je najhujši strup,« grmi predavatelj, »in pijanec je nesrečnik, ki sam sebi kopije grob. Kadar koli prinese kozarec do ust, si s tem znova zasadi lopato za svoj lastni grob. Torej, dragi poslušalci, kaj more normalni človek zaključiti iz tega?«
»Da je najbolje piti kar iz steklenice!« se oglasi navdušen poslušalec.

ČEMU SE SMEJEJO...

ITALIJANI RUSI

— Zdaj mi boste pa pojasnili, mlad mož, kako ste prišli sem noter!
— I, našel sem vrata odprta!

— Ni res, draga, da ima naš Petenka prekrasen posluš!

Od 16. XII. 1959 do 12. I. 1960 smo pridobili

1336 novih naročnikov

Rekord tedna: pošta Šentjanž je dobila v preteklih 8 dneh sama 100 novih naročnikov! Kdo jo bo prvi dohitel ali celo »premagal«?

Starim naročnikom Dolenjskega lista se je pretekli teden (do torka opoldne) pridružil 374 novih naročnikov. Levji delež za tako lep napredek naše akcije ima tokrat prizadevna pošta Šentjanž, ki je sama pridobila kar 100 novih naročnikov. K lepemu uspehu so nadalje največ prispevali pismonoše v Artaču, Krški vasi, Pišecah, na Studencu, Bučki, Leskovcu in na Raki.

- Skupno se je na Dolenjski list v času od 16. decembra 1959 do 12. januarja 1960 naročilo 1336 novih naročnikov, od tega:
- Občina BREŽICE 390 novih naročnikov
 - Občina SEVNICA 436 novih naročnikov
 - Občina SENOVO 60 novih naročnikov
 - Občina VIDEM-KRŠKO 178 novih naročnikov
 - Stari del novomeškega okraja 179 novih naročnikov
 - Razne pošte v LRS in FLRJ 79 novih naročnikov
 - Inozemstvo 14 novih naročnikov

Pregled uspehov posameznih pošt v Spod. Posavju:

OBČINA BREŽICE: Artače 30 novih naročnikov, Bizeljsko 21, Brežice 32, Cerklje 25, Dobova 12, Globoko 41, Jesenice na Dol. 26, Kapele 19, Krška vas 72, Pišce 32, Stara vas 34, Sromlje 45 — skupaj občina Brežice 390.

OBČINA SEVNICA: Zlatica 32, Boštanj 35, Bučka 36, Krmelj 19, Loka pri Zid. mostu 33, Sevnica 126, Studenc 32, Šentjanž 101, Tržišče 13, Zabukovje 9 — skupaj občina Sevnica: 436.

OBČINA SENOVO: Brestanica 23, Koprivnica 28, Senovo 9 — skupaj občina Senovo: 60

OBČINA VIDEM-KRŠKO: Leskovec 25, Raka 38, Videm-Krško 104, Zdole 11 skupaj občina Videm-Krško: 178.

VSEH NOVIH NAROČNIKOV V SPOD. POSAVJU V DOSEDANJI AKCiji: 1.064.

Občinske odbore SZDL in vodstva osnovnih organizacij v Spod. Posavju prosimo, da nadaljujejo z zbiranjem novih naročnikov za okrajno glasilo Socialistične zveze, zlasti zdaj, ko pridobivajo organizacije nove člane in razširjajo ter organizacijsko utrjujejo svoje vrste.

V VSAKO HOŠO SPODNJEGA POSAVJA, BELE KRAJINE IN DOLENJSKE: DOLENJSKI LIST!

Moskovska »Velika igla«

najvišja zgradba na svetu

V Moskvi so začeli graditi nov televizijski stolp, ki bo visok 508 metrov — 200 metrov več, kot znani Eiffelov stolp v Parizu.

Ta orjaški televizijski stolp, ki bo najvišja zgradba na svetu, je že dobil svoj vzdevek: »Moskovska velika igla«. Čeprav bo obseg njegovega vznožja okrog 80 metrov, bo stolp spričo svoje višine res podoben velikanski igli.

Stolp gradijo iz ferobetona. V 7-nadstropnem podnožju bodo študij in naprave moskovske televizije. Turisti bodo z ekspresnimi dvigali v četrty ure prišli do najvišjega razgledišča na višini 394 metrov. Pod tem razglediščem bodo v nekaj nadstropjih bari in restavracije.

ki bodo lahko naenkrat sprejeli do 900 gostov. Premer stolpa v tej višini bo samo osem metrov, ferobetonске stene pa debele le 20 centimetrov.

Stolp bo seveda na najmodernejše gradbene načine »vtrjen in pritrjen« na zemljo, vendar se bo v hujšem vetru nagibal in zibal tudi po več metrov, toda obiskovalcem ne bo pretela nobena nevarnost, kajti stolp gradijo tako, da se bo lahko upiral tudi najhujšim orkanom, če bi se kdaj razbesnel okrog njega.

Otroci v prastarem čolnu

Ribičji z majnega jadranskega otoka Lavsa so bili na grebenih Kornatskega otočja odkrili majhen čoln. Izdolben iz enega dela. Ta čoln so podarili doma otrokom. Dve leti so se otroci zabavali s tem čolnom in se vozili na svoje »ekspedicije« ob obali otoka. Nedavno so pa strokovnjaki ugotovili, da je ta igračkasti čoln pravzaprav edinstven primerek prastarega čolna »monokallia«. Otroci so debelo gledali, ko so jim čoln zbelež in odpeljal v Institut Jugoslovanske akademije znanosti in umetnosti v Zadru.

Satelit prevzame letalstvo

V Ameriki je dolgo trajalo hudo pričkanje med različnimi vrstami oboroženih sil, kdo naj ima pravico izdelovati satelite. Sedaj je vlada ta posel zaupala letalstvu.

Krava povrgla 4 teličke

Štiri teličke je pred kratkim povrgla krava Poldeča Peterleja z Drečjega vrha pri Trebelnem. Od zaroda je ostal živ le eden, to pa zato, ker ni bilo nikogar doma, ko se je krava telila. Ko je prišel gospodar domov, je bil živ le še zadnji in tega je tudi rešil. Krava je bila umetno osemenje-na.

Črnogorske operacije možgan

V Črni gori še živi spomin na silno redko »operacijo« možgan. Te operacije so še pred sto leti opravljal vaški rancelniki in zeliščarji. Iz najboljši oddaljenih krajev so hodili bolniki k tem samoukom na operacijo »šaronjanja«. Kot pripovedujejo nekateri stotletniki, so ti »kirurzi« fmelj nekakšno železno cev, ki je bila spodaj zaga-sto nazobčana. Cev so postavili na lobanjo, jo vrteli med dlanmi in tako na lobanji izvrtali luknjo, veliko kot dvočlunarski kovanec. Skozel izvrtino so nato s kokašjim peresom »čistili kri«. Potrdilo za govornice o tem nevarnem kirurškem posegu so po naključju dobili pri odkopavanju starih grobov.

Beograd — Senovo: 2000 km?

Dolgo potovanje je pred dnevi doživelo neko zvezno športno glasilo, ki je bilo oddano v Beogradu na naslov neke organizacije na Senovem. Odpošiljatelj je pod naziv organizacije napisal takole: SENOVO, pošta Rajhenburg. Casopis je potoval najprej v Sevojno v Srbiji, od tam pa so ga poslali naravnost v — Nemčijo. Nemci so ugotovili, da je Rajhenburg v Jugoslaviji in so vrnili casopis na pravi naslov. — Casopis je prepotoval v 6 dneh približno 2.000 kilometrov, kar je svojevrsten rekord.

Dva ameriška milijarderja sta prišla na misel, da bi zgradila potniško ladjo velikanki, ki bi imela 108.000 ton, vožnja čez ocean pa z njo ne bi stala več kot 50 dolarjev. Zamisel sta že pričela izvajati in sta že dala izdelati model. Vendar pa bo treba s tem v zvezi rešiti še cel kup problemov, med drugim tudi izkrcavanje potnikov v pristaniščih, saj bi tudi v največjih na svetu velikanka ne mogla dobiti prostora, da bi se lahko povsem pristonila na pomoč. Izkrcavanje bi zato opravili s helikopterji (na-stilki), ki bi hkrati lahko prepeljali z ladje od 50 do 100 potnikov z vsaj priljago.

1125 rešitev!

Razdeljenih je 15 izžrebanih nagrad noveletne križanke — Sreča je bila tudi tokrat zelo muhasta

V nedeljo dopoldne so se oglasili v upravi Dolenjskega lista naši povabljeni novomeški naročniki Sonja Ostanek, Ivan Brumet in Ruža Modic; naprosili smo jih, da bi opravili žrebanje noveletne nagradne križanke, na katero smo dobili tokrat do 9. januarja kar 1.125 rešitev! Takšnega odmeva ni bilo doslej še na nobeno našo križanko in vse kaže, da bomo poslej pogosteje objavljali tako zabavo ljubiteljem uganak. Vse križanke so bile oštevilčene, številke pa je žrebal 7-letni Ivanček iz nove stanovanjske kolonije v Kandiji. Sreča je tudi tokrat ustovalela, da imamo veliko naročnikov v vseh naših krajih in še se je spomnila, da imamo mnogo zvestih bralcev tudi izven okrajnih meja. Bila je celo tolikanj navihana, da je predložila članici komisije tov. Sonji njeno lastno križanko (ki je bila, mimogrede povedano, pravilno rešena!). Splošna ugotovitev komisije: križanka je bila tokrat lahka, zato je doživela tudi tak odmev.

Izžrebaní so bili:

1. nagrada 5.000 dinarjev — Jože Gliha, I. b. SKS Maribor; 2. nagrada: 3.000 dinarjev — Janez Nučič, Dijski dom, Kočevje, Reška cesta; 3. nagrada: 2.000 dinarjev — Fani Pavlin, Ljubljana, Krimska 10.

Dvanajst knjižnih nagrad dobijo:

Branko Pinterič, Zg. Sušica 51/120, P. Bizeljsko; Ivan Slana, Sentenart 116, p. Brežice; Marta Sila, Novo mesto, Kastelčeva 3; Mirjana Krajšek, Novo mesto, Zadržna hranilnica in posojilnica; Sonja Ostanek, Novo mesto, Dilančeva 7; Jože Fungersič, Laze, p. Bučka; Anica Dombi, Salka vas 69, p. Kočevje; Joža Kužnik, Podlisec 4, p. Dobrič; Ivan Hrovatič, Vojna pošta 5835/4C, Zadar; Emica Dražner, Sevnica, Cesta na Dobravo; Jože Adlešič, Pobrežje 1, p. Adlešič; Marija Vovk, Soteska 12, p. Straža.

Denarne in knjižne nagrade smo razposlali danes po pošti, novomeške naročnike pa prosimo, da dvignejo knjige v upravi lista.

Prihodnja nagradna križanka bo objavljena v slavnostni številki ob desetletnici izhajanja Dolenjskega lista 17. februarja 1960.

Rešitev noveletne nagradne križanke

Vodoravno: 1. Komet, 6. srečno novo leto, 18. Atene, 19. trd, 20. enako, 21. oven, 22. dol, 23. Idrija, 24. Spela, 25. koplje, 26. gondola, 30. stari, 32. neprestano, 36. devet, 38. reči, 40. omara, 42. pretesne, 44. Iran, 46. 801, 47. ti, 48. utrinki, 49. tonem, 50. krotko, 51. priljaga, 57. snarjisti, 62. kosi, 66. in 67. junaki, 69. Anič, 70. trobet, 72. čuvar, 73. luga, 75. tajnik, 76. dva, 77. zabeležiti, 80. len, 81. darili, 82. Arabec, 84. hit, 86. Al, 87. ciza, 89. ekipe, 90. raca, 91. nabiralac, 92. Ivan) T(avcar), 93. enak.

Navpično: 1. Kad 2. otok, 3. melona, 4. en, 5. telepat, 6. strgati, 7. RZ, 8. edinst, 9. neroden, 10. onile, 11. najavim, 12. Oka, 13. VO, 14. lopar, 15. Everest, 16. telček, 17. oca, 24. DD, 25. št., 27. Peru, 29. one, 30. stakniti, 31. potopa, 33. epl, 34. srnjak, 35. tek, 37. Er, 39. lovice, 41. ml, 42. notri, 45. NR, 52. Rn, 53. ljubici, 54. juvelir, 58. analiza, 56. gare, 58. nagibi, 59. asa, 60. hrt, 61. ica, 62. 43, 63. anilina, 64. hit, 65. Sevnica, 68. Ilrec, 71. RK, 72. čar, 74. Itak, 77. zala, 78. ZA, 79. ocet, 80. lire, 81. dan, 83. ep, 83. rak, 88. Al.